

PROGRAMA BCN
INTERCULTURALITAT
MEMÒRIA 2019

Programa BCN
Interculturalitat

Ajuntament de
Barcelona

Índex

INTRODUCCIÓ	5
I. UNA APOSTA PER LA INTERCULTURALITAT	6
II. EL PROGRAMA BCN INTERCULTURALITAT: MISSIÓ, OBJECTIUS I ESTRATÈGIES DE TREBALL	9
III. ACCIÓ GLOBAL PROGRAMA BCN INTERCULTURAL 2019	16
IV. ACCIÓ DEL PROGRAMA PER LINIES DE TREBALL	23
1. Espai Avinyó-Llengua i Cultura	23
1.1. Què hem fet aquest 2019?	24
1.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?	30
1.3. Reptes de futur	33
2. Estratègia BCN Antirumors	35
2.1. Què hem fet aquest 2019?	36
2.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?	47
2.3. Reptes de futur	56
3. Formació Intercultural	59
3.1. Què hem fet el 2019?	59
3.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?	67
3.3. Reptes de futur	70
4. Impulsem la Interculturalitat	72
4.1. Què hem fet al 2019	72
4.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?	80
4.3. Reptes de futur	84
5. Comunicació intercultural	86
5.1. Què hem fet aquest 2019?	86
5.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?	92
5.3. Reptes de futur	95
V. REPTES DE FUTUR	96
VI. ANNEXOS	98
• ANNEX 1: Entitats subvencionades Xa-Xb-Xc-Xd-Xe 2019	98
• ANNEX 2: Ressò mediàtic als mitjans de comunicació	104

INTRODUCCIÓ

Aquesta Memòria, recull tota la tasca que s'ha fet des del Programa BCN Interculturalitat (PROGBI) al llarg de l'any 2019 a través de les seves línies de treball:

- ▲ **Espai Avinyó – Llengua i Cultura**
- ▲ **Estratègia BCN Antirumors**
- ▲ **Formació Intercultural**
- ▲ **Impulsem la Interculturalitat**
- ▲ **Comunicació Intercultural**

Vol donar compte del compromís pel treball intercultural a la ciutat, on cada vegada cobra més importància el treball transversal, territorial, la creació de sinergies tant dins del PROGBI, és a dir entre les seves línies de treball com amb altres actors i sectors claus de la ciutat.

Per altra banda, vol donar compte també de la importància del treball a llarg termini, de la consolidació d'algunes actuacions que sens dubte contribueixen a la incorporació transversal i territorial de la perspectiva intercultural als diferents àmbits de la ciutat, **on el context amb el qual treballem cobra cada cop més importància** en la consolidació de la pràctica i l'acció intercultural..

Aquesta Memòria vol mostrar per una banda l'acció global del Programa, quines coses s'han aconseguit com a Programa, quins objectius, etc. I per altra banda, vol mostrar de manera més específica l'acció de cada línia de treball.

En 2019, per altra banda s'ha fet un esforç important per millorar les estratègies d'aterratge de la perspectiva intercultural, que ja es venien treballant des de fa temps, però el 2019 ha estat **un any d'aprenentatge important per tal de generar metodologies**, pautes, recomanacions a fi d'incorporar de forma més acurada i amb profunditat la perspectiva intercultural com a Programa, però també com exercí per tal de transmetre i compartir aquesta forma de treballar.

Des del Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralismes Religiosos es vol compartir aquest coneixement i que d'alguna manera puguin servir d'eines o d'idees per a futurs projectes.

I. UNA APOSTA PER LA INTERCULTURALITAT

1. Ecosistema intercultural de la ciutat

Barcelona és una ciutat diversa i plural on hi conviuen persones de diferents contextos i orígens culturals. Efecte d'aquesta diversitat n'és la conformació d'una identitat rica i plural, en tant que la ciutat actua de punt de trobada entre persones i col·lectius amb una àmplia diversitat sociocultural.

Actualment a la ciutat, segons les dades de 2019, un **26,3%** de la població ha nascut fora de l'estat espanyol. Si a aquest percentatge se sumen el nombre de fills i filles de persones migrades nascudes a l'estat espanyol, aquesta xifra segurament augmentaria, per tant, estem parlant del voltant d'un **28%** de persones de diversos contextos i orígens culturals. Per a més informació, podeu consultar el següent [enllaç](#) sobre les dades estadístiques de la ciutat de Barcelona al gener de 2019.

Davant d'aquesta realitat, l'Ajuntament ha fet una aposta decidida per implementar polítiques amb o des d'una perspectiva intercultural adreçades a la construcció col·lectiva de la ciutat. Avançar en aquest objectiu, implica entendre la interculturalitat com a un **procés dinàmic i en constant aprenentatge**, com a un procés que vol una transformació social on es respecti la pluralitat cultural de la ciutat, on el racisme i la discriminació no tinguin cabuda a fi de donar resposta les necessitats d'una societat en constant canvi.

Quan parlem de diversitat hem d'entendre, que també estem parlant del reconeixement de la diversitat religiosa de la ciutat, aquesta és un fet: més de **569 centres de culte de més de 23 tradicions religioses diferents** conviuen a la ciutat. I per altra banda, s'ha de reconèixer dins d'aquesta diversitat al poble gitano i tot el seu bagatge (dades estadístiques extretes de [l'oficina d'afers religiosos](#) de l'ajuntament de Barcelona).

2. Apropament a l'enfocament intercultural

La mirada intercultural pren com a punt de partida la constatació d'una realitat social i culturalment diversa. Incorporar aquesta mirada a la tasca diària implica contribuir al **canvi en les dinàmiques d'exclusió, discriminació, invisibilització i desigualtat** que es donen envers determinats col·lectius, comunitats i persones pertanyents a cultures minoritzades.

La interculturalitat l'entendem **com a un procés transformador i com un model de polítiques públiques** que ha de ser flexible, a fi que pugui ser capaç de donar resposta a les necessitats de totes les persones que viuen a la ciutat i per altra banda ha d'estar sempre atenta als resultats que pot comportat la seva aplicació.

Entendre la interculturalitat des d'aquesta mirada, implica i exigeix no oblidar el complex entramat de significats i pràctiques amb tensions, divergències i convergències sobre la noció de diversitat cultural i les diferents formes d'abordar i gestionar les relacions entre les diferents persones, tenint en compte què és una proposta de la societat majoritària per gestionar la seva relació amb les cultures minoritzades i que obeeix a dinàmiques estructurals que s'han de visibilitzar, que s'han de fer emer-

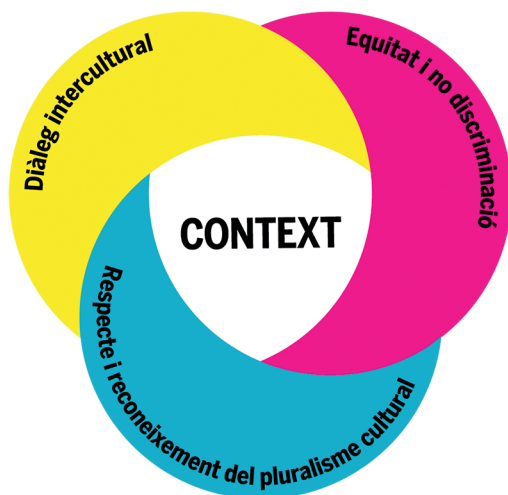
gir, per tal de proposar accions que facilitin la vida material de les persones i generar canvis i transformacions sobre aquells elements obstaculitzadors.

No tothom ha de tenir aquesta mirada, però si des de les institucions, a fi de defensar i garantir els drets fonamentals i evitar la (re)producció de desigualtats socials, de discriminació i on l'accés als diferents processos de construcció d'aquesta societat no sigui a canvi de l'assimilació. Per tant cal estat atentes a les relacions de poder en la que es donen aquestes relacions interculturals i en l'estructura que les genera, posant l'accent en l'acció micro i de proximitat, **proposant accions constructives i de canvi** i a escala més macro treballar en clau de **pedagogia permanent**.

L'actuació del PROGBI en aquest sentit i tenint en compte els aspectes abans esmentats aposta per un treball on cal tenir sempre en compte el **context** sobre el qual i amb el qual estem treballant,. És aquest el que ens dona les pistes i ens ajuda a definir els tipus d'accions més adients d'acord a les característiques que té sent fonamental també tenir clar qui o quins en un moment determinat és o son el grup vulnerable dins del marc d'aquest context en particular.

Treballar des d'aquest enfocament, implica tenir en compte els principis de: respecte i reconeixement de la pluralitat cultural, equitat i NO discriminació, i el diàleg intercultural, a l'àmbit de la ciutat, de districte i de barri.

Els principis de la interculturalitat

Lluita contra la discriminació i a fi de garantir l'accés de les persones i col·lectius als processos de construcció i desenvolupament comunitaris sense demanar canvi l'assimilació. Per tant, es fa clau la necessitat de fer emergir i fer visibles les causes de la desigualtat i la discriminació i generar accions de canvi a escala micro i pedagogia profunda a escala macro per aconseguir canvis estructurals reals.

Implica respectar a totes les persones com a subjectes socials, polítics i culturals actius i vàlids. Entendre, que existeixen formes de ser, fer, saber i narrar diferents a les considerades hegemòniques i que cal respectar-les, és a dir respectar els diferents mons de sentits en el que es mouen i habiten les persones.

Ha de ser capaç de generar espais de treball/col·laboració que es donin en condicions d'horitzontalitat, és a dir, que tingui en compte els aspectes comuns, els interessos compartits, però també aquells que són diferents a fi que no quedin exclosos del debat, permetent que totes les necessitats/interessos siguin tingudes en compte.

L'aposta per aquest model i per aquests principis, implica entendre la interculturalitat com a un **procés transformador**, en permanent canvi, flexible i amb una important capacitat d'adaptació als contextos, a la contingència actual, etc. Com a procés transformador, implica, que vol un canvi profund en les relacions que es donen als diferents àmbits de la ciutat, i per tant ha de ser capaç d'anar més enllà del mer intercanvi entre cultures.

Ha de promoure el diàleg crític, transformador i constructiu, és a dir un veritable diàleg intercultural on els coneixements, els sabers, les visions, els valors de tots els veïns i veïnes s'incorporin en un intercanvi d'igual a igual en la construcció conjunta d'un model de ciutat, i per altra qüestionin els arrels de les possibles relacions de desigualtat i de poder, per a finalment a través del treball més transversal pugui incidir en aquelles estructures generadores de vulneracions de drets i de desigualtats.

II. EL PROGRAMA BCN INTERCULTURALITAT: MISSIÓ, OBJECTIUS I ESTRATÈGIES DE TREBALL

El Programa BCN Interculturalitat, té la missió d'impulsar i promoure que les polítiques públiques de l'Ajuntament de Barcelona tinguin en compte l'enfocament intercultural o es facin des d'aquesta mirada. L'acció del Programa, es veu materialitzada a través de les seves línies d'acció, sempre en col·laboració i construcció conjunta amb altres actors, en el marc dels principis de la interculturalitat: de respecte i reconeixement de la pluralitat cultural, d'equitat i NO discriminació, i diàleg intercultural, a l'àmbit de la ciutat, de districte i de barri.

Els seus objectius són:

- ▲ Crear i impulsar espais per fomentar el diàleg i les relacions interculturals des de l'horitzontalitat, procurant que totes les veus siguin escoltades.
- ▲ Fer pedagogia permanent en matèria d'interculturalitat i el que significa incorporar aquesta mirada a la feina diària de les entitats, serveis municipals i persones de la ciutat.
- ▲ Respectar la pluralitat cultural present a la ciutat en tota la seva dimensió i complexitat.
- ▲ Generar oportunitats per construir projectes i accions interculturals compartits on tothom es senti convidat/da a participar i pugui aportar des de la seva mirada, experiència, expertesa, posant especial èmfasi en aquells sabers generalment absents.
- ▲ Transversalitzar la perspectiva intercultural a les diferents àrees i departaments de l'Ajuntament de Barcelona.
- ▲ Territorialitzar l'acció intercultural als diferents districtes de la ciutat.

El PROGBI, s'estructura entorn a 5 línies de treball, que a través de les seves accions dona resposta als diferents objectius que es planteja el Programa.

Comunicació intercultural

Estratègia comunicativa que vol contribuir a la creació d'un relat comú sobre la diversitat cultural de la ciutat de Barcelona, flexible i en reconstrucció continua amb una voluntat nitidament transformadora.

Espai Avinyó Llengua i Cultura

Espai de diàleg, que vol reconèixer la diversitat cultural i promoure l'intercanvi de coneixement i sabers a través de la promoció d'activitats de diferents formats (conferències, itineraris, cinefòrum, exposicions, etc.)

Estratègia BCN Antirumors

Estratègia que vol generar eines i recursos interculturals per desmuntar rumors, estereotips, discursos ipràctiques discriminatòries basades en imaginari i actituds racistes sobre la pluralitat cultural.

Formació intercultural

Línia formativa que vol acostar la perspectiva intercultural i la formació antirumors als diferents àmbits professionals i socials de la ciutat.

Impulsem la interculturalitat

Estratègia de territorialització i transversalització de la perspectiva intercultural als diferents serveis, projectes i accions que es duen a terme a la ciutat.

1. Estratègies i metodologies de treball del Programa BCN Interculturalitat

1.1. Metodologia

El PROGBI, per tal d'assolir els seus objectius té com a principals **estratègies de treball**, en quant a les metodologies que utilitza les següents:

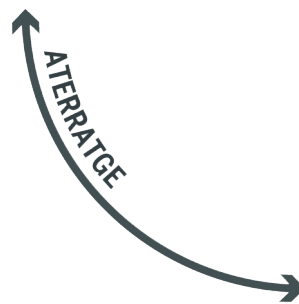
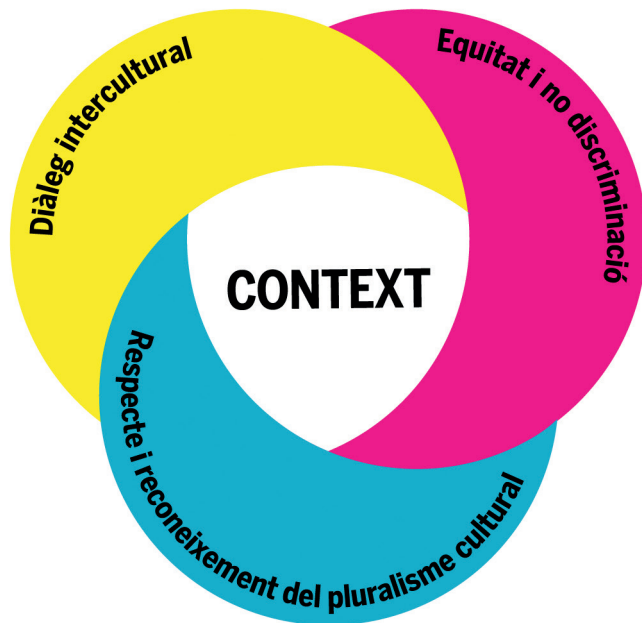
- ▲ Treball des de la **proximitat**. Aquesta, ens permet tenir una mirada més acurada de la realitat amb la qual estem treballant i per tant tenir en compte les necessitats i especificitats que té i proposar accions d'acord a aquesta realitat, a aquest context social.
- ▲ Cerca de **sinergies** amb diferents actors i sectors de la ciutat. Una de les millors vies per aconseguir transversalitzar la perspectiva intercultural és la creació de sinergies. Trobar punts i interessos en comú amb els diferents actors de la ciutat.
- ▲ Treball de **procés**. Si volem consolidar el treball intercultural, és clau treballar a llarg termini, si no difícilment les accions tindran un impacte real a la societat.
- ▲ **Flexibilitat i adaptabilitat**. Cal entendre que el treball intercultural si no és flexible i adaptable a les necessitats d'un territori, d'un col·lectiu o d'una comunitat no és intercultural. Cal tenir en compte aquests aspectes, perquè no existeix una plantilla única de treball, si no moltes.
- ▲ **Creativitat**. Treballar des d'un enfocament intercultural implica apostar per metodologies creatives, lúdiques que convidin a la trobada amb l'altre/a, al descobriment de l'altre. Per altra banda implica també la creació de materials dinàmics i propers a tothom.
- ▲ **Creació conjunta**. A fi que la ciutadania, els i les professionals de les entitats i de l'administració s'impliquin i facin seves les accions impulsades, cal que participen des de l'inici en la creació d'aquestes.

Per altra banda, al llarg de 2019, un dels aspectes important a destacar a nivell metodològic, és l'**esforç que s'ha fet per part de l'equip tècnic de reflexió i de sistematització** de les diferents accions, processos duts a terme amb diferents col·laboradors/es, en diferents territoris, per tal de generar algunes eines i recomanacions que facilitin i ajudin a posar en pràctica de forma més acurada i rigorosa la mirada intercultural.

Es així com aquesta aposta per generar recomanacions clares, es materialitza de forma més operativa i entenedora on el **context social i l'acció a llarg termini són claus**. Estem parlant d'un procés de transformació, de conscienciació que per tal que generi canvis reals i efectius a tots els nivells, no es pot fer sense tenir en compte aquests elements.

Cada cop es fa més complex parlar de pluralitat cultural, de diversitat, per tant, per tal d'entendre millor l'aplicació de la perspectiva intercultural, hem aprofundit en la definició dels seus principis i a partir d'aquí hem plantejat algunes recomanacions pràctiques, sempre en construcció i evolució.

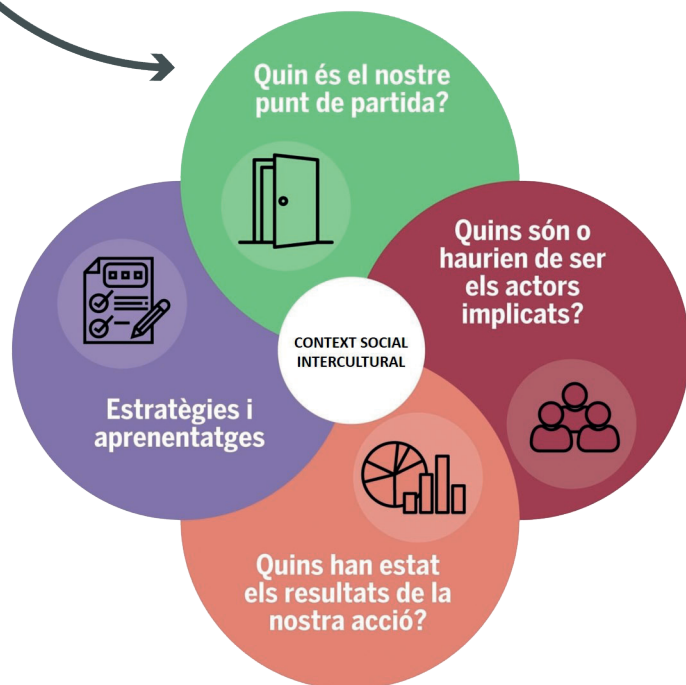
Aterrar aquests 3 principis de la interculturalitat, entesa com a procés de canvi i transformació social real, implica com a primer pas posar al centre de la nostra actuació el **context, els contextos socials,**

No cal pensar grans accions, potser petites accions poden influir i generar canvis davant les situacions de discriminació i racisme que es viuen als diferents barris de la ciutat i als diferents àmbits on es mouen i habiten les persones a escala micro, i que sense dubte poden influir en les accions macro que comporten canvis més estructurals, canvis que necessitem de molt més temps, un exemple clar, és que ha passat amb la perspectiva de gènere, que si bé ha generat canvis i qüestionaments que ara seria impossibles no plantejar-los, encara queda molta feina per fer, i amb la interculturalitat

sense oblidar el factor estructural que els condiona i per tant, també identificar qui o quins són els grups vulnerables, però no des d'una visió paternalista o assimilacionista, si no per a tenir clar quin serà el focus de la nostra acció i quins actors hem de tenir en compte. Cal tenir clar per tant on volem intervenir i perquè. La interculturalitat com a metodologia, no és una plantilla que es pugui replicar de la mateixa manera a tots els contextos, aquests són diversos i per tant la nostra mirada s'ha d'adaptar a cada context.

Un segon pas important, és repensar en quines preguntes ens de fer o quines preguntes no ens estem fent a l'hora de pensar una acció, projecte, i/o activitat, això ens planteja una revisió crítica i proactiva de la nostra acció, d'aprendre a observar la nostra realitat.

ens passa una situació semblant, de moment es qüestionen temes importants, com és per exemple el tema de drets, esperem que en un futur proper no siguin motiu de qüestionament.

L'esquema anterior, que vol ser un aterratge pràctic de l'aplicació de la perspectiva intercultural al context amb el qual treballem, i que està en procés de revisió permanent, ens pot donar algunes recomanacions a l'hora de pensar les nostres accions. Aquesta proposta senzilla, es planteja de forma circular, per què és un continuo, i es pot començar per qualsevol punt, per tornar sempre al punt de partida.

Per altra banda i abans de tot, cal tenir en compte, que els principis de la interculturalitat, com ja s'ha comentat abans, no es treballen de forma separada, aïllada, estan sempre interrelacionats, connectats. Si un d'aquests no es treballa, la proposta intercultural queda incompleta. Per tant, como s'entenguin i apliquin aquests principis serà fonamental per avançar cap a una interculturalitat veritablement transformadora i constructiva:

D'acord amb el principi de **respecte i reconeixement de la pluralitat cultural** de la ciutat, és important:

- ▲ Generar espais d'autorepresentació, entesa aquesta com a la forma que cada persona escull o hauria de poder escollir per parlar i expressar-se als diferents espais on intervé. Les persones han de poder expressar les seves necessitats, interessos, visions des de la seva pròpia veu. Ningú a de parlar en nom de ningú.
- ▲ Tenir present la importància de generar relats propis, en primera veu i que aquest formi part del relat històric de la ciutat, del barri.
- ▲ Pensar o plantejar la nostra acció sense posar la diversitat, la diferencia com a problema.
- ▲ Desplaçar el centre, és a dir, que puguin parlar les persones, els grups, col·lectius que no sempre són escoltats en igualtat de condicions.
- ▲ Construir imaginaris, diferencials, plurals, diversos.
- ▲ Respectar les dinàmiques grupals informals.
- ▲ Respectar que existeixin formes de ser, fer, saber i narrar diferents a les considerades hegemòniques i que cal respectar-les.
- ▲ Respectar els diferents mons de sentits en el que es mouen i habiten les persones, i que aquests no es perdin o quedin exclosos. En aquest punt adquireix molta importància el tema de la llengua, de les llengües maternes i familiars, aquestes és molt important tenir-les en compte i si no cal trobar estratègies a fi que estiguin present. per això parlem de identificar el context o generar el context.

D'acord amb el principi de **Diàleg intercultural**, és important:

- ▲ Generar espais on el diàleg es doni en condicions d'horitzontalitat.
- ▲ Generar i facilitar un diàleg que sigui capaç de sostenir les tensions, divergències, les converses incòmodes que es puguin donar en qualsevol tipus d'espais, és a dir des dels espais més petits i relacionals fins als més grans i estructurals. Procés sempre en tensió negociació i transformació.

- ▲ Generar i facilitar un diàleg que sigui capaç de reconèixer les situacions de desigualtat i de privilegi que pateixin i viuen determinades col·lectivitats i/o persones tenint en compte els diferents eixos de discriminació.

D'acord al principi d'equitat i No discriminació, és important:

- ▲ Identificar i analitzar les asimetries de poder. En qualsevol grup, sempre es donen asimetries de poder per diverses raons i és important estar atentes a aquestes, per tal de poder revertir-les, assumint que com persones tècniques també tenim poder dins de qualsevol àmbit d'actuació.
- ▲ Fer emergir i fer visibles les causes de la desigualtat i la discriminació que puguin estar present o les dinàmiques que les puguin estar generant.
- ▲ Identificar les possibles situacions d'exclusió, pobresa i/o altres aspectes que puguin generar o estar generant discriminació.
- ▲ Identificar les memòries presents i les memòries absents. Quan treballem amb qualsevol grup, la memòria individual i/o col·lectiva d'alguna manera sempre està present i generalment la que sol estar més visible o es fa més evident és la dominant i l'occidental, per tant cal identificar quines històries no es veuen, que passa amb la memòria migrant, per exemple. La seva absència, és una forma de discriminació i/o racisme.

Reprement el nostre aterratge i al nostra quadre, i tenint en compte la perspectiva intercultural entenem que:

Quin és el nostre punt de partida?

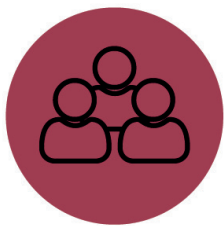
Quan ens fem aquesta pregunta, ens referim a tenir clar quin és el **nostre context social d'actuació** amb el qual volem o estem treballant, quines característiques té a diferents nivells: socioeconòmiques, demogràfiques, de participació, d'espais de participació, d'espais públics, etc. Tenir clara aquestes qüestions és fonamental a l'hora de definir la nostra acció.

Per altra banda, des de la mirada intercultural, a vegades parlem d'**identificar el nostre context o bé de generar context**. Generar context bàsicament, es poder fer-nos una sèrie de preguntes, i segons les respostes, generar les accions que siguin necessàries per du a terme la nostra acció. Això s'explica més endavant.

El punt de partida, el context, pot ser per exemple treballar a l'àmbit educatiu i en concret en una escola determinada, amb unes característiques específiques i si volem per exemple que hagi una major participació dels pares i mares, s'han d'identificar una sèrie d'elements que estan dificultant la participació, començant en primer lloc per exemple, quins és l'objectiu de l'espai de participació? Per què es vol que els pares i mares participen? etc. Una formació, la forma d'implementar-la també la podem considerar com a context o com a una eina clau generadora de context: què ha motivat la necessitat de fer una formació? per què volem abordar uns determinats continguts? Per què s'han pensat uns determinats/des destinataris/es?, etc.

Algunes preguntes que ens hauríem de fer quan pensem en el nostre punt de partida, en el nostre context social:

- ➔ Què motiva l'acció en aquest context? Implica a tots els agents, veïns i veïnes? Per Exemple si es vol abordar el tema de la seguretat, tothom entén la seguretat de la mateixa manera? Parlem de seguretat per a tothom? Es tenen en compte les diferents situacions que poden generar inseguretat als veïns i veïnes del barri?
- ➔ Aquest context, propicia un espai per a l'expressivitat cultural i religiosa des de la pluralitat? Hem demanat a la gent que necessita en aquest sentit?
- ➔ Si pensem que la gent no participa? Ens hem preguntat per Exemple: Estem facilitant un espai obert, acollidor i de seguretat? Hem tingut en compte les necessitats, interessos dels grups als quals volem arribar? El context té en compte la cura, l'afectivitat?
- ➔ Aquest context, facilita l'autorepresentació? Té en compte la pluralitat lingüística? És necessària per assolir una major participació?
- ➔ Treballar el tema de la memòria històrica, és clau a l'hora de generar processos, en aquest sentit, ens hem preguntat: Quan iniciem un procés de barri, on s'intenta que tothom es senti part d'aquest procés. Hem identificat quines memòries s'han oblidat? Ens hem preguntat que passa amb les memòries migrants del barri? En qualsevol acció, cal tenir present la Memòria, principalment la local, la de barri i que aquesta es construeix, i s'escriu amb totes les memòries, migrants o no.
- ➔ Quan pensem en la pluralitat cultural, fugim de l'exotització? Propiciem espais on aquestes memòries es considerin contemporànies i no com memòries atraçades o del passat?

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

Altre aspecte a tenir en compte en aquest procés intercultural, és identificar **quins són els actors, agents claus amb els quals estem treballant i amb quals no, i per què**. Si tenim clar el context i el per què de l'acció a engegar, cal pensar en els actors que haurien d'estar implicats/des en la proposta i en la seva producció i per tant facilitar les vies per què això es doni: implica temps, **trobar aliances amb altres**, encara que siguin puntuals, estar atentes a tot el que passa en el nostre context, al nostre voltant, a fi que tothom tingui la opció de poder decidir si vol o no vol participar i de quina manera vol participar. Per tant és necessària tenir una mirada crítica i propositiva d'anàlisi de la situació.

- ➔ Quan pensem en una acció nova o que ja s'estigui desenvolupant, ens hem preguntat: Quines persones són les que sempre participen? Quines no? Quines veus són les escoltades o ateses? Quines no? I per què?
- ➔ S'incorporen les veus, els punts de vista i maneres de fer dels grups i persones implicats/des?
- ➔ Com es faciliten les vies per a que tothom pugui participar? De quina manera s'està treballant des de l'horitzontalitat en la construcció de l'activitat? És a dir, tenim clar: Qui decideix de què es parla? Com es parla? Des d'on es parla?
- ➔ Si s'observen situacions de discriminació o de tracte poc respectuós: hem identificat quins són els diferents actors que estan intervenint i generant aquesta situació? Hem pensat formes d'evitar aquesta situació?
- ➔ Identificar quins agents haurien d'estar participant i no hi son i perquè.
- ➔ De quina manera estem facilitant que tothom, en les diferents fases de preparació de l'activitat, participi i pugui plantejar la seva visió?

- ➔ Ens hem plantejat quan pensem en els diferents actors implicats/des en l'acció/projecte: Quines són les possibles situacions que poden generar incomoditat? O han generat incomoditat? Què s'ha fet per abordar aquesta situació? S'ha parlat del tema?
- ➔ Un punt important, i que a vegades no es té en compte a l'hora de pensar i identificar el context social i els agents implicats/es, és **pensar en clau d'afectivitat** per a poder construir espais de diàleg des del respecte i la cura de les persones que participen d'ells.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Indispensable en tot procés de generació d'activitats/projectes és avaluar els resultats de la nostra acció, si hem aconseguit o no els nostres objectius o si hem aconseguit algunes coses que fins ara no havíem tingut en compte. **El procés d'autoavaluació ha de ser constant i no cal pensar en grans avaluacions.** Si no fem avaluació, no podrem sistematitzar els nostres aprenentatges i les nostres errades de cara al futur. Una forma d'avaluar és observar, observar quan fem una cosa o la deixem de fer i veure que passa.

- ➔ S'han abordat les temàtiques proposades? Que ha facilitat que sí? Que ha dificultat que s'abordi?
- ➔ S'ha generat un diàleg des de l'horitzontalitat? Tothom s'ha pogut expressar? Hem fet alguna cosa diferent?
- ➔ Totes les veus han estat escoltades?
- ➔ Les preguntes han estat les correctes?
- ➔ Quins objectius s'han aconseguit i quins no?
- ➔ Quina valoració han fet els i les participants?
- ➔ Considereu que és important tenir formació per comprendre de millor forma el que implica treballar des d'una mirada intercultural i tenint en compte els diferents eixos de discriminació.

Estratègies i aprenentatges

Un cop hem avaluat de forma senzilla la nostra activitat, cal **sistematitzar les diferents estratègies que s'han utilitzat per tal d'aconseguir els nostres objectius.** I per tant, saber quins han estat els aprenentatges de la nostra acció, tot allò que ha funcionat i per què i tot allò que no i per què. Així quan tornem a pensar una nova activitat podrem aplicar aquests coneixements aprés des de la pràctica mateixa i a la vegada generar de noves. **Aquest procés és un procés mai acabat.**

- ➔ Recollir els aprenentatges: tot el que ha funcionat i el que no.
- ➔ Identificar aquelles coses que s'haurien que haver tingut en compte i nos es van tenir en compte
- ➔ Tenir clar, el per què va passar el que va passar en el marc de l'acció/projecte, siguin els aspectes positius com els aspectes negatius.

III. ACCIÓ GLOBAL PROGRAMA BCN INTERCULTURAL 2019

1. Prioritats i objectius assolits en 2019

Les accions que el PROGBI es va marcar com a prioritàries al llarg de 2019, són accions que obeeixin a **objectius permanents i a llarg termini**. En aquest sentit i a fi que s'entengui la seva acció, el PROGBI promou una **acció cap a fora**, orientada a treballar amb la ciutadania organitzada i no organitzada, en definitiva **amb i per a la ciutat** amb l'objectiu d'aprofundir en el treball entorn als principis de la interculturalitat i debatre sobre aquets, i per altra banda tota **una feina dins del mateix Ajuntament** amb l'objectiu de **transversalitzar** aquesta perspectiva als diferents àmbits, àrees i sectors de l'administració.

Com a grans objectius el Programa es va proposar al llarg de 2019 i, tenint en compte els seus dos grans blocs d'acció, els següents:

1. Acció amb i per a la ciutat:

- ▲ **Consolidar, augmentar i impulsar** nous espais per fomentar el diàleg crític i les relacions interculturals, sensibilitzant en matèria intercultural i generant projectes i accions compartides amb altres actors claus de la ciutat, tot abordant els diferents eixos de discriminació, de privilegis i opressions d'uns col·lectius sobre altres.
- ▲ **Impulsar el desenvolupament de noves narratives o contranarratives** envers els discurs discriminatoris i/o racistes cap a determinades persones o col·lectius pertanyents a les comunitats minoritzades de la ciutat.
- ▲ **Consolidar l'acció intercultural** als diferents territoris de la ciutat, apostant per una nova forma de treball amb els diferents districtes i actors territorial, on el treball de procés i el context adquireixin una importància fonamental.

2. Acció transversal dins de l'Ajuntament:

- ▲ **Augmentar i consolidar** el treball transversal dins de l'Ajuntament, apostant per un treball més estructural i de fons, és a dir, aprofundir en el camí cap a un canvi institucional real en la incorporació de la perspectiva intercultural a les diferents polítiques públiques.

1.1. Dades globals PROGBI 2019

A nivell global de Programa, es detallen en el següent esquema el total d'accions i de participants que enguany ha tingut el PROGBI a través de les seves diferents línies d'acció. Aquest quadre, conté totes les accions que s'han fet cap a fora amb i per a la ciutadania i totes les accions a nivell transversal dins de l'Ajuntament al llarg de 2019, fent la comparativa amb tot el que es va fer al 2017 i 2018.

Entenent per **accions de Programa**, totes les **accions grans i petites** que s'han realitzat al llarg de l'any, en alguns casos són accions puntuals que poden o no esdevenir en processos de més llarg

termini, o bé accions que directament han estat concebudes en clau de procés. Cadascuna d'aquestes accions es desenvolupa amb més informació a l'apartat de cada línia del Programa.

Per altra banda, quan parlem de les **accions del PROGBI general**, ens referim principalment a les presentacions de Programa que s'han fet al llarg de l'any a diferents espais, trobades, seminaris, etc.

ACCIONS PROGBI	2017	2018	2019
PROGBI general	11	4	10
Espai Avinyó - Llengua i Cultura	55	64	45
Estratègia BCN Antirumors EBA	187	163	159
Formació Intercultural	26	34	37
Comunicació Intercultural	369	1643	3487
Impulsem	169	126	111
TOTAL ACCIONS	817	2.034	3.849

Participants PROGBI	2017	2018	2019
PROGBI general	745	121	500
Espai Avinyó - Llengua i Cultura	2649	2442	1940
Estratègia BCN Antirumors EBA	5734	6503	6666
Formació Intercultural	389	725	731
Comunicació Intercultural	0	50475	137454
Impulsem	792	990	230
TOTAL PARTICIPANTS	10.309	61.256	147.521

Enguany s'han fet un total de de **3.849 accions**, on estan incloses les accions comunicatives grans i petites, però que sens dubte són claus en el treball que es fa dins del PROGBI, per tant l'augment en comparació amb el nombre d'accions de 2018 seria d'un **89,23%**. Respecte al número de participants en 2019, ha participat de forma directa a les nostres activitats **40.765 participants**, aquí si hem tingut una davallada, aquesta ha estat en un **-24,76%**. Aquesta es deu principalment per què aquest any s'han prioritzat les accions de procés i de territori, que implica apostar per accions no tan massives però si tenir una actuació més concentrada, per això en pujat en el nombre d'accions i hem tingut una petita davallada de participants. Per altra banda, enguany s'han deixat d'impulsar per part del Programa projectes com BCN Coral Àsia, Aprenem famílies en Xarxa, Poemes que ens apropen i el Teatre Fòrum Social i Intercultural Interculturalitat, que han passat a presentar-se a la Convocatòria General de Subvencions de l'Ajuntament de Barcelona. Per altra banda, el treballar cada cop més en clau de procés, implica que no tenim un control real de la gent que està participant al no ser executors directes de l'acció.

Creiem que si bé, en 2018 es va produir un augment molt important i significatiu pel que fa al nombre d'accions, creiem que en 2019 l'augment també ha estat prou significatiu i on també és important

destacar la consolidació de projectes, el que ha implicat reforçar l'acció en alguns casos, principalment en el treball de barris.

Per altra banda, cal destacar que cada cop és més complicat tenir una xifra dels participants indirectes de la nostra acció, principalment pel tipus de treball que es fa des del Programa, per exemple quan es fan assessorament als diferents districtes, als projectes de districtes, etc. No podem saber realment a quanta gent estem arribant i de quina manera.

VALORACIÓ GLOBAL DE LES ACTIVITATS DEL PROGBI

En general la valoració que es fa per part dels i les assistents a les diferents activitats és positiva. La gent considera, com s'observa a la gràfica, que les activitats han estat d'utilitat i que s'han complert les seves expectatives.

- ▲ Un 85,8%, considera que les activitats ha estat de molta interessant.
- ▲ Un 92,64%, considera que les activitats ha estat de molta utilitat
- ▲ Un 90,87%, considera que les activitats han estat de molta qualitat

Un 95,46% de les persones que han participat de les activitats del PROGBI, la recomanaria. Aquesta és una dada significativa a nivell qualitatiu, perquè podem trobar una activitat interessant però no necessàriament recomanar-la, per tant és un pas més allà.

95,46%

de les persones
recomanaria l'activitat

Dins dels aspectes destacats en les valoracions de les diferents accions dutes a terme:

- ▲ Les temàtiques abordades, tal és el cas de l'activitat de Memòria Històrica per exemple, que ha permès reflexionar i entendre la importància de treballar la memòria des d'un altre lloc i com a una bona eina de cara al treball de barris. Activitat que s'ha fet amb entitats i amb tècnics i tècniques de districte.
- ▲ Les activitats de l'Espai Avinyó, com per exemple el cicle de diàleg sobre educació, perquè va permetre abordar aquest tema des de diferents prismes i amb diferents veus.
- ▲ Les formacions, sempre han estat ben valorades tan pel que fa el contingut, com pel que fa la qualitat dels formadors/es.
- ▲ Per altra banda, les accions dutes a terme per part de la línia d'Impulsem, són claus, i si bé no es poden valorar de forma directa a través d'un formulari. Els i les tècniques de districte valoren molt positivament aquesta figura i això es fa evident en que aquest treball de treball territorial s'ha anat consolidant, a l'igual que el treball d'assessorament pel que fa la transversalització de la perspectiva intercultural.

1.1.1. Treball amb i per a la ciutat

ACCIONS PER LÍNIA

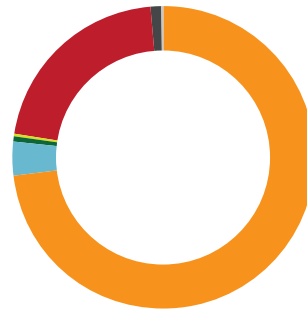
Dels objectius que el PROGBI s'ha plantejat per a treballar amb i per a la ciutat (esmentats al principi d'aquest apartat) en aquest 2019 s'han realitzat 3.849 accions orientades en aquesta línia. En aquest

augment ha estat molt important la feina feta per la línia de Comunicació Intercultural, seguida de les diferents accions impulsades des de l'Estratègia BCN Antirumors. Pel que fa la comunicació, s'han considerat totes les accions, les grans i petites accions, encara que les de major impacte són les que són en menor número com per exemple les entrevistes, que sense dubte han estat una molt bona eina, principalment de cara a la generació de continguts. Per això a les gràfiques següents s'han posat per separat les accions comunicatives de la resta d'accions del PROGBI. Són accions diferents en format i contingut.

Accions per línia 2019

- 13% Espai Avinyó - Llengua i Cultura
- 45% Estratègia BCN Antirumors
- 10% Formació Intercultural
- 32% Impulsem la Interculturalitat

Accions comunicatives 2019

- 73% Twitts
- 4% Notícies
- 0,5% Entrevistes
- 0,5% Butlletí
- 20% Facebook
- 1,7% Vídeos
- 0,3% Suport a altres accions

Una de les línies que més accions fa dins del PROGBI sense tenir en compte la part comunicativa és l'**Estratègia BCN Antirumors**, sempre és la que ofereix una major quantitat d'activitats a la ciutadania organitzada i no organitzada, als equipaments de proximitat, etc., a través dels diferents recursos dels quals disposa, grups de treball de la Xarxa, accions dins de l'EBA, formacions, Accions als barris, el Catàleg d'activitats antirumors, etc., Per altra banda conjuga accions més puntuals i accions de procés a més llarg termini,

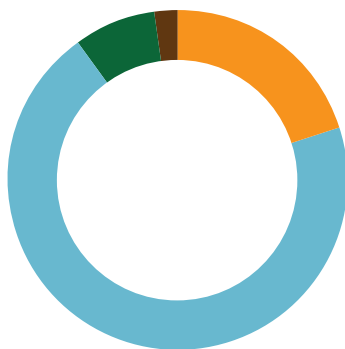
Altre element que s'ha de tenir en compte és la tipologia d'accions que du a terme cada línia, les seves metodologies i els objectius que es planteja, per exemple **Formació Intercultural**, fa una tasca de més llarg termini en la que intervenen diferents agents, per tant requereix altres temps d'acció i execució. I, precisament pel seu tipus de treball, **es converteix en una eina clau per apropar la perspectiva intercultural** als diferents àmbits i sectors de la ciutat. **Impulsem**, destaca, per una banda amb tota la feina que fa de territorialització i transversalització, que moltes vegades al ser accions de procés, reunions, etc., és molt difícil de mesurar, però encara i així fem un esforç per visibilitzar la tasca que fa. L'**Espai Avinyó** per la seva banda, té un número d'activitats més o menys estàndards, que poden variar quan es commemora alguna esdeveniment important, com per exemple l'Any Panikkar al 2018. Cal destacar que l'Espai també fa tasca d'assessorament en programació cultural.

PARTICIPACIÓ PER LÍNIES

En quant a participació, veiem que l'**Estratègia BCN Antirumors**, és una de les línies on més participació hi ha. Destaca en aquest sentit, tota la tasca que es fa conjuntament amb la Xarxa BCN Antirumors i l'oferta d'activitats a través del Catàleg Antirumors que contribueixin considerablement amb el treball que es fa amb i per a la ciutadania. Per altra banda l'**Espai Avinyó**, també destaca en el nivell de participació amb la seva programació trimestral.

En el cas d'**Impulsem**, és complicat tenir el número real dels participants, no són accions que s'executin directament. La majoria són accions a les quals es dona suport econòmic, com per exemple en el cas de les subvencions o en el cas dels projectes adreçats als col·lectius asiàtics sent altres els executen i la feina d'Impulsem és més de seguiment.

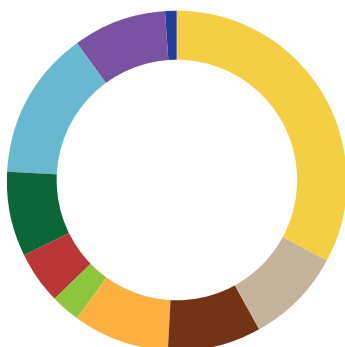
Participants per línia 2019

20%	Espai Avinyó - Llengua i Cultura
70%	Estratègia BCN Antirumors
8%	Formació Intercultural
2%	Impulsem la Interculturalitat

I com ja s'ha comentat abans, comunicació ha adquirit una notorietat important en 2018 i continua creixent en 2019, un **112,23%**, sent la línia que més accions ha fet, tenint en compte que són accions comunicatives, però que han generat augment de seguidors, compartir notícies publicades nostres, entre d'altres.

ACCIONS A NIVELL TERRITORIAL

Si mirem l'acció a nivell de districtes, el districte on es fa una major acció per part del Programa és **Ciutat Vella**, un **33%** principalment a través de les accions de l'Estratègia BCN Antirumors, Formació Intercultural i Impulsem la Interculturalitat i en segon lloc Sant Martí, destacant accions formatives, antirumors i des d'Impulsem. La resta de districte es distribueix d'una manera bastant equitativa a diferència d'altres anys.

Acció territorial del POGBI 2019

83%	Ciutat Vella	1%	Nou Barris
4%	Eixample	1%	Sant Andreu
2%	Gràcia	2%	Sant Martí
1%	Horta-Guinardo	2%	Sants-Montjuïc
1%	Les corts	1%	Sarrià-Sant Gervasi

COLABORACIONS DEL PROGRAMA

Un dels aspectes que ha anat canviant al llarg d'aquests anys, és que cada vegada es fan més accions en col·laboració amb altres actors i agents de la ciutat. Això és **clau per aprofundir en el treball intercultural**, tenint en compte que l'aposta que es fa perquè les accions tinguin més impacte és la construcció conjunta, la generació de sinergies. Si no s'implica de forma activa als actors que treballen directament amb la ciutadania és molt difícil avançar en aquest camí. Enguany aproximadament un **73%** de les accions realitzades han estat accions fetes en col·laboració amb altres, hi ha hagut un augment d'**1%**, xifra que implica que hem anat consolidant la feina feta, i mantenim un percentatge important.

Destaca principalment la feina feta des de **Formació Intercultural**, que ha augmentat considerablement el número d'accions fetes amb col·laboració amb altres actors. **Impulsem la Interculturalitat**, també fa una tasca important en aquest sentit a través de la seva feina a nivell transversal dins de l'Ajuntament. **L'Estratègia BCN Antirumors** a través del treball amb la Xarxa i el projecte Accions Antirumors als Barris. Espai Avinyó, també es comença a sumar a aquesta forma de treballar i crear sinergies en temes de gestió i programació cultural amb equipaments de proximitat.

Col·laboracions del PROGBI 2019

27% Impulsada pel PROGBI

73% PROGBI en col.laboració amb altres

1.1.2. Acció transversal dins de l'Ajuntament

Des de que el Programa va començar, s'ha considerat clau la feina a realitzar dins de l'Ajuntament, **única manera de transversalitzar l'enfocament intercultural** als diferents sectors que es considerin estratègics o a aquells que manifestin demandes i necessitats a l'hora de treballar des d'aquesta mirada. Respecte de l'**objectiu 2019 de treball transversal**, sens dubte aquest, s'ha anat consolidant i enfortint, mantenint el treball fet de manera continuada o bé començant a treballar amb nous actors, i principalment aprofundint en les aportacions que es fan a la revisió dels diferents plans que ens arriben o als diferents espais on es participa, superant d'alguna manera o almenys fent l'intent que la interculturalitat no és tant sol un intercanvi entre

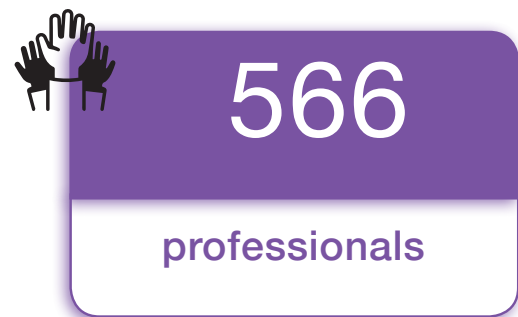

visions diferents, si no fer un anàlisi més estructural des d'on venen aquestes percepcions, aquestes relacions, on els principals canvis tenen a veure amb la ciutadania, però evidentment amb un canvi més a nivell institucional, sent fonamental creuar mirades com per exemple amb la perspectiva de gènere.

Les línies del Programa que aporten específicament en la consecució d'aquest objectiu són:

- ▲ Formació Intercultural.
- ▲ Impulsem la interculturalitat.

Podem dir que el 2019 s'han fet a nivell transversal un total de **139 accions**, on han participat al voltant de **566 professionals** de diferents àmbits i territoris de l'Ajuntament.

1.1.3 Accions generals de Programa

Les accions generals de Programa, es centren principalment en les diferents presentacions que es fan al llarg de l'any del Programa i la seva acció, ja sigui com a PROGBI a nivell global, o d'algunes de les línies de treball.

1. Presentació Programa a Taula Salut Mental Sant Andreu. 11 de març.
2. Presentació Programa a la Taula Salut mental Nou Barris. 20 de març
3. Presentació Programa al Grup Motor de Salut de Zona Nord (Nou Barris). 25 d'abril.
4. Presentació Programa a l'Escola Miralletes. 6 de juny. Horta- Guinardó. Barcelona.
5. III Encuentro de Ciudades Antirumores. 1 de octubre – Fuenlabrada
6. RECI Red de Ciudades Interculturales. 17a Jornada de Trabajo. 27 de novembre. Santa Coloma Barcelona.
7. Presentació Programa a l'Escola Miró. 5 de novembre. Eixample. Barcelona.
8. Presentació Programa BCN Interculturalitat a delegació de Kobe, Japó. 3 de desembre. Barcelona.
9. Dues presentacions a l'Universitat de Barcelona. Facultat d'Educació.

IV. ACCIÓ DEL PROGRAMA PER LÍNIES DE TREBALL

1. Espai Avinyó-Llengua i Cultura

L'Espai Avinyó – Llengua i Cultura és un dels projectes que forma el Programa BCN Interculturalitat, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona i pel Centre de Normalització Lingüística de Barcelona.

Una ciutat plural i diversa com és Barcelona està en continu procés d'aprenentatge. **Un procés en el qual l'intercanvi de sabers, coneixements i experiències ens porta a trobar punts en comú alhora que divergències.** Per això, és fonamental ampliar mirades i generar espais de diàleg on es pugui parlar obertament dels diferents temes que ens afecten com a societat des d'una mirada intercultural.

L'objectiu del projecte, és ser un generador de punts de trobada que impulsin **reflexions sobre el significat de viure en un context de pluralitat cultural** i sobre els reptes que això suposa i aprofundir en l'aplicació de la perspectiva intercultural, amb una programació cultural que incorpori aquesta mirada mitjançant la visibilització i la posada en valor de les diferents manifestacions culturals, artístiques, filosòfiques, religioses, entre d'altres presents a la ciutat.

Oferim una programació trimestral cultural oberta i gratuïta, amb l'objectiu de promoure el respecte a la pluralitat i les seves formes de representació a través de diferents expressions culturals i llenguatges artístics, i també oferim d'altres accions que divulguen els principis de la interculturalitat a través de l'ús social de la llengua catalana, i que estan destinades, especialment, als aprenents de català.

Des del projecte, es desenvolupen diferents formats d'activitats: conferències, itineraris, cinefòrum, exposicions etc.

Responent als objectius d'enguany, de territorialitzar el treball realitzat i fer-lo de proximitat, cal destacar que aquest any s'ha produït un biaix del número d'activitats, i per tan d'assistents, degut a l'aplicació d'altres metodologies que impliquen recórrer als territoris i entrar-hi en contacte.

Espai Avinyó-Llengua i Cultura		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Assistència	Llengua Catalana	695	779	785	706	565	731	499	484	412
	Expressions culturals	900	667	1.646	1.217	1.479	1.311	2.144	1.958	1.328
	Total	1.595	1.446	2.431	1.923	2.044	2.042	2.643	2.442	1.740
Activitats programades	Llengua Catalana	61	61	34	31	24	24	23	22	20
	Expressions culturals	33	20	30	34	29	38*	26	34	22
	Total	94	81	64	65	53	62	49	54	42

Font: Elaboració pròpia. Departament d'Interculturalitat i Diàleg Religios.

El número d'activitats en 2019 decau abruptament en comparació a l'any anterior, això es degut a que el 2018 es va celebrar l'Any Panikkar, que va implicar realitzar un major número d'activitats de gran format i per tant, amb una major quantitat d'assistents. No obstant això, si fem la comparativa amb relació a l'any 2017, la quantitat d'activitats es equiparable, el nombre de participants ha estat menor, per la utilització d'altres metodologies pensades més en clau de procés i en molts casos, accions de més petits formats.

42

activitats
hi han participat
1.740 persones

Durant l'any 2019 s'han ofert un total de **42 activitats**, on han participat un total de **1.740 persones**. D'aquestes, **22 activitats** van ser programades per promoure el reconeixement i respecte de la pluralitat cultural a través de diferents expressions artístiques, culturals, entre xerrades, debats, peces de teatre i altres activitats, amb una assistència de **1.328 persones**; i **20 activitats** per fomentar la interculturalitat a través de la llengua catalana, entre tallers, visites guiades i activitats per gaudir de la ciutat de manera més lúdica, amb una assistència total de **412 persones**.

1.1. Què hem fet aquest 2019?

L'acció d'enguany, la podem veure a través dels seus 3 grans blocs d'acció que es detallen i expliquen a continuació:

1.1.1. Programació d'activitats per promoure el (re) coneixement de la diversitat a través de diferents expressions culturals

Aquesta tipologia d'activitats contempla taules rodones, diàlegs, cinefòrums, activitats artístiques, etc. i va encaminada a fer visible i donar a conèixer el pluralisme cultural present a la ciutat, entenent que el coneixement és el primer pas cap al respecte d'aquesta pluralitat cultural present a la nostra ciutat. A més, aquestes activitats ens permeten crear espais de relació, de debats, i posar de relleu tots aquells elements que ens uneixen, però també en aquells elements que ens diferencien, una diferència sempre entesa com una oportunitat de creixement, d'aprenentatge on el diàleg no sempre es dona entre iguals, per tant suposa el repte de mantenir i sostenir la tensió que això pot generar, generant sempre un ambient de confiança on la gent es pugui expressar lliurement i en primera veu.

Enguany trobem una davallada important del nombre de activitats i assistents en comparació al 2018. Aquesta davallada s'explica principalment per la celebració de l'any Panikkar on es van realitzar moltes activitats de gran format i per el treball més territorial que s'han començat a treballar amb més profunditat i amb col·laboracions molt més concretes, tal es el cas de les activitats En clau de jazz i Am I Bruce Lee?, que es van realitzar conjuntament amb el centre cívic La Sagrera.

En relació als continguts que han configurat la programació d'enguany, aquests tenen a veure amb els diferents eixos temàtics que s'han anat treballant a través de les diferents línies del Programa, a fi d'aconseguir cada cop una acció molt més coherent, més profunda i des de diferents llocs, eines, mirades, veus, etc. destaquem especialment els següents eixos temàtics:

Diversitat lingüística, amb activitats com:

- ▲ **Poetry Slam +**. Trobada poètica plurilingüe, emmarcada en el Dia Internacional de la Llengua Materna.

Educació i interculturalitat, amb activitats com, en aquest cas, s'ha fet un cicle al llarg de tot 2019, que es tancarà amb una activitat en 2020 on les veus protagonistes seran els i les alumnes que actualment estan cursant els últims anys de l'ESO:

- ▲ **L'educació intercultural en diàleg: què en pensen les famílies?** Taula rodona on s'hi van compartir els punts de vista de pares i mares sobre com s'està gestionant l'educació intercultural des dels centres educatius?
- ▲ **Més enllà de l'aula. Presentació de l'estudi "Trajectòries escolars d'alumnes estrangers o d'origen estranger en el sistema educatiu català"**
- ▲ **L'educació intercultural en diàleg: què en pensen els professors i professores?** Aportacions de professors i professores en els reptes en relació amb l'educació intercultural.

Memòria històrica, amb activitats com:

- ▲ **El racisme té memòria.** Taula rodona que ens va permetre fer un exercici per comprendre la colonialitat com a fet que possibilita l'estatus quo de les estructures sobre les quals s'assenta el racisme.
- ▲ **Memòries oblidades.** Una recuperació de capítols de la història que han estat invisibilitzats quedant fora dels relats oficials. En aquesta ocasió vam parlar de la història del poble gitano, dels "xarnegos" i dels testimonis de Jehovà.
- ▲ **Guinea: el franquisme colonial.** Inauguració de l'exposició amb espai de diàleg per tal d'aprofundir sobre la recent història de la ex colònia espanyola i les inferències del colonialisme encara presents en l'actualitat del país africà.
- ▲ **Dissidències pensants - Taula rodona.** Una activitat que va recollir el pensament crític d'aquelles memòries situades i relats de resistència que assenyalen els processos colonials on s'hi van posar de relleu les afectacions que encara avui dia condicionen els cossos migrants. Una activitat organitzada conjuntament amb [Colectivo Ayllu](#).

Diversitat religiosa i espiritualitat amb activitats com:

- ▲ Mahabat: retorn als efectes de l'ànima-Espectacle musical i espai de diàleg.

Una proposta artística que ens va apropar a l'islam sufi a través de la sensibilitat de la poesia i la música. Després de l'espectacle, es va oferir un diàleg on es van plantejar els aspectes més interessants d'aquesta mística tradició introduïm també una crítica a la instrumentalització que de vegades se n'ha fet des d'Occident.

- ▲ Vine a les nits de les religions de Barcelona! - Itinerari. Una jornada en què més de trenta comunitats i entitats religioses de la ciutat, van obrir les seves portes per tal que els veïns i veïnes poguessin conèixer-les en primera persona.

Un fet important a destacar és que, al llarg de la programació d'activitats de caire cultural d'aquest any 2019, hem recollit diverses experiències que descriuen, amb esperit crític i propositiu de com s'interpreta la diversitat etno-cultural en l'àmbit de la gestió cultural. Aquest, és un tema fonamental en l'anàlisi tant de la producció cultural de la ciutat com en l'accés al mercat cultural i igualtat d'oportunitats per part d'artistes i propostes que no responen al cànon cultural majoritari.

A mode d'exemple, recollim les paraules de [l'entrevista](#), realitzada per la línia de comunicació del Programa BCN Intercultural, del dramaturg [Roberto Frattini](#), ponent de l'espai de diàleg de l'activitat **Am I Bruce Lee?:**

" (...) el tipus de diversitat de la qual es parla, no deixa de ser una diversitat molt selectiva, molt esbiaixada. Crec que la tendència és involucrar poèticament components ètnics de la societat actual que no tenen accés incondicional a l'oferta o formació cultural i de voler-los incorporar sempre a través d'iniciatives que estan entre l'estètic i l'humanitari. Iniciatives inclusives que no deixo de trobar extraordinàriament paternalistes. Portem els beneficis de la cultura als barris desfavorits i als seus habitants, sempre amb la idea que nosaltres podem oferir-los la meravellosa redemptora complexitat de la cultura contemporània i ells només poden oferir-nos diversitat"

Al fil d'aquesta observació, trobem les següents activitats en què la crítica entorn l'exotització i el paternalisme en relació als artistes migrants/racialitzats es van posar de manifest:

- ▲ Am I Bruce Lee? - Performance i espai de diàleg. Una activitat en la que vàrem conversar amb el ballarí i coreògraf Junyi Sun, sobre la seva trajectòria en les arts escèniques i el treball de recerca que duu a terme sobre la base de la identitat asiàtica i la seva visibilització en les arts. **Activitat organitzada conjuntament amb Casa Àsia.**
- ▲ Ella poema: mapa de creadores de l'Àfrica contemporània - Cinefòrum. Un conjunt de projeccions en format de videopoemes per trencar esquemes sobre la creació contemporània al continent africà i reflexionar sobre els estereotips que recauen sobre el cos de la dona africana, posant l'èmfasi en les singularitats dels processos creatius. **Una Activitat organitzada conjuntament amb l'associació Africa Moment.**

- Barcelona en clau de jazz - Espai de diàleg i concert. Una aproximació al panorama del jazz a la ciutat de Barcelona, així com de la interpretació que músics i agents culturals en fan en el temps actuals. De la mà del bateria Marc Ayza, i del jazzista nordamericà Julian Vaughn, vàrem reflexionar entorn a qüestions com l'apropiació cultural i el *blanquejament* del gènere del jazz.

Per tal aprofundir-hi, [Marc Ayza](#) va oferir una [entrevista](#) publicada al web del Programa BCN Interculturalitat. Activitat co-produïda amb la col·laboració del Centre Cívic La Sagrera-La Barraca.

També s'ha treballat com a temàtica el flamenc:

- Entre dos Aguas. La Revolucionària diversitat flamenca. La transformació i internalització del flamenc amb el pas del temps, ha donat pas a noves maneres d'entendre'l i de viure'l. Flamenc i interculturalitat s'entrellacen en aquest diàleg que vas posar sobre la taula la història d'aquest fenomen artístic, i el debat sobre el subjecte flamenc i l'apropiació cultural, i que va finalitzar amb un tablao flamenco.

1.1.1.1. Valoració de les activitats

En general la valoració de les activitats és molt positiva, un **84% de les persones assistents** consideren les activitats i les seves temàtiques de gran interès, utilitat i qualitat.

El **94,64% recomanaria l'activitat**, és un molt bon indicador, vol dir que les activitats desenvolupades al llarg del 2019 han sigut d'interès de cara al públic assistent.

Dins les raons per les quals recomanarien l'activitat destaquen:

- *"Penso que aquesta activitat pot interessar molt a la ciutadania de Barcelona i entendre i saber una mica més de l'història, del racisme"*
- *"Me ha abierto a un mundo desconocido"*
- *"Es un espacio seguro para personas lgtbiq"*
- *"La temàtica es muy importante para evitar la apropiación cultural"*
- *"Conèixer estils de contracultura, moviments socials i diversitats de gènere"*
- *"Por que me apornto mucha informacion en todos los sentidos"*

A la pregunta: que t'ha aportat la temàtica, destaquen:

- *“Un espai que fa temps que volíem aconseguir i no teníem oportunitat en el vogueing a Barcelona”*
- *“Diversió i connexió amb gent”*
- *“Siempre había querido tener un acercamiento al vogueing”*
- *“Coneixement de l'entorn ball dance”*
- *“Entendre i conèixer aspectes d'aquest ball que desconeixia”*
- *“Nous llenguatges escènics, antecedents i testimonis d'artistes queer/lgtbi”*
- *“Nova informació sobre el racisme i el tema de la història, s'ha de fer molta feina en aquest sentit”*
- *“Plantear que el racismo es una realidad que vivimos directamente. Reflexionar sobre como destruir el racismo”*
- *“Repetir amb els mateixos ponents! Genial!”*
- *“Parlar d'educació. Penso que els informes haurien d'arribar a tothom”*
- *“He participado de 2 sesiones de educación, me parece una muy buena forma de abordar lo que está pasando en la educación, y la necesidad que todos se impliquen”*

1.1.2. Programació d'activitats per promoure el (re)coneixement de la diversitat a través de l'ús social de la llengua catalana

Aquestes, són activitats que promouen el reconeixement de la pluralitat cultural a través de l'ús social de la llengua catalana. Estan dissenyades per a grups reduïts i fonamentalment per a persones que aprenen català: alumnes del Consorci de Normalització Lingüística de Barcelona (CNL), Voluntariat per la Llengua, Coordinadora per la Llengua, alumnes d'entitats i d'equipaments entre d'altres.

En aquest 2019, L'Espai Avinyó va oferir un total de **20 activitats** per fomentar la interculturalitat a través de la llengua catalana, amb una assistència total de **412 persones**.

Dins d'aquestes activitats és interessant mencionar la **memòria històrica vinculada als barris**, com a temàtica central d'algunes de les activitats per a alumnes. En aquest sentit, ens agradaria destacar:

- ▲ **Vedets i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-Sec durant la Guerra Civil - Itinerari.** Una visita que ens va permetre entrar en contacte amb una època convulsa de la història de la ciutat, en un barri que va mantenir, malgrat la guerra, la vida quotidiana i cultural, a través dels teatres del Paral·lel. **Activitat organitzada conjuntament amb el Museu d'Història de Barcelona.**
- ▲ **Visitem la mesquita del carrer Japó - Visita guiada.** La visita ens va permetre conèixer el dia a dia de la comunitat islàmica i la seva vivència de l'islam, a la vegada que es va establir un diàleg al voltant del conflicte que es va generar amb alguns veïns i veïnes del barri, en el moment de l'obertura de la mesquita, el 2017. **Activitat organitzada conjuntament amb l'Oficina d'Afers Religiosos.**
- ▲ **Rumb a la rumba.** Memòria de la comunitat gitana del carrer de la cera - Itinerari i espectacle de rumba. Una aproximació a la història dels gitanos catalans del carrer de la Cera i al naixe-

ment de la rumba catalana on diferents membres de la comunitat gitana catalana ens van explicar el seu projecte de recuperació de la memòria oral i visual de l'emblemàtic carrer de la Cera. Activitat organitzada conjuntament amb Carabutsí i Inter-Acció.

1.1.2.1. Valoració de les activitats

En general la valoració de les activitats és molt positiva, un **79,6% de les persones assistents** consideren les activitats i les seves temàtiques de gran interès, utilitat i qualitat.

El **94,67%** recomanaria l'activitat, és un molt bon indicador, vol dir que les activitats desenvolupades al llarg del 2019 han sigut d'interès de cara al públic assistent.

Dins les raons per les quals recomanarien l'activitat destaquen:

- *“Es pot practicar català i parlar de coses interessants”*
- *“Permite conocer un poco más la Ciudad”*
- *“Jugar i aprendre. Amb el teatre... fue muy interesante y entretenido”*

A la pregunta: que t'ha aportat la temàtica, destaquen:

- *“Conocer parte de lo gitano, lo tenía como más periférico”*
- *“No sé me ha gustado todo”*
- *“Conocer y aprender sobre el chocolate y su historia”*
- *“Nunca había estado en una Mezquita, creo que es muy importante para romper con tanto prejuicio y racismo sobre todo el tema religioso, que cada uno crea en lo que quiera creer”*

Destaca també, que el **100%** de les persones que han respost el formulari han dit que han pogut practicar el català en les activitats.

1.1.3. Exposicions interculturals

L'Espai Avinyó-Llengua i Cultura selecciona al llarg de l'any exposicions vinculades amb la perspectiva intercultural i que ens serveixen com a una eina de sensibilització i accedir a nous públics.

Aquest 2019, s'han exposats al hall de l'Espai Avinyó, dues exposicions que han generat espais de diàleg i reflexió moguts essencialment per l'autorepresentació i lloc d'enunciació de l'artista, i la valorització de la memòria històrica, respectivament:

- ▲ **Inauguració de l'exposició: *Sinfonías del Alma*.** Montserrat Anguiano, artista afrocatalana, va presentar a l'Espai Avinyó la seva connexió personal amb la negritud mitjançant l'obra pictòrica *Sinfonías del Alma*. Una proposta artística que recull una col·lecció de retrats de dones referents per a la comunitat africana i que Anguiano no va tenir de petita. L'activitat, va concloure en un espai de diàleg performatiu amb la "presència" de Frida Khalo (interpretada per l'actriu Carolina Torres) a fi de generar una conversació entre dues artistes d'èpoques diferents però amb moltes similituds en l'actualitat i molt en consonància amb el sentir de l'artista.
- ▲ **Guinea: El franquisme Colonial.** Aquesta exposició va ser inaugurada de la mà del seu propi comissari Gustau Nerín, convertint-se en un espai de diàleg per abordar en profunditat aquest capítol desatès de la recent història colonial, com a un exercici de recuperació històrica i establint com a base de reflexió sobre les conseqüències d'aquests fets històrics, una petjada encara latent en la realitat del país africà que, lluny de ser reconeguda i recompensada per les institucions espanyoles, segueix formant part d'un passat esborrat de la nostra recent història.

1.1.3.1. Catàleg d'exposicions i itineràncies

L'objectiu del catàleg d'exposicions és fer arribar el seu contingut a públics i territoris diversos, oferint el material a espais estratègics com ara universitats, instituts, fundacions, associacions, entitats, centres cívics i biblioteques, amb la finalitat de reflexionar i promoure l'enfocament intercultural.

Al llarg de 2019, hi han hagut 2 itineràncies d'exposicions. "Això no és real" i "Guia turística sentimental". Ambdues itineràncies han estat dins de la ciutat de Barcelona, al districte de La Sagrera i Gràcia respectivament.

1.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?

En essència, l'Espai Avinyó respon a l'encàrrec de dur a terme una programació d'activitats que tinguin en compte els principis de l'enfocament intercultural. En tan que a projecte de ciutat i per a la ciutat, l'Espai Avinyó col·labora i s'inspira amb actors i agents vinculats amb l'art, l'acadèmia i l'activisme, entre d'altres, per tal de prendre el pols del que succeeix als nostres barris i districtes i oferir una programació ajustada a la realitat social de Barcelona.

Les sinergies són necessàries per elaborar una programació aterrada i de proximitat, i per viure el camí de la interculturalitat plegades i en relació al context que ens envolta.

Per tant, la nostra metodologia en tan treballa per generar sinèrgies amb altres, es qüestiona constantment, és flexible a les inferències socials i polítiques, i s'aplica en el marc dels principis de la interculturalitat.

Un dels grans aprenentatges d'aquests anys, es fer-nos **preguntes** permanentment, on cada cop cobra més importància el **context** i d'acord a aquest quines preguntes ens fem o ens hauríem de fer, intentant pensar en els actors implicats/de, l'avaluació i la sistematització de la nostra acció dels aprenentatges i errades.

Exemple: "Balla, transgredeix, Vogue"

Quin és el nostre punt de partida?

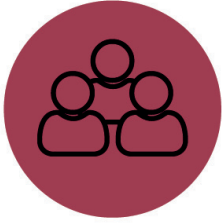
Recentment, la cultura *ballroom* comença a reparèixer i a consolidar-se a ciutats com Berlín o París. El ballroom es defineix com una cultura urbana, nascuda a la Nova York dels anys 70's com a resposta a les opressions que afectaven a les comunitats llatines, negres i LGTBI+. **Les ballroom eren doncs espais de seguretat i d'articulació d'aquestes comunitats** on podien expressar-se mitjançant diferents tipologies de dansa, com ara l'anomenat *Voguing*, amb la finalitat d'honorar i reivindicar aquells cossos dissidents que han estat criminalitzats i penalitzats al llarg de la història.

La motivació de l'activitat ha sigut, **apropar-nos a l'escena ballroom de Barcelona i observar com aquesta s'estava transmetent i interpretant:**

- ▲ Quins agents són els que estan representant i difonent aquesta cultura anomenada ballroom? Quin és el públic que està formant part de la comunitat *ballroom* de Barcelona i quines són les seves motivacions per entrar-hi a format part?
- ▲ S'estan respectant els pilars de la cultura *ballroom* en l'actualitat?
- ▲ Quins són els espais que estan acollint les trobades d'aquesta comunitat?

Aquestes són algunes de les preguntes que es van plantejar a l'hora de pensar en el disseny d'aquesta activitat. Estar atentes als debats del carrer, dels diferents espais de ciutat, ens porta a pensar, que seria important poder realitzar una activitat amb aquesta temàtica.

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

Un cop s'ha decidit el tema a treballar, es va pensar que per tal de veure que estava succeint a Barcelona amb aquest ball, es va fer una mica de recerca, i es va trobar com a fonamental, trobar ponents que estiguessin treballant aquest ball sense perdre la història que l'envolta, el seu origen, no significa que no es pugui treballar des d'altra mirada, però des d'una mirada intercultural interessava escoltar a la gent que en primera veu i des de la seva experiència i expertesa estan generant aquesta comunitat tan característica d'aquest tipus de ball.

Es va contactar amb gent de Madrid i l'activitat es va construir i produir conjuntament amb Galaxia la Perla i amb Jayce Ubeta de Barcelona.

Pel tipus de temàtica es va considerar clau fer l'activitat en un lloc diferent, en dissabte i per la tarda. Per això es va escollir un lloc ampli i diferent: La Nau Bòstik. Qui va participar i col·laborar en tot el procés de preparació de l'activitat.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Aquest exercici de coproducció conceptual, estètica i de continguts, ens va permetre ser fidels a aquesta cultura urbana, i va generar impactes tant en la comunicació i producció de materials com en la pròpia estructuració de l'activitat, que va oferir al públic un espai obert i participatiu espai de diàleg obert, on també es va parlar de l'història, de l'història potser oblidada d'aquesta cultura, del per què de la seva existència. A més de la xerrada es va fer un taller pràctic de *voguing*.

Com a resultat, les sinergies entre la part tècnica de l'Espai Avinyó i els agents representatius de la comunitat ballroom, van possibilitar que es generés un sentit de comunitat on es va poder transmetre i viure de primera ma el significat de formar part de la cultura ballroom.

Per altra banda, el públic que va participar no va ser el públic habitual de l'Espai, va ser un públic amb un perfil molt divers. I finalment, la Nau Bòstik es va mostrar molt interessada en continuar treballant amb el Programa, en espacial amb l'Espai Avinyó

Estratègies i aprenentatges

Dins de les estratègies i aprenentatges, destaquem:

- ▲ Aquesta activitat es va construir conjuntament amb persones referents de la comunitat *ballroom*, en aquest cas, de Madrid.
- ▲ La importància i necessitat de generar espais on les persones que fan de ponents, puguin parlar el seu propi llenguatge, proposar el format que consideren més adient d'acord amb els tipus d'activitat.
- ▲ Treballar la memòria històrica, es pot fer de moltes maneres, i aquesta va ser una d'elles, de manera lúdica, en un espai diferent, com la Nau Bostik, un dissabte, va ser una aprenentatge a la vegada que un estratègia. Cal pensar nous formats, i també tenir la capacitat de trobar a les persones que no sempre estan en primera fila, però que són les que tenen l'expertesa i l'experiència.

▲ Confiar en la capacitat de creació de les persones convidades, i ser potser un acompanyat en el desenvolupament de l'activitat, ocupar un segon pla. Dins dels resultats no esperats, es continuava treballant amb la Nau Bòstik i s'està intentant fer una col·laboració més continuada.

▲ Part de la gent que va participar de l'activitat va decidir muntar la seva pròpia casa.

▲ La relació amb Galaxia La Perla continua i amb ella vam aprendre molt a l'hora de pensar activitats des de la cartellera, pensar en llocs diferents als habituals de l'Espai, introduir un taller pràctic, portar elements per generar encara més sinergies entre la gent, entre altres coses.

1.3. Reptes de futur

1. Reforçar les estratègies de transversalització per tal que la perspectiva intercultural s'incorpori com a metodologia en la producció de propostes culturals.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Promoure propostes de programació dissenyades en base a la perspectiva intercultural per tal que siguin fàcilment reproduïbles per agents i equipaments culturals.
- ▲ Establir col·laboracions a llarg termini amb els equipaments culturals de referència.

2. Generar una estratègia de treball amb els diferents Centres Cívics de la Ciutat

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Identificar les especialitats dels diferents centres cívics.
- ▲ Pensar activitats que s'hagin fet i que es puguin replicar tenint en compte la realitat del territori i del Centre Cívic.
- ▲ Pensar proposta formativa per aconseguir una programació intercultural.

3. Potenciar l'Espai Avinyó com a un lloc on es creuen els diferents principis de la interculturalitat:

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Potenciar el treball de Memòria històrica que s'ha vingut desenvolupant al llarg de 2018.
- ▲ Continuar sent un espai d'autorepresentació, on les activitats responen a uns objectius, però es construeixen amb els i les participants, deixant espai per les seves propostes.
- ▲ A través del diàleg intercultural, que sigui capaç de sostenir les tensions que poden generar certs temes. Potser hi ha temàtiques que poden generar incomoditat, com parlar d'eixos de discriminació per exemple, i hem de ser capaces des de la interculturalitat de ser pedagògiques i generar estratègies per mantenir aquestes possibles situacions.

4. Seguir arribant a nous públics poc habituals per a l'Espai Avinyó.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Diversificar els formats d'activitats considerant també contextos i necessitats dels barris que conformen la ciutat.
- ▲ Seguir treballant per territorialitzar les activitats que oferim, duent-les a barris que no es troben al centre de la ciutat.
- ▲ Impulsar la coproducció d'activitats amb d'altres equipaments de proximitat que manifestin interès en incorporar la mirada intercultural.

5. Seguir promovent que les activitats de l'Espai Avinyó tinguin un caràcter transformador real, i que les persones que hi assisteixen puguin reflexionar i modificar la seva mirada entorn al significat de viure en un entorn de pluralitat ètnica i cultural.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Mantenir activitats que generin un diàleg entre els assistents, per tal que es creï un clima de debat i pensament crític, sempre des del respecte i l'obertura per entendre altres mirades.
- ▲ Promoure activitats que posin l'accent no només en les relacions sinó en el diferents eixos de discriminació que generen desigualtats per raons de raça, creences religioses, de gènere, etc.
- ▲ Donar espai a discursos que no acostumen a sentir-se en altres espais i que no tenen altaveus.

6. Col·laborar amb el programa del CNL per idear activitats conjuntes, ajustades al perfil dels alumnes amb la finalitat de promoure, més enllà de la participació de grups classe, la participació de l'alumnat fora de l'aula i també amb visió de territori.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Participar en les reunions mensuals del professorat per tal de presentar la proposta d'activitats per alumnes i promoure la participació d'alumnat a títol individual.
- ▲ Treballar almenys amb un territori de la ciutat en clau de procés. De cara al 2020 es proposa Nou Barris.

7. En relació a l'exposició que commemorarà els 10 anys del Programa BCN Interculturalitat: Produir uns continguts d'utilitat pràctica per aquells equipaments que vulguis itinerar l'exposició i treballar la perspectiva intercultural en un senti ampli i profund.

Per fer-ho, es proposen les següents accions:

- ▲ Elaborar un document explicatiu a mode de manual d'ús per tal de presentar l'exposició i els seus continguts.
- ▲ Presentar una acció comunicativa per tal de promoure l'exposició a través de la xarxa de centres cívics.

8. Repensar els objectius de l'Espai Avinyó per tal de visualitzar el projecte més enllà d'un servei de programació cultural en format d'activitats trimestrals.

2. Estratègia BCN Antirumors

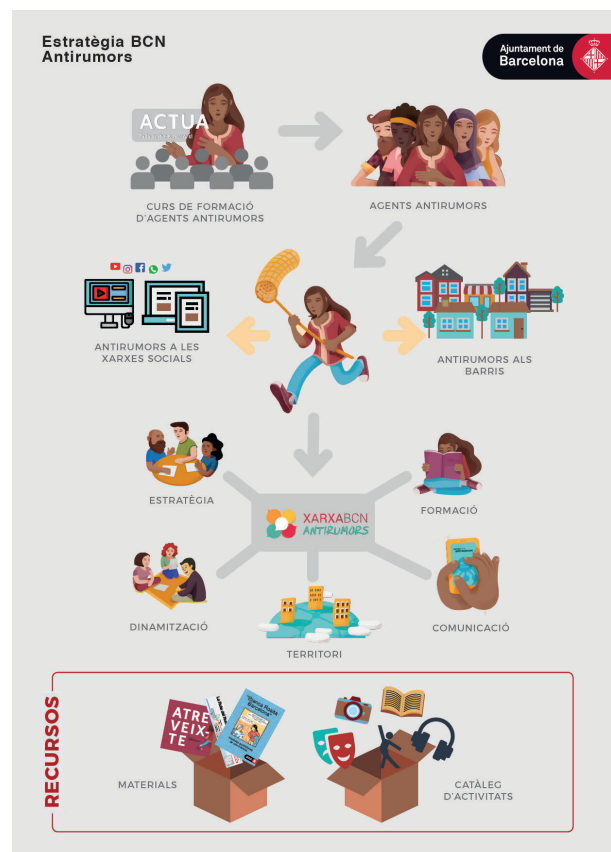
L'Estratègia BCN Antirumors (EBA) va néixer el 2010 en el marc del Pla BCN Interculturalitat, amb l'objectiu de generar eines i recursos interculturals per desmuntar rumors, estereotips, discursos i pràctiques discriminatòries basades en imaginaris i actituds racistes sobre la pluralitat cultural.

S'articula al voltant de 4 eixos: **formació, participació, sensibilització i comunicació**. Al llarg d'aquest 2019, des dels diferents eixos de treball s'han realitzat tot un seguit d'accions i projectes.

En aquest sentit, per explicar l'EBA cal posar en relleu la complexitat que implica abordar la pluralitat cultural, on les diverses eines i recursos han d'estar interrelacionats i ser coherents entre ells amb l'objectiu d'assolir un major impacte en la ciutadania i institucions en relació a la tasca de desmuntar imaginaris racistes sobre la diversitat cultural en diversos àmbits. Per això, hem dissenyat aquesta infografia que explica el treball que es vol fer des de l'EBA amb diferents nivells, interrelacions i amb diferents compromisos i implicacions.

Tal com es pot veure a la infografia, com a primer pas o porta d'entrada de l'Estratègia BCN Antirumors, la [formació antirumors](#) és fonamental per a començar a crear un discurs compartit en relació a desmuntar els imaginaris occidentals sobre la pluralitat cultural. A partir d'aquesta formació, les persones formades en el curs antirumors poden començar

a actuar, amb nous coneixements, enfocaments i eines en dos àmbits d'acció principals: als [barris](#) i a les xarxes socials.

Per altra banda, si les mateixes persones o entitats volen participar més activament en el disseny i execució d'iniciatives o projectes d'àmbit territorial i/o de ciutat, ho poden fer participant com a membres actius dels diferents grups de treball de la **Xarxa BCN Antirumors** i en altres espais de participació que tenen al seu abast.

Tots aquests processos compten amb el suport de l'Oficina tècnica de l'Estratègia BCN Antirumors a través de:

- ▲ Posar a disposició de forma gratuïta als membres de la XBCNA els [materials antirumors](#) i el [Catàleg d'activitats d'antirumors](#).
- ▲ Comunicar-se i compartir recursos i debats a través de les xarxes socials i sobretot en el marc del grup de [facebook BCN antirumors](#).
- ▲ Dinamització de [grups de treball](#) i assessorament tècnic si s'escau en qualsevol iniciativa que alguna entitat membre vulgui desenvolupar.

2.1. Què hem fet aquest 2019?

2.1.1. Formació

2.1.1.1. Formació Antirumors: una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries

La formació antirumors, és una de les eines claus per apropar a la ciutadania i a les entitats a la tasca antirumors. Durant l'any 2019 s'han actualitzat els continguts i formadores del curs, **atenent al context actual en el qual vivim i que ens demana actualitzar-nos i aprofundir** en els diferents temes que tractem permanentment.

La formació té per **objectiu aprofundir en els imaginaris sobre pluralitat cultural, de creences, lingüístics propis de contextos occidentals**, i la seva construcció històrica, per entendre com operen i legitimen els diferents eixos d'opressió. I pretén donar eines tant per identificar els processos de creació de rumors, estereotips i prejudicis, com per fer un anàlisi crític de les narratives discriminatòries i els rumors basats en imaginaris racistes sobre la diversitat cultural.

A més, la formació també **convida a pensar estratègies de creació i amplificació de narratives alternatives i a conèixer propostes de transformació col·lectiva**. El curs combina la teoria i la pràctica i incorpora metodologies participatives i vivencials per explorar com interseccionen els diferents sistemes d'opressió.

El 2019 s'han realitzat **6 formacions Antirumors**: dues al Districte de Sant Andreu el març, dues al Districte de Gràcia el maig i dos al Districte del Sant Martí (Besòs) al novembre. L'objectiu de realitzar les formacions als territoris és per **facilitar l'accés a la formació de veïns i veïnes dels barris**, així com també a professionals que hi treballen, i per l'altra banda, **promoure que la formació sigui una proposta de formació-acció continuada als barris** i establir una base per tal que sorgeixin altres iniciatives antirumors als territoris. (Per a més informació, vegeu l'apartat "Antirumors als barris" a la pàgina 43.)

Per altra banda, cal destacar la reformulació de la formació antirumors, treball que s'ha fet al llarg de tot el 2019, i es que es va posar a la pràctica a l'última formació de 2019. Cal entendre que el rumor es la "punta del iceberg", però que hi ha aspectes més complexos, on el rumor pot fer la funció d'amagar aquestes situacions i no evidenciar el creuament entre origen, classe, gènere i com aquests ens afecten de manera diferent, segon el lloc on es trobem on operen estructures complexes que s'han d'evidenciar a través d'un treball pedagògic i formatiu que faciliti la comprensió i amplii el debat i per tant la mirada.

Pel que fa a dades generals de participació, des que la formació va començar en 2010, **1.753 persones** han realitzat la formació i n'han obtingut el certificat.

Any	Nre. d'edicions	Nre. de sol·licituts rebudes	Nre. total d'assistents	Nre. de persones amb certificat
2010	4	243	0	171
2011	10	357	0	265
2012	11	310	0	229
2013	10	343	0	210
2014	13	362	0	253
2015	11	262	0	178
2016	5	212	0	113
2017	6	241	176	114
2018	6	217	152	110
2019	6	305	144	110
TOTAL	82	2.852	472	1.753

Segons les enquestes rebudes, les persones participants s'han assabentat de les formacions per mitjà de:

- 1) **Boca-orella**: Amistats, coneguts, professorat i professionals de diverses àrees que ha realitzat la formació amb anterioritat i la recomana.
- 2) Per la difusió a través del **butlletí electrònic** del Programa BCN Interculturalitat.
- 3) Per la **pàgina web** de BCN Acció Intercultural. [Formació Antirumors](#).

El grau de **satisfacció** pel que fa als continguts de les sessions és **superior a 4 en una escala de 5** i la gran majoria de participants han considerat que la formació suscitava interès i era de qualitat. Quant a l'aplicació pràctica, el **92%** considera que la formació ha estat útil per poder desmuntar posteriorment rumors en l'entorn més proper. I un **97%**, considera que ha adquirit eines per poder treballar els imaginaris, estereotips i prejudicis entorn a la diversitat cultural.

2.1.2. Participació

Quan parlem de participació com a eix, ens referim a totes les accions que l'EBA posa en pràctica en relació a la promoció d'iniciatives i projectes dissenyats, executats i avaluats amb la participació activa del teixit associatiu i persones a títol individual que viuen a Barcelona. Som conscients que no existeix una única forma de participació i en aquest sentit, posem a l'abast diferents nivells d'implicació. Aquests transcorren des d'estar al corrent de l'actualitat antirumors a través dels nostres canals de comunicació (xarxes socials, butlletí, web...), fer la funció d'altaveu compartint les activitats i iniciatives que s'organitzen des de les entitats membres de la Xarxa, promocionar l'assistència a les activitats o finalment promoure la participació i implicació més compromesa i directa com és la participació a la Xarxa BCN Antirumors.

2.1.2.1. Xarxa BCN antirumors

La Xarxa BCN Antirumors (XBCNA) neix per donar resposta a la demanda ciutadana de treballar conjuntament i amb més profunditat certs temes, per afavorir el procés intercultural, lliure de rumors, prejudicis, estereotips i discriminació envers la diversitat cultural.

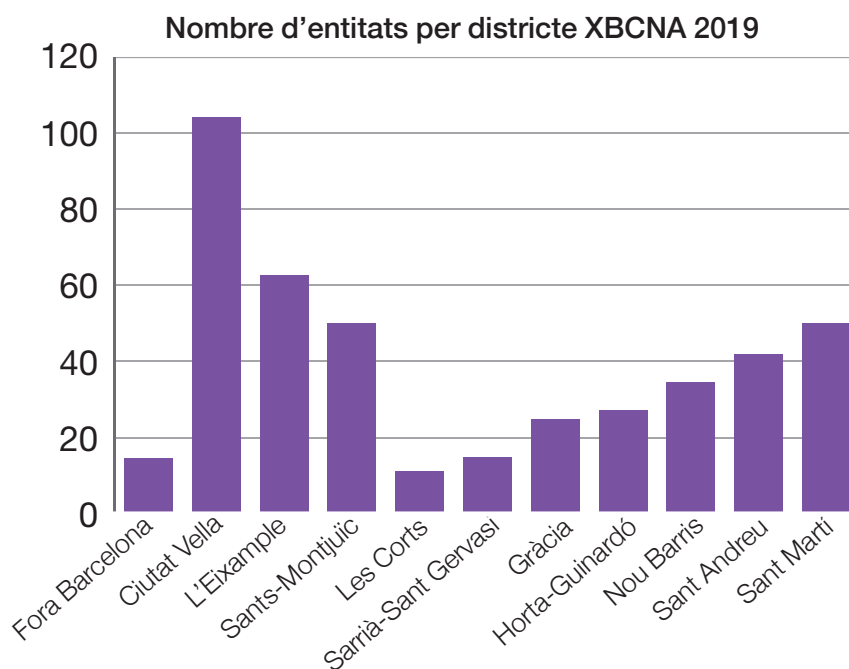
Actualment, componen la xarxa:

Durant l'any 2019 s'hi han incorporat **80 entitats i 49 persones a títol individual**, per altra banda cal destacar el procés de depuració de la Base de dades de la Xarxa, fet que assegura que totes les entitats presents a la base de dades estan actualitzades, actives i en contacte amb la Xarxa.

Dades evolutives de la Xarxa 2010-2018

Any	Nre. d'entitats adherides a la Xarxa	Nre. De persones adherides a títol individual
2010	65	0
2011	133	143
2012	140	235
2013	157	310
2014	473	390
2015	347	505
2016	367	534
2017	390	611
2018	363	562
2019	443	611

Dades PROGBI 2019

Gràcies al [mapa interactiu d'entitats anti-rumors](#) podem visibilitzar la diversitat de les entitats que componen la XBCNA i els barris on tenen la seva seu. A més, aquest mapa està en procés d'actualització per tal de que hi apareguin totes i cadascuna de les entitats membres de la Xarxa que va augmentant dia rere dia.

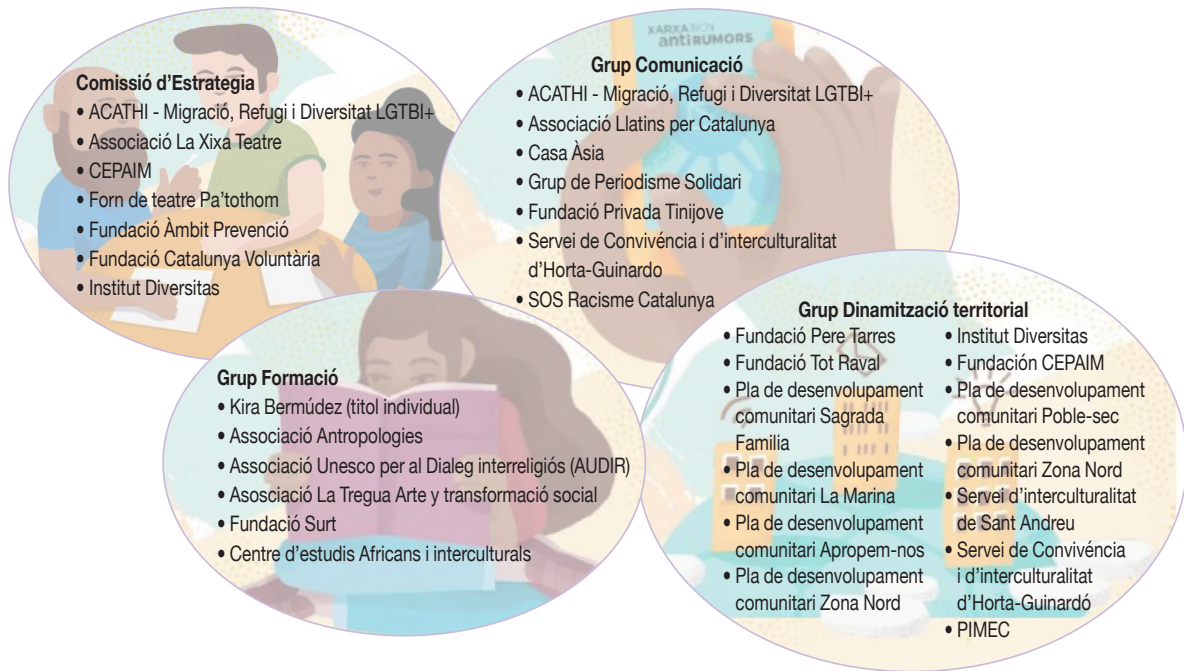
La Xarxa BCN Antirumors és oberta a totes aquelles entitats, associacions, grups informals, serveis i programes municipals, administracions i persones a títol individual que vulguin treballar de forma conjunta amb una perspectiva intercultural a la ciutat de Barcelona. Això resulta en una gran xarxa diversa, heterogènia i amb gran presència al territori.

Per tal de concretar i canalitzar el treball en relació als principis i estratègies de la Xarxa, la XBCNA està formada per 4 grups de treball. Els grups es divideixen en [Estratègia](#), [Formació](#), [Comunicació](#) i [Dinamització Territorial](#). La participació en aquests grups de treball és diversa tant en relació a les entitats i persones (que a títol individual en formen part), com al tipus de participació, ritmes i lògiques pròpies de cada entitat i persona implicada. En aquesta línia des de la Xarxa s'intenta anar fent un procés de diagnòstic constant per estar atentes a les necessitats canviants de les entitats membres i de la xarxa mateixa.

14 ASSOCIACIONS DE FAMÍLIES A LES ESCOLES	42 CENTRES EDUCATIU	8 PLANS COMUNITARIS/ BARRIS
5 ASSOCIACIONS DE COMERCIANTS	2 COL·LEGIS PROFESSIONALS	23 PLATAFORMA D'ENTITATS
6 ASSOCIACIONS DE LLEURE	6 COOPERATIVES	2 PROGRAMA PROJECTE
10 ASSOCIACIONS RELIGIÖSES/ CENTRES DE CULTA	216 ENTITATS DEL TERCER SECTOR	5 SERVEIS PÚBLICS
17 ASSOCIACIONS VEINALS	4 MITJANS DE COMUNICACIÖ	62 SERVEIS PÚBLICS MUNICIPALS
4 BIBLIOTEQUES	4 ORGANISMES INTERNACIONALS	4 SINDICATS
8 CENTRES D'INVESTIGACIONS / UNIVERSITATS	2 PARTITS POLÍTICS	6 ALTRES

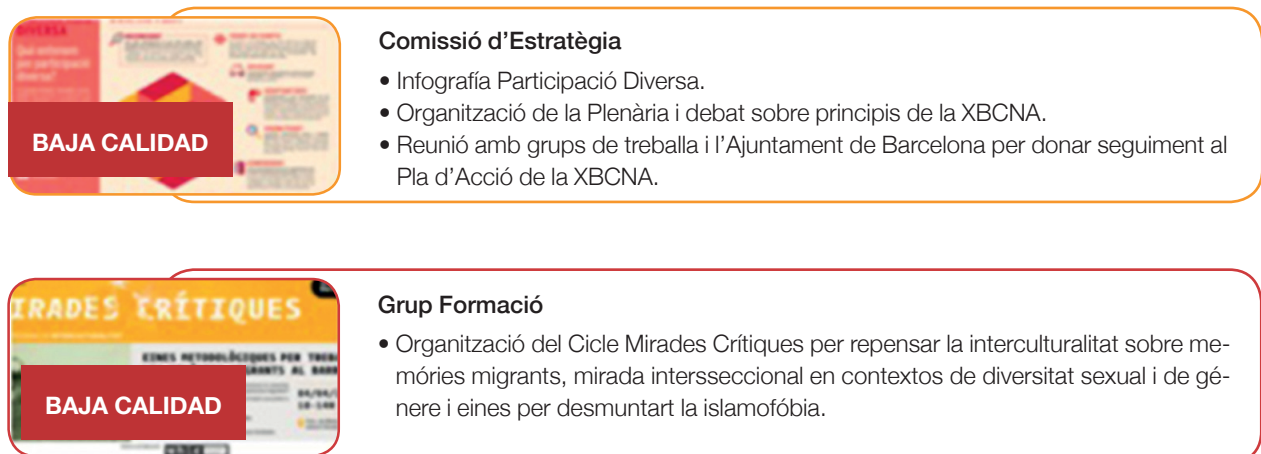
Entitats de la XBCNA per tipologia d'entitat.

El nombre de persones i entitats que han participat en els grups i comissions de treball durant l'any 2019 és: **32 persones representant 31 entitats d'àmbits i territoris molts diversos i 1 persona a títol individual**. Aquestes 31 persones es distribueixen el treball en les diferents comissions i grups abans mencionats, acompanyats per una persona referent tècnica de l'Oficina Tècnica del Programa Barcelona Interculturalitat. Vegeu el gràfic que es detalla a continuació:

Les accions impulsades per la XBCNA estan emmarcades dins del Pla d'Acció 2016-2020, que aquest any inicia un procés d'avaluació com a pas previ a la configuració del nou Pla. Les activitats són dutes a terme pels diferents grups de treball abans esmentats. Totes aquestes accions pretenen augmentar i millorar la capacitat d'incidència de la XBCNA mitjançant la participació diversa dels seus membres i construint nous relats o narratives on la perspectiva intercultural, el principi de la NO-Discriminació i els drets de les persones és fonamental.

A continuació expliquem breument les principals iniciatives promogudes per part de cada comissió i grup durant l'any 2019 i que es detallen a l'esquema següent:

Grup Comunicació

- 2 Poetry Jams sobre llengües maternes i negritut.
- Suport comunicatiu al portal Diverscat.
- Suport al Curs comunicació intercultural #ComuniCanvi.

Grup Dinamització territorial

- Sistematització de materials Jornada Intercanvi d'experiències.
- Fem un Té?
- Participació al Sant Jordi i la Mercè.

2.1.3. Sensibilització

2.1.3.1. Catàleg d'activitats antirumors

El seu objectiu principal és oferir **activitats de sensibilització i educació ciutadana** per treballar sobre els imaginaris i estereotips sobre la diversitat cultural, i posar-les gratuïtament a disposició de les entitats, els serveis i els equipaments de Barcelona i en definitiva a tota la ciutadania, que vulgui treballar per una societat on el racisme i la discriminació no tinguin cabuda. Amb una àmplia oferta de formats (cuina, teatre, dansa, audiovisual) preten arribar a tots els públics (infants i adults, joves, escoles, entitats, agrupacions) que estiguin treballant temes relacionats amb la interculturalitat durant l'any amb la intenció de treballar amb formats més accessibles i amens.

El Catàleg Antirumors es pot consultar en una [pàgina web](#) pròpia que permet accedir de manera més còmoda i interactiva a la informació sobre les diferents activitats, així com poder sol·licitar-les fàcilment a través d'un [formulari online](#).

En aquest procés d'autorevisió constant que caracteritza el programa, el catàleg està no es queda fora i actualment es troba en un moment de reformulació i actualització de les activitats que s'havien quedat desfasades i en algun cas obsoletes. En una revisió de criteris, tan de contingut com de metodologia, s'està apostant per introduir noves activitats que contemplin temàtiques que no estan present al catàleg i que també obeeixin a una necessitat de donar resposta a les demandes que ens arriben des del territori en aquest sentit. Per altra banda, es fa important i sempre ha estat un criteri del catàleg el de diversificar els perfils de les entitats dinamitzadores, que aportin noves visions, metodologies, capacitat d'adaptació, etc. Juntament amb aquest procés s'estan els criteris de gestió del catàleg per tal de millorar el seu funcionament.

74

activitats de
sensibilització
realitzades

Algunes dades evolutives del Catàleg 2012-2019:

Any	Nre. d'activitats realitzades	Nre. de participants
2012	65	2.440
2013	88	3.929
2014	103	5.146
2015	116	4.671
2016	96	6.032
2017	100	4.794
2018	122	4.739
2019	74	4.352
Total	764	36.103

◀ Mustafà és al replà.

◀ A Babel en patinet.

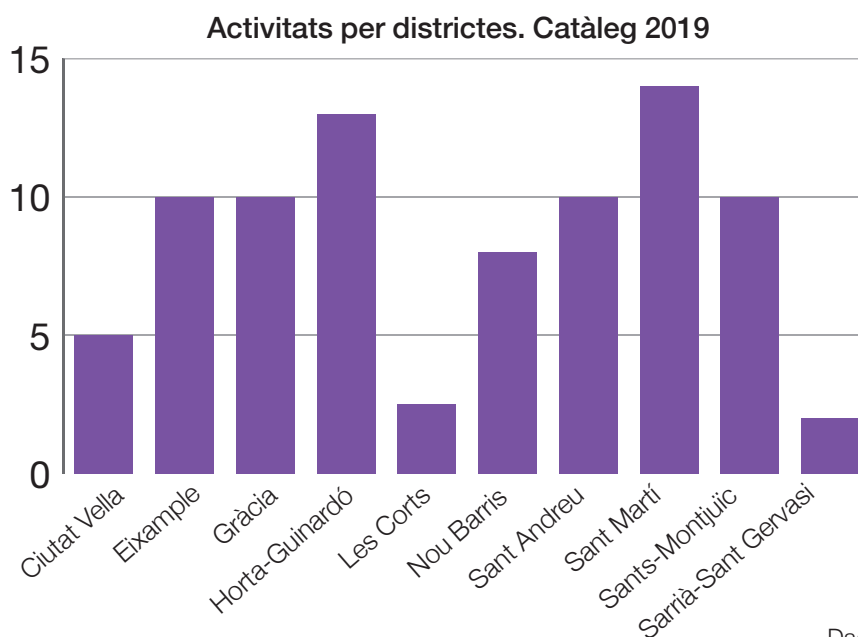
Els fogons interculturals. ▶

EL CATÀLEG PER DISTRICTES

A nivell territorial, el Catàleg ha pogut arribar a tots els districtes de la ciutat i ha tingut una presència més gran als districtes de d'Horta-Guinardó, Sant Martí, Gràcia i l'Eixample. Amb aquestes dades, es constata que la presència al territori de les diferents activitats del Catàleg cada vegada està es distribueix de forma més equilibrada.

Dades PROGBI 2019

PARTICIPACIÓ A LES ACTIVITATS DEL CATÀLEG

Respecte al públic participant de les activitats, trobem una alta participació de joves, donat que un important nombre d'activitats es realitza dins de l'àmbit educatiu, seguit de la ciutadania en general per l'assistència a les activitats obertes.

En general, els i les participants valoren positivament les activitats del Catàleg i el seu impacte com a eines antirumors.

VALORACIÓ DE LES PERSONES PARTICIPANTS:

- ▲ Un **83%** considera que l'activitat ha estat útil per desmuntar rumors i estereotips envers la diversitat cultural.
- ▲ El **82%** considera que les activitats han estat entretingudes i el que han après té una aplicació pràctica en el dia a dia.
- ▲ El **85%** considera que les activitats estan molt relacionades entre objectius i continguts de la mateixa.
- ▲ El **89%** recomanaria l'activitat.

Cal destacar que, en aquestes valoracions no es contemplen les que es fan en espais oberts i per altra banda, que és difícil recollir les valoracions que es fan a les escoles i instituts, per tant de cara al 2020 s'està treballant un tipus de formulari més adient per aquest tipus de públic.

LES ENTITATS SOL·LICITANTS:

Enguany els centres educatius són els que han demanat més activitats (31%), seguits de les entitats (26%) i de l'administració (11%). La demanda d'activitats per part de centres cívics, espais juvenils i biblioteques ha estat una demanda més puntual.

Cal destacar que el 51% de les entitats sol·licitants era el primer cop que demanaven activitats del Catàleg. Aquesta és una dada positiva, ja que any rere any el Catàleg busca arribar a nous públics i interlocutors. El 70% d'aquestes entitats, han conegut l'oferta del catàleg mitjançant el boca-orella, aquesta dada ens sembla significativa, ja que reflecteix la bona acceptació per part de les participants. Tot i així, és important seguir reforçant la difusió per apropar-se a les entitats que encara no coneixen aquest recurs. Així com consolidar la tasca amb entitats que repeteixen la demanda al llarg dels anys. Aquest % d'entitats que repeteixen activitats del catàleg mostren també la utilitat de les activitats del catàleg per fomentar el treball de procés i de treballar les temàtiques a llarg termini.

VALORACIÓ DE LES ENTITATS SOL·LICITANTS

La gran majoria d'entitats sol·licitants (94%) valoren molt positivament el recurs del Catàleg i la incidència que té. D'acord amb el seguiment realitzat, les entitats sol·licitants han considerat l'activitat d'utilitat per desmuntar rumors, imaginaris, estereotips envers la diversitat cultural i com eina clau per treballar temes de discriminació dins de l'escola.

En ser preguntades per si després de l'activitat seguiran fent alguna acció per seguir treballant la temàtica, el 98% han respost que sí. Això respon al fet que des de l'oficina tècnica es dóna prioritat a les sol·licituds que emmarquen les activitats en un projecte antirumors o intercultural més ampli que permetin treballar en profunditat els coneixements adquirits durant l'activitat, normalment a través de més formació, espais de reflexió, o bé la creació de materials. Afavorint sempre el treball en clau de processos i sortint de la dinàmica de l'activitat com a fet aïllat.

2.1.3.2. Accions Antirumors als barris

Durant l'any 2019 s'ha continuat la difícil però necessària tasca de poder territorialitzar el marc antirumors a través de la formació i participació, tot donant resposta a la demanda històrica de les persones assistents als cursos de formació antirumors de comptar amb espais on posar en pràctica els coneixements adquirits i de continuar la seva formació.

Aquest any es va ampliar el nombre de barris implicats al projecte "Antirumors als barris" el qual es constitueix en una oportunitat i espai per tal que les temàtiques de la interculturalitat es posin en pràctica un cop finalitzada la formació antirumors, en una xarxeta de caràcter més local composta

per entitats membres de la XBCNA pertanyents al barri en qüestió. Durant el 2019 s'ha ofert suport tècnic en el marc del projecte "Antirumors als barris" als barris de **Poblenou** i s'han iniciat xarxes a **Baró de Viver** (BdV d'ara en endavant) i **Besós**.

Per altra banda, com a Oficina tècnica s'està elaborant de cara al 2020 una estratègia de sistematització de metodologies necessària per iniciar aquest tipus de treball als barris, on el treball entorn a la memòria històrica migrant serà clau, per tal de construir relats de barris contemporanis que facilitin el procés intercultural.

2.1.3.4. Materials Antirumors

L'EBA posa a disposició de la ciutat una sèrie de materials antirumors de manera gratuïta. Aquests es poden consultar i descarregar en el següent [enllaç](#), o bé sol·licitar-los físicament a través d'un [formulari online](#), en el cas de les entitats membres de la XBCNA.

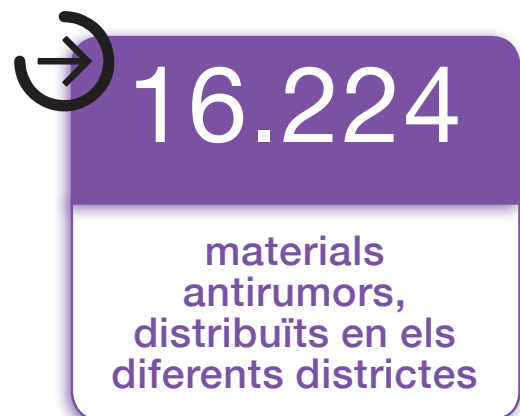
Durant el 2019 s'han dissenyat i utilitzat nous materials didàctics en el marc del curs antirumors del tercer trimestre 2019. Aquests materials pretenen ser eines per tal d'aprofundir i actualitzar el discurs antirumors i el seu enfocament en l'abordatge de les discriminacions històriques com les relacionades amb la islamofòbia i l'antigitanisme. En aquest sentit, s'han dissenyat una sèrie de fitxes didàctiques amb continguts i materials (infografies i vídeos) relacionats, de descàrrega lliure i gratuïta, amb l'objectiu que qualsevol entitat de la XBCNA o persona interessada pugui utilitzar-los a l'hora de fer accions de sensibilització. Cal destacar que aquests materials s'han pensat com a eines per treballar dins de la formació antirumors i han estat claus en el procés de reformulació d'aquesta.

Canals de distribució 2019

Aquest any s'han distribuït un total de **16.224 materials antirumors** en els diferents districtes de la ciutat i en el marc d'accions de formació i sensibilització promoguts tant per l'Estratègia com per la XBCNA i les entitats que en formen part. Els materials amb més sortida han estat el Còmic 5 de la Blanca Rosita Barcelona i el díptic Atreveix-te.

Enguany presenciem una lleu davallada en les demandes de materials. Podem apuntar diversos motius, entre els quals destaquen el fet que a dia d'avui els materials estan disponibles online, i per tant són molt més accessibles a la ciutadania.

Desplegable informatiu sobre la XBCNA "Atreveix-te"

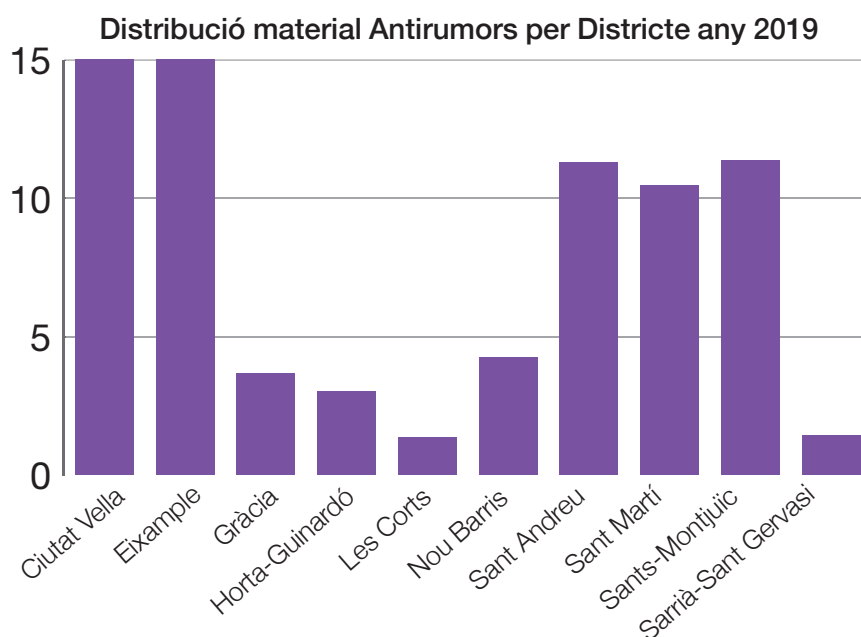
Número 5 del còmic "Blanca Rosita Barcelona",
sobre l'habitatge

Els materials són distribuïts en les activitats i accions de l'Estratègia Bcn Antirumors i de la XBCNA, com presentacions i reunions de la XBCNA, així com la distribució del paquet de materials de Sant Jordi. La participació de **48 entitats** va permetre que durant aquest dia, marcat pel to festiu i cívic, es distribuïssin **4.700 punts de llibre**, díptics atreveix-te i còmics.

També són distribuïts per les entitats membres de la XBCNA que prèviament els han sol·licitat al formulari online allotjat a la pàgina web de l'Estratègia Bcn Antirumors, en les seves accions i activitats.

A nivell territorial ens trobem que els districtes des dels quals s'han sol·licitat més materials de sensibilització són Ciutat Vella i Eixample, seguit de Sant Andreu, Sants-Montjuïc i Sant Martí, assolint així un dels objectius marcats per al 2019 que era arribar a més districtes de la ciutat.

2.1.4. Comunicació

Des de l'eix de comunicació, s'ha apostat per donar continuïtat a les línies de treball de l'EBA desenvolupades al llarg del 2019 i s'ha posat especial èmfasi en visibilitzar les accions antirumors organitzades en el marc d'aquestes línies de treball a través de les xarxes socials i la pàgina web del Programa BCN Interculturalitat.

▲ Formació:

- Difusió dels tres cursos que es van realitzar durant l'any 2019 als Districtes Sant Andreu, Gràcia i Sant Martí (Besòs).

▲ Participació:

- Difusió d'activitats i iniciatives antirumors impulsades per les entitats que formen part de la XBCNA.
- Suport i difusió de [materials del cicle #MiradesCrítiques](#) per repensar la interculturalitat del grup de formació.
- Acompanyament en el disseny i execució d'accions comunicatives vinculades a les iniciatives promogudes pels grups de treball de la XBCNA: entrevistes, xarxes socials, etc.
- Suport en la difusió del curs de comunicació intercultural #ComuniCanvi i en el programa de ràdio de www.itacat.info.
- Suport en la campanya comunicativa del portal www.diverscat.cat.

▲ Sensibilització:

- Difusió del catàleg d'activitats i els materials antirumors mitjançant els webs respectius i a nivell de xarxes socials.
- A banda durant el 2019 s'està realitzant un procés de canvi de la imatge gràfica del catàleg a la web. Així s'està dissenyant una nova línia gràfica (banners i fulletó del catàleg)
- Difusió dels diferents materials antirumors.

En aquest marc, el grup de facebook [BCN antirumors](#) és un espai virtual conformat per **595 persones** (153 més que el 2018) que funciona com a un punt de referència per compartir recursos pel que fa a millorar el discurs intercultural i antirumors i, conèixer noves metodologies i enfocaments de treball, esdeveniments a la ciutat i punt de comunicació i difusió d'iniciatives promogudes tant pels participants, entitats de la XBCNA i per l'Estratègia BCN Antirumors.

Durant l'any 2019, aquest grup s'ha anat consolidant, i gràcies a això tenim un major impacte en la difusió de les nostres convocatòries d'activitats (de l'EBA i de la XBCNA) el qual ens ha permès al·limentar un banc de recursos antirumors que es pot consultar en aquest [enllaç](#).

2.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?

L'Estratègia BCN Antirumors i els seus diferents eixos de treball han anat perfilant noves estratègies per tal de contribuir al compliment dels objectius proposats tant com a Programa Barcelona Intercul-

turalitat com en el marc del Pla d'Acció de la XBCNA 2016-2020, tot qüestionant desigualtats i treballant de manera conjunta amb el teixit associatiu de la ciutat per combatre la discriminació en tots els àmbits possibles.

A l'igual que la resta de línies del PROGBI, l'EBA també ha treballar al llarg d'aquest 2019 en diferents estratègies per aterrar els principis de la interculturalitat, centrada principalment en la No discriminació i en el Diàleg intercultural transformador.

Volem ressaltar dues iniciatives promogudes durant l'any 2019 que per nosaltres representen el canvi de paradigma, eines, enfocaments i formes de fer que s'estan donant en el marc de l'EBA i la XBCNA.

A nivell de paradigma i de marc conceptual, des del grup de formació de la XBCNA s'ha proposat el cicle *"Mirades Crítiques per repensar la interculturalitat"* i en relació a l'àmbit de l'acció amb una mirada territorial i descentralitzada, s'ha anat profunditzant en el treball iniciat en el projecte *"Antirumors als barris"* el qual es considera prioritari seguir treballant en aquesta línia.

A continuació, explicarem *com ho hem fet?* en relació a aquests dos projectes fent un recorregut des del punt de partida i context que els motiva, resultats i avaluació i les estratègies utilitzades i/o aprenentatges. Tot això amb l'objectiu de compartir la necessitat de repensar les accions que fem des d'una perspectiva intercultural crítica que vagi més enllà de la realització de les accions puntuals i es focalitzi en les formes de fer aquestes accions i en el treball en clau de processos.

Exemple 1: "Cicle Mirades Crítiques"

Quin és el nostre punt de partida?

El cicle neix de la necessitat de repensar les formes d'entendre i treballar des d'una perspectiva crítica i transformadora la interculturalitat a través de diverses propostes formatives, treballat conjuntament amb el Grup de Formació de la XBCNA. L'objectiu d'aquest cicle és revisar els conceptes, enfocaments i metodologies que incideixen en les formes en com s'està aplicant i entenent la interculturalitat. En aquest sentit, el cicle es considera com un exercici d'autocrítica en relació a la feina feta fins ara per les entitats i professionals que treballen en aquest àmbit i això passa per repensar el com anomenem les iniciatives que promovem, les temàtiques que abordem, qui lidera les converses, les imatges que utilitzem i com podem concretar mecanismes de participació diversa, entesa en un sentit ampli, en el marc de les formacions.

A més d'això, una de les motivacions fonamentals del cicle sorgeix d'un **diagnòstic contextual** és a dir un diagnòstic que va tenir en compte les propostes teòriques, acadèmiques i dels moviments socials liderats per activistes referents de comunitats racialitzades a la ciutat. També, en el context de les xarxes socials, s'han generat una sèrie de debats i propostes que ens conviden a repensar des d'on es fa el treball emmarcat en la interculturalitat i sobretot en el marc antirumors. En aquest sentit, el cicle proposa respondre des de la innovació pedagògica i formativa al context o actualitat política, educativa i cultural de la ciutat.

En aquest sentit, aquesta iniciativa el que vol és oferir als membres de la XBCNA una sèrie de debats i propostes formatives, que facilitin la generació de coneixement situat i contextualitzat a la realitat i dinàmiques pròpies d'una ciutat com a Barcelona, els seus equipaments i barris. En aquest sentit, els resultats prevists són:

- ▲ Una revisió crítica i actualització de continguts, metodologies i enfocaments de treball utilitzats fins ara en relació a les accions de promoció de la interculturalitat.
- ▲ Contribuir a la formació continuada del personal tècnic de les entitats de la XBCNA i persones a títol individual que formen part de la XBCNA.
- ▲ Fer més xarxa, apropant-nos a altres perfils de persones i entitats que no formen part de la XBCNA que se sentin convocats per les temàtiques proposades dins del cicle.
- ▲ Visibilitzar i donar altaveu a professionals i activistes de comunitats racialitzades que han reflexionat de forma crítica sobre diverses temàtiques i que tenen una proposta pedagògica concreta per abordar-les.
- ▲ Generar materials pedagògics i debats en diversos formats: entrevistes, presentacions, cròniques, relatories, podcasts, entre d'altres per tal de difondre en diversos canals. Aquests materials es poden consultar i descarregar lliurement en el següent [padlet](#).

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

En aquest procés de reflexió de l'aplicació de la perspectiva intercultural i de l'abast del treball antirumors, de la importància d'aprofundir en temàtiques i mirades noves i metodologies, han estat actors claus:

- ▲ Els membres del Grup de Formació de la XBCNA. Pensar des de i amb les persones que estan fent treball directe, que estan escoltant el que està succeint a la ciutat, ha estat clau per engegar aquest procés formatiu.
- ▲ Les entitats de la XBCNA com a principals receptores d'aquesta formació, però també la ciutadania. Sempre ha estat una proposta oberta a tothom amb l'objectiu d'oferir eines pràctiques i de reflexió i qui estigui interessat.
- ▲ Els espais on s'han fet les formacions, també han estat fonamentals. És una bona forma d'establir sinergies de cara a futures col·laboracions, però també de cara a que incorporin aquesta mirada, tal és el cas per exemple de l'activitat que es va fer al Centre LGTBI, o la formació que es va fer sobre temes d'Islamofòbia a la Mesquita Rahma- Centre Cultural islàmic de Sants, en aquest cas va permetre apropar a la ciutadania a aquests espais sobre els quals hi ha molt de prejudicis.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Podem dir que el cicle ha aconseguit la majoria dels seus objectius o resultats previstos. Hem pogut realitzar tres sessions durant l'any 2019:

1. [Eines metodològiques per treballar les memòries migrants al barri](#) a càrrec d'Anyely Marín.

2. [Eines i estratègies per a treballar des d'una mirada interseccional el racisme i la LGTBIfòbia en context de diversitat sexual i de gènere](#) a càrrec de Cari McCay.

3. [Desmuntant la islamofòbia als barris](#). Un diàleg crític amb Diana Al-Rahmoun, Fàtima Taleb, Mohamed Ait Abou i Mostafà Shaimi amb la dinamització de Uassima Boutaliss.

En primer lloc, el fet que totes aquestes activitats hagin superat les nostres expectatives en relació a les respectives convocatòries, generant fins i tot, llistes d'espera, va ser el primer indicador de que els debats que estem plantejant en el marc del cicle són pertinents i necessaris. Tanmateix, el fet d'haver parlat amb una gran quantitat d'entitats i professionals diversos ens va aportar debats i anàlisi amb més complexitats, els quals no es van quedar en la sessió, si no que formen part dels materials del cicle que estan disponibles a totes les persones interessades.

En segon lloc, les valoracions de les persones assistents, ens donen claus per on podem continuar i millorar aquestes propostes formatives.

Dels assistents que van respondre el formulari d'avaluació el **81%** recomanaria l'activitat:

- "Per a ser conscientes del privilegis que en tenim i como es senten les persones que no les tenen"
- "Porque es útil para acercarse a temas de interseccionalidad género/raza/LGTBIP"
- "Penso que cal reflexionar, aprendre i reconstruir la mirada"
- "Molt necessaria, genera pensament critic i ens fa qüestionar-nos a nosaltres mateixes i les entitats/institucions on treballem"
- "Me ha dado información que no conocía"
- "Te permite plantear dudas y cuestionar discursos"
- "Per debatre y conscientizarnos sobre islamofobia"
- "Molt enriquidora i interessant"
- "Porque es necesario reflexionar antes de actuar"

Per altra banda, en quant a l'utilitat, qualitat i l'interés dels continguts, aquests han estat valorat molt positivament per un **85%** de les persones que van respondre el formulari.

En tercer lloc, els espais i barris on es proposen fer les sessions tenen una rellevància important tant per la temàtica escollida com a nivell del **context**: Besós (Museu d'història de la immigració de Catalunya), Sant Antoni (Centre LGBTBI de Barcelona) i Sants (Mesquita Rahma- Centre Cultural islàmic de Sants). Tots aquests indrets ens aporten una anàlisi sobre situacions complexes en relació a pràctiques, representació i reproducció d'imaginari occidentals sobre la diversitat cultural en diversos àmbits, però també ens ha permès identificar noves formes d'entendre i proposar accions interculturals des d'una perspectiva crítica.

Estratègies i aprenentatges

L'estratègia per aconseguir els objectius i resultats del cicle sorgeix de la combinació de processos o formes d'entendre alguns elements procesuals propis d'un tipus de fer intercultural, és a dir: la incorporació de mecanismes de **participació diversa**, el **diàleg crític**, **repensar el temps**, l'**ús de la imatge** i la **necessitat de generació de coneixement situat**.

- ▲ L'**incorporació de mecanismes de participació diversa** es va promoure a través de la creació de xarxes a diferents nivells i àmbits d'actuació, com són l'acadèmic, el veïnal, religiós, l'associatiu i el dels moviments socials, entre d'altres quan es van plantejar les diferents sessions. Tanmateix, això va implicar un treball previ amb les persones formadores per a enfocar millor la forma de dinamitzar les sessions i enfocar-la als destinataris per tal d'adaptar-nos a les seves necessitats i el context, tot amb un objectiu pedagògic molt clar.
- ▲ Possibilitar i promoure el **diàleg intercultural crític i transformador** en totes les sessions, deixant l'espai i temps suficient per debatre i contrastar idees plantejades per les formadores i assistents. Però també, cal ressaltar el diàleg de construcció de la proposta en el marc de les reunions preparatòries i de valoració posterior de cada sessió que van tenir els membres del grup de formació, les quals han sigut uns inputs fonamentals per a estar pendents dels canvis i modificacions adients per dur a terme les iniciatives.
- ▲ Tenint en compte que l'ús de la imatge no és innocent i que moltes vegades és reproductora d'imaginariis contradictoris sobre la pluralitat cultural, es va tenir molta cura a l'hora de la selecció de les imatges. En alguns casos, van ser propostes de les mateixes formadores, en altres, va ser una pluja d'idees/propostes
- ▲ L'**horari i els formats** quan pensem en les persones destinatàries de les sessions que vam proposar, són dos elements fonamentals que vam tenir en compte. El fet de fer una de les sessions un dissabte al matí en la mesquita Rahma del barri de Sants va ser motivada per tal d'assegurar-nos una major participació de persones de les comunitats que es veuen més afectades pels temes tractats: la islamofobia, en aquest cas.

Quines coses, aspectes no han contribuït o no s'han tingut en compte?

Una de les reflexions que s'han dut a terme en relació al cicle i el seu impacte, és la necessitat de fer arribar els debats i materials en un format que faciliti pensar en una proposta concreta sobre què vol dir això de la interculturalitat des d'una perspectiva transformadora on el context ocupa un lloc fonamental. En aquest sentit, es planteja fer un material que sistematitzi tot el coneixement que s'ha generat en el marc de les sessions i poder així proposar a les entitats, Ajuntament i membre, una forma d'entendre la interculturalitat que tingui en compte el context actual.

Exemple 2: “Acció Antirumors Barris”

Quin és el nostre punt de partida?

Les accions recollides en el projecte d'antirumors als barris sorgeixen per donar resposta a les necessitats d'un barri i/o territori en concret:

▲ Ja sigui degut a un conflicte específic, com el viscut l'estiu passat al Besós quan un grup de veïnes es van organitzar per impedir l'obertura d'un centre de menors. En la campanya de mobilització es van difondre missatges racistes atemptant contra veïns i veïnes del barri i grups d'extrema dreta van aprofitar la conjuntura per exercir violència contra sectors de la població.

- ▲ O bé des de les entitats i/o serveis que treballen en un territori que plantegen la necessitat de treballar temes en profunditat que interpel·len el barri i que tenen un abordatge des de la interculturalitat. Com per exemple a Baró de Viver on es treballa per canviar l'estigma negatiu que recau sobre les veïnes i veïns, o a Poblenou on es treballa la memòria històrica migrant, molt sovint invisibilitzada.

Aquesta iniciativa vol per tant, apropar l'acció antirumors als diferents barris de la ciutat en un exercici de transversalització i territorialització de la proposta intercultural tenint en compte el context dels diferents barris. L'objectiu i resultat que s'espera és a partir de la formació Antirumors, entesa com la porta d'entrada de l'estratègia, consolidar a la llarga, petites xarxes antirumors de caràcter local.

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

Pensar en clau de barri, és la forma on es reflecteix de millor manera la importància del context, i per tant dels diferents actors i agents implicats al territori, siguin entitats, persones a títol individual, Plans Comunitaris, tècnics de barri, etc. I tenir clar, el lloc que ocupen cadascú d'aquests.

En el cas d'AAB, han estat claus:

- ▲ Les entitats de la Xarxa BCN Antirumors presents al territori.
- ▲ Les persones i membres d'entitats que participen de les formacions antirumors, que ja des de 2018 es fan territorialitzades precisament per aprofitar i posar en pràctica els coneixements adquirits i la possibilitat de generar petites xarxetes als barris.
- ▲ Serveis d'Interculturalitat (on n'hi ha), com per exemple el de Sant Andreu junt amb el Servei d'Intervenció per la convivència a l'Espai Públic -SIEP, que han estat fonamentals per la tasca a Baró de Viver.
- ▲ Plans Comunitaris, molt rellevants per la implicació i coneixement del territori. Les sinèrgies amb les tècniques de barri per exemple, han estat fonamentals pel treball al Besós.
- ▲ Entitats que hi son al territori i que potser no solen participar d'aquests tipus d'espais.

- ▲ Entitats del barri interessades en generar accions antirumors, com per exemple entitats del Poble Nou.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

- ▲ Establir una xarxa territorial de caràcter local en clau de barri tenint molt presents els tempos, ritmes, i característiques de cada espai, essent la idea de context i de procés crucials en cada una de les fases de consecució de les xarxes de barri.
- ▲ Generar sinèrgies amb les tècniques i serveis de barri que estan al territori i que tenen un coneixement molt profund de les resistències, tensions, i problemàtiques que travessen les diferents comunitats de persones així com els espais de possibilitats emergents.
- ▲ La consecució de l'objectiu a llarg termini que els serveis municipals tinguin un paper secundari en les xarxes antirumors i que agafin el lideratge les organitzacions veïnals i els col·lectius i entitats del barri, per elaborar l'agenda de temes a treballar des de la interculturalitat de context, entesa com un procés que aposta per la transformació social i que està en canvi constant.
- ▲ Potenciar en les xarxes de barri cicles d'activitats que visibilitzin les memòries migrants i posar-les en relació amb les memòries industrials presents als barris on tenim presència. Amb la vocació de posar en valor tots aquells sabers i pràctiques que sovint son invisibilitzats pels relats de la història oficial.
- ▲ Potenciar l'inici de processos de creació de mapes col·lectius, fent que les pròpies persones habitants d'un barri puguin crear el seu propi mapa en funció de les seves veus, i experiències, visibilitzant-ne allò que consideren positiu (processos d'autoorganització col·lectiva, espais recuperats) i els aspectes que cal millorar (manca de serveis, inseguretat).

Situació actual als barris:

- ▲ El barri del Besós ha mostrat interès per treballar en el marc antirumors degut a problemàtiques creixents que es viuen al barri (atacs racistes, discriminació contra població migrada, desigualtats) que s'han identificat en un primer moment a partir del personal tècnic dels equipaments municipals, especialment del Pla Desenvolupament Comunitari del Besós, entitats de la Xarxa BCN Antirumors presents al territori i veïns i veïnes. Des de l'Oficina Tècnica del Programa Barcelona Intercultu-

ralitat i l'equip tècnic de l'Estratègia Barcelona Antirumors (d'ara en endavant EBA) s'ha brindat un acompanyament, concertació de primeres reunions d'identificació i s'ha dissenyat una edició de la Formació Antirumors implementada al Besós com a pas inicial per tal de treballar els continguts de forma conceptual que després s'implementaran en un format més pràctic en una xarxa territorialitzada al barri, de caràcter situat i local.

- El Poble Nou té una xarxa antirumors pròpia creada l'any 2017 després de la formació del programa. A dia d'avui fa programació i cicles propis. Així, durant el 2019 la xarxa ha apostat per treballar el tema de la creació artística i la producció cultural a través de la interculturalitat. El cicle s'anomena Antiracistart i s'ha centrat en l'art i el racisme degut a la forta presència d'artistes. A nivell de programació s'ha realitzat la projecció de documentals i taules rodones, i espectacles de titelles molt centrades en la temàtica antiracista. A destacar el 26 d'abril es va realitzar al casal l'obra NO ES PAÍS PARA NEGRAS, de la Sílvia Albert Sopale. Durant el mes de setembre va destacar l'activitat "Explica'm un conte del Japó" amb YOSHI HIOKI (Parc del Centre del Poble Nou a càrrec de ACS Bac de Roda). Durant el mes d'octubre, es celebrava el "Veu Antiracistart" i la projecció dels curts "trilogia del racisme" (a càrrec de Escena Poble Nou dins el Festival Escena 2019). A dia d'avui es treballa per la visibilització de la memòria migrant al barri.

- Al Baró de Viber, un barri amb molta presència de persones d'origens culturals diversos, ens organitzem amb la Taula de Comunicació (d'ara en endavant T.C), un espai de coordinació entre entitats i serveis. La demanda va arribar a través del Servei d'Interculturalitat de St. Andreu i el SIEP, (ambdues entitats membres de la Xarxa) degut a que la T.C volia treballar en un projecte de reporters de barri amb perspectiva intercultural. L'objectiu que es busca és canviar el relat i el discurs negatiu que recau sobre la gent del barri i sobre tot sobre la població jove. En un barri molt estigmatitzat per diversos eixos, entre ells la precarització econòmica. Per fer-ho s'està articulant una gravació de càpsules audiovisuals amb el grup E-Joves (primera organització juvenil del barri de població gitana), i on participarà una forquilla de veïns de la màxima representativitat com sigui possible, per tal de visibilitzar els anhels, necessitats i reflexions dels joves en relació al seu barri.

Estratègies i aprenentatges

Les estratègies que s'implementen des de l'EBA, entenen la interculturalitat com a un procés transformador:

- ▲ Introduir com a eix vertebrador la noció de context específic i situat. És té en compte que cada barri respon a un context local amb unes problemàtiques i especificitats concretes que requereixen un abordatge de forma especialitzada.
- ▲ Brindar la Formació Antirumors (que es concep com el punt de partida) i que opera a dos nivells: per una banda permet treballar el contingut que es considera cabdal per entendre els principis de la interculturalitat (reflexionar de forma crítica sobre els conceptes de cultura i diversitat), i per altra serveix com a primer espai d'articulació d'actors implicats.
- ▲ Des del EBA es brinda un primer acompanyament dels actors locals que han rebut la formació i es fa sinergies amb altres grups identificats per tal de donar continuïtat i consolidar el grup emergent en una xarxa antirumors local.
- ▲ Un cop creat un grup Antirumors al barri en concret l'oficina tècnica de l'EBA, posa a disposició del grup els diferents materials Antirumors en format d'activitats llançadora que puguin ser útils per la realitat de cada context. S'ofereix per una banda el [Catàleg Antirumors](#) i els [materials](#) de sensibilització i formació elaborats per l'EBA.
- ▲ Després d'una primera fase inicial d'acompanyament en la generació d'activitats i de contingut, des de l'EBA hi ha la voluntat que la xarxa "camini sola" i l'EBA es quedi en una posició de segon terme.

Aprenentatges:

- ▲ No hi ha fórmules universals, i per tant sorgeixen resultats i dimensions diferents dependent de cada territori on es faci. Per això és tan cabdal la noció de context.
- ▲ En aquests processos resulta cabdal dotar d'eines per tal de sostenir un diàleg crític que potenciï la creació d'espais de presa de decisions, en clau de barri, on les converses es puguin donar en condició d'horitzontalitat.
- ▲ Així doncs tan en el primer procés de creació de la xarxeta local específica d'un barri tant com en el d'establir l'agenda de temes a treballar, s'aposta per la participació diversa i per garantir la màxima representativitat com sigui possible, tenint en compte els formats, i l'accessibilitat en els espais.
- ▲ Com a estratègia, s'ha apostat per reconèixer els espais i canals propis d'enunciació i auto-representació.
- ▲ Apostar per obrir espais no reglamentaris, no formals, i que aquests siguin vàlids.
- ▲ A l'hora de pensar cicles i activitats promovem l'autoqüestionar-se de forma constant fent-nos les següents preguntes: Quines persones són les que sempre participen? Quines no?, Quines veus són les escoltades o ateses? Quines no? Quines són les possibles situacions que poden generar incomoditat? O han generat incomoditat? Què s'ha fet per abordar aquesta situació?

- ▲ Pensar en clau d'afectivitat per a poder construir espais de diàleg des del respecte i la cura de les persones que participen d'ells i a l'hora entendre la necessitat de sostenir converses incòmodes.

Quines coses, aspectes no han contribuït, o no s'han tingut en compte?

Amb una voluntat d'estar en un rol secundari i d'exercir la mínima ingerència, falten doncs mecanismes definits per poder avaluar l'impacte de les activitats que sorgeixen al territori sense interrompre aquesta posició d'acompanyament en segon terme i sense interrompre processos ja donats i establerts.

2.3. Reptes de futur

L'Estratègia BCN Antirumors, com cada any afronta nous reptes que tenen a veure per una banda, amb la consolidació i millora de la seva tasca, per altra amb l'adequació i adaptació de les seves enfocaments, eines i recursos a la realitat i a les noves exigències que imposa un context on observem l'augment de discursos racistes que provenen de l'àmbit social, polític i dels mitjans de comunicació. En aquest sentit, cal generar i aprofundir en les aliances ja establertes amb referents, activistes, col·lectius, teixit associatiu i moviments socials de la ciutat i a nivell de xarxes socials que estan treballant aquest temes i amb els mitjans de comunicació, difusors principals d'aquests discursos.

En aquest sentit, tenint en compte els quatre eixos de treball, considerem com reptes de futur els següents:

Pel que fa a la formació:

- ▲ Profunditzar en les millores a nivell de continguts i metodologies incorporades durant el primer trimestre 2019.
- ▲ Continuar prioritzant les formacions antirumors descentralitzades atenent les diferents demandes dels territoris i tenint la possibilitat de crear xarxa antirumors o accions de més llarga durada en aquests.

Pel que fa a la participació:

- ▲ Avaluar el que i com s'ha fet en el marc del Pla d'Acció 2016-2020 de la XBCNA amb la perspectiva d'aprendre i enfocar i prioritzar estratègicament les noves línies d'acció.
- ▲ Generar circuits, mecanismes de coordinació i de presa de decisions que permetin un funcionament més dinàmic i àgil davant les exigències de posicionament i incidència de la XBCNA davant situacions de estigmatització, de vulneració de drets, de discriminació i possibles situacions de racisme que puguin afectar qualsevol àmbit de la vida de les persones i col·lectius d'origen i contextos culturals diversos. Facilitant informació dels llocs pertinents per a fer denúncia, generant noves narratives davant aquestes situacions i discursos, entre d'altres.
- ▲ Donar eines i recomanacions per a treballar per l'assoliment d'una participació diversa real i amb tota la seva complexitat tant a la Xarxa, com als diferents espais de participació i presa de decisions d'aquesta, tenint en compte les diferents formes i mecanismes de participació.

- ▲ Reforçar la participació diversa, i fomentar el debat sobre temes d'actualitat i d'interès per a tothom, i al mateix temps el coneixement mutu de i entre les entitats de la Xarxa BCN Antirumors cercant nous espais de trobada i oberts sempre a tothom que estigui interessat/da en assistir-hi.
- ▲ Continuar impulsant la formació contínua de les entitats i persones a títol individual que formen part de la Xarxa BCN Antirumors de forma contextualitzada, en resposta a les necessitats d'actualitat i amb mirades crítiques sobre la interculturalitat.
- ▲ Continuar el treball iniciat en el marc de la campanya #AturemRumors amb l'objectiu de generar nous relats i formats de sensibilització per actuar a l'àmbit de les xarxes socials i/o mitjans de comunicació davant la reproducció d'imaginari i pràctiques racistes o extotizants en l'àmbit artístic i cultural de la ciutat.
- ▲ Intercanviar, recollir i difondre experiències sobre processos que es desenvolupin a nivell de territori i que tenen com a centre la tasca antirumors i la participació a nivell comunitari.
- ▲ Convertir el grup de Territori en el pont entre les diferents xarxes antirumors territorials que van sorgint a la ciutat i la XBCNA.
- ▲ Com a resultat de l'establiment de xarxes d'acció en clau de barris esperem per una banda territorialitzar els projectes interculturals i descentrar-los dels espais oficials i/o clàssicament institucionals apostant per garantir l'accessibilitat a altres col·lectius per una banda.
- ▲ I esperem millorar la **coordinació amb la Xarxa BCN Antirumors**. Així, les **xarxes de barri** un cop constituïdes, es coordinaran amb la comissió de Dinamització Territorial de la [Xarxa BCN Antirumors](#) dedicada a aplicar l'estratègia antirumors als barris. La coordinació amb la comissió de la Xarxa BCN Antirumors permetrà per una banda accedir a entitats que estan treballant l'estratègia de la interculturalitat crítica des de diversos àmbits i espais. I permetrà per altra banda nodrir-se dels materials, i campanyes que van elaborant i sorgint des de les comissions de comunicació i formació de la xarxa.
- ▲ Per últim, a l'estar en coordinació amb la comissió d'estratègia també estaran informats dels debats més actuals a nivell de ciutat al voltant de la interculturalitat, per tal de poder exercir un treball amb més profunditat i adaptat i aterrat a les necessitats específiques de cada barri.

Pel que fa a la sensibilització:

- ▲ Presentar els nous materials elaborats al 2019 per a respondre a les necessitats i interessos actuals davant els nous enfocaments i perspectives davant els rumors, bulos, fake news, islamofòbia i antigitanisme.
- ▲ Creació d'un kit de materials i un breu document amb informació bàsica de la XBCNA perquè les entitats membres puguin fer difusió de la Xarxa en activitats i esdeveniments de carrer.

- ▲ Continuar alimentant el [Banc de recursos antirumors](#) que permet als diferents actors vinculats fer-ne ús i difusió de manera fàcil.
- ▲ Consolidar el projecte d'Accions Antirumors als Barris com un nou espai on poden treballar més en clau de procés i a llarg termini, tenint en compte la realitat dels territoris que es vulguin implicar. D'altra banda, serà un espai que es podrà enriquir amb la feina que es fa des dels grups de Territori i Dinamització de la Xarxa.
- ▲ Al Catàleg Antirumors, augmentar la diversitat d'entitats dinamitzadores del catàleg i d'activitats que avui componen el catàleg, i millorar i incrementar la reciprocitat amb la XBCNA i l'oficina tècnica.
- ▲ Promocionar la perspectiva interseccional al catàleg mitjançant la introducció d'activitats que treballin des d'aquesta mirada, així com també introduir activitats que abordin la Memòria històrica i el tema del mapatge col·lectiu.
- ▲ Prioritzar i promocionar la concessió d'activitats del catàleg antirumors a aquells sol·licitants que tinguin un projecte on emmarcar-la.

Pel que fa a la comunicació:

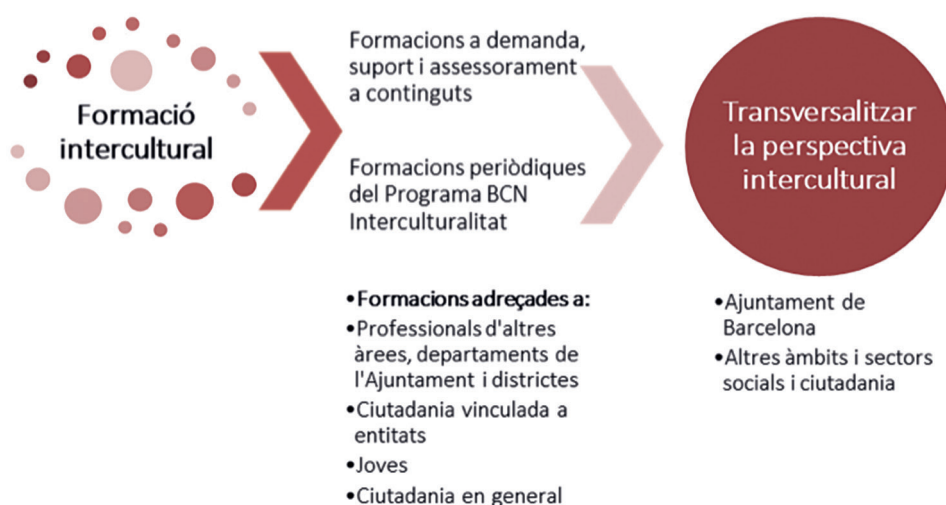
- ▲ Donar una major visibilitat de les accions antirumors que es realitzen a la ciutat establint vies de col·laboració regular amb els mitjans de comunicació locals i d'altres de més generalistes a través del portal Diverscat i Itacat.info
- ▲ Donar més visibilitat a les xarxes socials @bcnantirumors al twitter com una eina d'incidència i difusió de les accions de les entitats de la XBCNA.
- ▲ Continuar donant suport a les accions comunicatives dissenyades pel grup de comunicació de la XBCNA i els nous projectes previstos pel 2020.
- ▲ Respecte del Catàleg, un repte important de cara al 2019 és pensar i executar una estratègia de comunicació. Elaborar una nova imatge gràfica del catàleg (disseny de banners i tríptics) així com elaborar una nova estructura dins la web en l'apartat del catàleg per a que aquesta sigui més dinàmica, més intuïtiva i on hi hagi més imatge i vídeo i menys text.
- ▲ En el marc d'una campanya de comunicació es difondrà quins tipus d'activitats hi ha, (presentació de les noves activitats i les que es reformulen) quins temes tracten i a quins públics i espais poden realitzar-se.

3. Formació Intercultural

Formació Intercultural és la línia d'acció del Programa BCN Interculturalitat que vol acostar la perspectiva intercultural i la formació antirumors als diferents àmbits professionals i socials de la ciutat (entitats, professionals d'equipaments, serveis, joves i població general), a través d'una oferta gratuïta i de qualitat d'accions formatives amb l'objectiu de transversalitzar la perspectiva intercultural tant a dins de l'Ajuntament com a la ciutat en general.

Aquesta línia, es constitueix per tant en una **estratègia pedagògica i de reflexió i d'aportació d'eines i coneixements** perquè persones de diferents àmbits i sectors, professionals i socials, incorporin la perspectiva intercultural a la seva tasca diària.

Des de la línia de formació, s'impulsen accions **formatives pròpies** de forma periòdica, es **dissenyen formacions a demanda**, adaptades a les necessitats i realitats del públic i del territori, i es dóna suport i **assessorament sobre continguts** a formacions dissenyades per altres àrees o departaments de l'Ajuntament de Barcelona i entitats de la ciutat. Per tant, es podria definir l'estratègia i funcions de la línia a través de l'esquema següent:

3.1. Què hem fet el 2019?

Al llarg del 2019 s'han realitzat **37 accions formatives**, amb un total de **505,5 hores formatives** de les quals **9 han estat formacions pròpies** impulsades pel Programa BCN Interculturalitat i **28 dissenys i realització de formacions a demanda**. També hi ha hagut **4 demandes d'assessorament** en matèria d'interculturalitat.

34

accions formatives

	Nom de la formació	Agents implicats	Edicions	Total Hores	Total participants
Formació i assessorament formatiu a demanda d'actors clau de la ciutat	L'educació intercultural: de la reflexió a la pràctica	Equips LIC	1	12	15
	La intervenció social en contextos de diversitat cultural	Persones col·legiades al Col·legi de Treball Social	1	8	9
	Diversitat, racisme i interculturalitat	Membres de la Junta i les Comissions del Col·legi de Treball Social	1	8	12
	La interculturalitat al lloc de treball	Professionals del CNL (professorat, dinamitzadors/es, personal administratiu)	1	20	25
	Interculturalitat i participació a les AFA de Gràcia	Famílies dels centres educatius vinculats al Món a la meua escola	1	6	7
	La mirada interseccional: com podem abordar els eixos de desigualtat des de l'Administració Pública?	Funcionaris municipals: Directors/es de departaments i Direccions de Serveis, responsables, caps de projectes, tècnics de barri; Personal tècnic que estigui dissenyant, impulsant i gestionant projectes	1	25	20
	L'Acció Antirumors a l'Escola	AFA Fort Pienc.	1	8	15
	Atenció a la diversitat cultural	Equip d'atenció a l'escolarització del CEB	2	36	24
	Com podem incorporar la perspectiva intercultural als projectes?	Funcionaris municipals: tècnics, gestors de projectes, caps de secció, caps de departament, etc.	1	25	20
	El tractament mediàtic de la diversitat cultural	Professionals de l'àmbit de la comunicació del Districte de l'Eixample	1	4	16
	L'educació intercultural: de la reflexió a la pràctica	Referents Territorials del CEB	1	12	12
	Xarxa d'Infància: Competència i Comunicació Intercultural	Membres de la Xarxa d'infància de Sants	1	4	30
	Els rumors sobre la diversitat Cultural	Assistents de la formació per a caporals i sotsinspectors de l'Escola de Policia de Catalunya	1	1	98
	Capacitació d'Agents Antirumors en l'Atenció Directa	Informador/es d'equipaments de proximitat del Districte de l'Eixample	1	4	17

	Nom de la formació	Agents implicats	Edicions	Total Hores	Total participants
	Interseccionalitat i participació al territori	Dinamitzadors/es comunitàries, i directors/es de projectes comunitaris del Districte de l'Eixample	1	8	9
	Què entenem per una programació d'activitats intercultural?	Perfils de direcció, programació i dinamització d'equipaments de proximitat el Districte de l'Eixample	1	4	16
	Programa Formació Interculturalitat per a tècnics d'equipaments del barri de la Marina de Port	Treballadors/es d'equipaments del barri de la Marina de Port	1	8	9
	La comunicació intercultural: una aproximació a les cultures xinesa i paquistanesa	Inspector/es sanitàries de l'Agència de Salut Pública de Barcelona	1	7,5	35
	Aproximació al Poble Gitano	Treballador/es Centre de Serveis Socials del Besós	2	10	41
	Aproximació a la cultura paquistanesa	Treballadores del Centre de Serveis Socials del Besós	3	15	56
	Formació Antirumors del Projecte Rossinyol	Participants projecte Rossinyol	3	6	60
	Com incorporar la perspectiva interseccional	L'equip del Programa Barcelona Interculturalitat i de l'equip de Promoció de Drets de les Dones i LGTBI (també equip del Centre LGTBI de Barcelona)	1	4	20
Formació periòdica impulsada pel Programa BCN Interculturalitat	Formació Antirumors, una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries	Formació Pròpia PROGBI	6	120	144
	Dinamitzadors/es per la Interculturalitat	Formació Pròpia PROGBI	1	20	10
	Disseny de projectes amb perspectiva intercultural	Formació Pròpia PROGBI	1	14	25
	Intervenir i treballar amb mirada interseccional	Formació Pròpia PROGBI	1	16	23
Total			37	405,5	768

El 2019 la línia de formació intercultural ha continuat essent una eina clau i un punt de partida per a començar a treballar o incorporar la perspectiva intercultural a la tasca diària de persones i professionals, apostant per la pedagogia, per incorporar l'element històric per tal d'entendre la pluralitat cultural de la Barcelona d'avui, per proposar eines més aterrades, etc.

El fet de **potenciar el vessant de les formacions a demanda** ha permès que equips de diferents districtes, àrees i serveis de l'Ajuntament tinguin la línia de formació del PROGBI com a referència i això **contribueix a l'estratègia tant de la línia de formació com del PROGBI de transversalitzar la interculturalitat** a diferents àmbits i sectors. L'impuls ha estat gràcies a la creixent presència del PROGBI als territoris, mitjançant la tasca de la línia d'Impulsem la Interculturalitat i de l'Estratègia BCN Antirumors, a través de Acció Antirumors als Barris. La **coordinació entre les tres línies de treball** ha estat clau per l'estratègia de potenciar les formacions a demanda i les formacions a territoris.

Tanmateix, les **formacions periòdiques, pròpies del Programa**, i obertes a les entitats i la ciutadania també han estat un recurs clau a l'hora de donar a conèixer la perspectiva intercultural a entitats, serveis i persones a títol individual. Degut al seu ampli recorregut i èxit, les formacions pròpies han rebut més demanda que mai, consolidant el PROGBI com un referent en matèria d'interculturalitat també per a les entitats de la ciutat. Estem parlant d'un 76% de l'oferta formativa es fa d'aquesta manera, procés que enriqueix molt més el procés formatiu intercultural.

3.1.1. Formació i assessorament formatiu a demanda d'agents clau de la ciutat

Les formacions a demanda han augmentat i s'han estabilitzat amb un increment de **25 a 28 formacions**. Això representa una consolidació del **increment del 47,05%** del 2018. Pel que fa a aquests tipus de formacions, cal destacar les **següents fites assolides**:

Treball amb actors clau

La formació sobre perspectiva intercultural a actors **claus és imprescindible per assegurar un impacte positiu dels projectes dissenyats i desenvolupats amb mirada intercultural als territoris i als serveis**. Enguany, les formacions a demanda han continuat essent les principals formacions de la línia. Per altra banda, els actors que s'apropen al Programa BCN Interculturalitat sol·licitant una formació també acaben coneixent els recursos i les altres línies del Programa.

Es poden destacar **dos motius principals** pels quals els actors s'han apropiat al recurs de formació del Programa BCN Interculturalitat:

- ▲ Serveis, projectes, entitats que treballen en contacte amb persones de diversos contextos i orígens culturals i tenen la **necessitat de conèixer com poden adequar la seva feina a aquesta realitat, com relacionar-s'hi i o fomentar-ne la participació**. Generalment han estat actors amb poca formació en temes d'interculturalitat i amb necessitat de tenir un coneixement bàsic sobre el tema i algunes eines per començar a treballar.
- ▲ Serveis i projectes que ja han iniciat un procés de replantejament del servei per **poder donar resposta a la realitat diversa del territori** i, també, canviar formes establertes de relació, de participació, de maneres de fer, etc.

Les demandes de formació han permès continuar la tasca del PROGBI de **transversalitzar i territoria- litzar la interculturalitat**:

47%

d'increment en
accions
formatives

- ▲ En primer lloc, el treball amb districtes és una branca imprescindible del Programa i en termes de formació aquest any s'han unit molts esforços amb el districte de l'Eixample que han mostrat una clara aposta per la formació en interculturalitat, i per crear sinergies de treball.
- ▲ En segon lloc, el fet de col·laborar amb el Departament de Transversalitat de Gènere i la Direcció de feminismes i LGTBI, a través de les formacions sobre interseccionalitat i la sessió de treball interna, ha contribuït que es faci més evident la necessitat d'incorporar entrelaçadament les tres perspectives.
- ▲ A més, s'ha seguit treballant en l'àmbit de l'Educació intercultural, un tema transversal que s'aborda no només des de la línia de formació sinó que és comú i clau a tot el Programa BCN Interculturalitat i pel que es continuarà apostant com a àmbit estratègic al llarg de 2020.
- ▲ Finalment, cal destacar el treball conjunt i la col·laboració estreta amb l'Institut Municipal de Serveis Socials amb qui s'han realitzat diverses formacions.

Primera edició de la formació sobre Poble Gitano realitzada en col·laboració amb l'Institut Municipal de Serveis Socials (Centre de Serveis Socials el Carmel).

Valoració global de les formacions a demanda

Les formacions a demanda han estat molt ben valorades per part de les persones que hi han participat. Podem observar que:

- ▲ En quant a la **utilitat** de les formacions, la gent la valora com a bastant útil en un **53%** i en un **40%** com a molt útil. Les assistents destaquen que els continguts són adequats i un **84%** considera que s'han complert les seves expectatives respecte de la formació.
- ▲ En quant a l'**aplicació pràctica** la gent considera en un **87%**, que la formació té una aplicació pràctica en el seu dia a dia.

- ▲ El 97% dels i les assistents recomanaria la formació, una dada molt important, perquè implica que realment consideren que la formació és interessant i que pot aportar aspectes importants a l'hora d'entendre el que comporta la complexitat de viure en una ciutat amb una important diversitat cultural.
- ▲ En termes generals, la formació ha estat molt ben valorada. Un 93% dels assistents considera que els continguts han estat clars i en coherència amb els objectius de les formacions. El 92% valora que les diferents sessions han estat lúdiques i entretingudes, aspectes que faciliten l'aprenentatge i la comprensió dels continguts.

Noves col·laboracions

Aquest 2019 la línia de formació ha comptat amb nombrosos col·laborador/es. Una de les noves col·laboracions ha estat amb el **Col·legi de Treball Social**, arrel de la seva demanda d'aprofundiment sobre la perspectiva intercultural. També s'ha col·laborat l'**Agència de Salut Pública de Barcelona** amb qui s'ha elaborat una formació a mida adreçada als inspector/es de seguretat alimentària. Al Districte de Sants, s'ha col·laborat per primera vegada amb **La Xarxa d'infància de Sants** i s'ha realitzat la primera formació pels equipaments de proximitat del barri de la **Marina de Port**.

A més, s'ha continuat el procés formatiu amb el **Consorci per la Normalització Lingüística** amb una formació a mida adreçada a diferents perfils professionals dels Centres de Normalització Lingüística de Barcelona.

Podem destacar la col·laboració amb el **Servei d'Orientació i Acompanyament per a Persones Immigrades (SOAPI)** iniciada en la formació "Atenció a la Diversitat" adreçada al personal que fa atenció directa al **Consorci d'Educació de Barcelona** i desdoblada en dos grups. La sessió informativa del **SOAPI, sobre els circuits de la llei d'estrangeria**, integrada en la formació sobre perspectiva intercultural i Antirumors, va resultar molt profitosa i ben valorada. Crèiem que els procediments i dispositius relacionats amb la llei d'estrangeria moltes vegades no es coneixen i que per tant molts professionals que treballen amb persones de diversos orígens es poden beneficiar d'aquests coneixements i així entendre millor les situacions de les persones a les que atenen. La sessió va permetre entendre millor els efectes de la dimensió administrativa en la vida de les persones i va contribuir a la comprensió de com operen les diverses estructures que generen desigualtats.

Les assistents de la formació d'Atenció a la Diversitat varen valorar la formació de la següent manera:

- ▲ El 100% de les assistents va afirmar que recomanaria l'activitat.
- ▲ El 100% va considerar que podria aplicar els coneixements adquirits en l'àmbit laboral.
- ▲ Un 92,85% va considerar que la qualitat era bastant o molt bona.
- ▲ És destacable que el 100% de les persones assistents consideressin que varen aprendre té una aplicació pràctica en el seu dia a dia.

Davant la pregunta, "què és el que més t'ha agradat de la formació?", algunes de les respostes han estat: "la sessió sobre el SOAPI; va aportar molta informació que desconeixia", "el fet que hagi de qüestionar-me actituds i/o comportaments adquirits i poder-los millorar", "el dinamisme amb que s'han explicat els continguts", "no es el curs convencional, és dinàmic i entretingut", "el que més

m'ha agradat és que ha estat un curs pràctic, gairebé tot a base de vivències” o “el fet que hagi de qüestionar-me actituds i/o comportaments adquirits i poder-los millorar”.

3.1.2. Formacions pròpies impulsades pel Programa BCN Interculturalitat

La línia de Formació Intercultural ha continuat oferint les formacions pròpies adreçades a professionals d'equipaments, serveis i entitats però també a la població general. La gran demanda de formacions demostra l'interès que hi ha per aquestes formacions i la necessitat de seguir realitzant-les. Enguany s'ha mantingut el nombre de formacions Antirumors, anomenada “**Formació Antirumors: una proposta intercultural d'anàlisi i acció envers els rumors i les narratives discriminatòries**” (veure apartat de l'Estratègia BCN Antirumors a la pàgina 35). S'ha continuat realitzant la formació de “**Disseny de projectes amb perspectiva intercultural**” i la de “**Dinamitzador/es per la Interculturalitat**” enguany al Districte de Sant Andreu amb una estreta col·laboració amb el **Servei d'Interculturalitat de Sant Andreu** i s'ha creat una nova edició de la formació, “**Intervenir i treballar amb mirada interseccional**”.

Entre les formacions pròpies del Programa, és rellevant destacar la formació de “**Intervenir i treballar amb mirada interseccional**”, que es va realitzar per primera vegada l'any passat, arrel de la gran demanda de treballar aquest tema, i enguany s'ha consolidat dins de l'oferta formativa del PROGBI. Aquesta formació es va dissenyar amb l'objectiu de facilitar eines teòriques i pràctiques d'aproximació i coneixement de la realitat, que s'adeqüessin a la complexitat i als múltiples nivells d'anàlisi. És a dir, **donar a conèixer el marc teòric de la perspectiva interseccional per aplicar-la als diferents àmbits de treball**. La proposta s'articula al voltant del concepte d'**interseccionalitat**, una eina d'anàlisi que permet treballar des del binomi opressió/privilegi i els biaixos de discriminació múltiples que travessen a les persones (classe, origen, gènere, orientació sexual, etc.) i que permet adaptar-la a cada context, persona, col·lectiu i circumstància. Que a més, aporta i creua coneixements sobre la perspectiva de gènere, la intercultural i la LGTBI.

Primera sessió de la formació “Intervenir i treballar amb mirada interseccional” duta a terme pel formador Diego Falconí.

La formació ha estat adreçada a professionals de serveis i equipaments públics de proximitat de la ciutat de Barcelona i a professionals i col·laboradors/es d'entitats de la ciutat. En relació al perfil de les persones participants, es va valorar positivament que el percentatge d'entitats i equipaments fos equilibrat. La metodologia de la formació va ser participativa i pràctica i va combinar el contingut de caire teòric amb dinàmiques pràctiques, exemples i treball en grup. Els continguts es van enriquir tenint en compte les experiències de les participants i l'aplicació pràctica a la tasca professional concreta.

Aquesta formació ha tingut una gran demanda i ha suscitant molt interès entre les professionals que l'han cursada, essent una de les formacions més ben valorades de tot l'any amb un grup molt motivat que ha decidit mantenir-se en contacte, un cop acabat el curs, per a poder seguir discutint els temes treballats.

- ▲ El **83,33%** de les persones que van assistir a la formació van trobar que la formació era de bastanta o molta qualitat i totes les assistents van dir que recomanarien la formació.
- ▲ El **77,77%** va opinar que la formació havia complert bastant o molt les seves expectatives.
- ▲ Un **94,4%** de les participants va dir que podria aplicar els coneixements adquirits al lloc de treball i un **88,9%** a l'àmbit quotidià.

Davant la pregunta “**Perquè recomanaries aquesta formació?**” una assistent va dir “*permet prendre consciència dels diversos aspectes a tenir en compte a l'hora de entendre situacions, dissenyar espais o programar intervencions en l'àmbit de les diversitats*”. D'altres participants varen manifestar que el que més els havia agradat era “*el marc teòric, per tenir coneixements més acadèmics i la posada en comú de les experiències del grup*” i “*La mirada, la base teòrica i l'aplicació a els espais laborals*”. Altres comentaris varen ser “*además de recibir formación específica, destaco el haber podido compartir experiencias y la exposición de herramientas de abordaje a las cuestiones que surgen en diferentes contextos*”, “*m'ha obert un munt de reflexions sobre la trampa del concepte de normativitat en el que he estat educada*” o “*l'enriquiment que ha suposat la generació de coneixement a partir de les reflexions del professorat i les aportacions de les persones assistents*”.

3.1.2.4. Valoració global de les formacions pròpies

Les valoracions que els i les participants fan de les formacions pròpies no només serveixen per avaluar les formacions sinó que també serveixen per conèixer els interessos de la població/entitats per tal de modelar l'oferta formativa per tal d'adaptar-la a les necessitats d'aquestes, afegint noves formacions i actualitzant continguts i metodologies.

- ▲ Un **79%** de les assistents a les formacions pròpies, va considerar que la formació era de molt interès. I un **100%** va dir que recomanaria la formació.

La majoria de les assistents consideren que la formació ha estat útil

- ▲ Un **45%** de les assistents consideren que la formació ha estat bastant útil i un **53%** troben que ho ha estat molt.

100%

**recomanarien
la formació**

- ▲ Un 65% considera que les activitats realitzades han estat molt relacionades amb els continguts i objectius de la formació.
- ▲ I un 94% creu que el que han après té una aplicació pràctica en el seu dia a dia.

3.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?

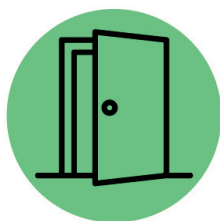
En consonància amb l'objectiu del PROGBI de promoure una interculturalitat aplicable i aterrada a les necessitats dels diversos contextos d'implementació, les formacions s'han pensat, dissenyat i executat tractant d'incorporar la perspectiva intercultural i els seus principis.

A continuació s'exposarà algun dels aspectes metodològics que s'han tingut en compte en la

programació de les dues formacions exposades en els apartats anterior. La formació a mida d'“Atenció a la diversitat cultural” i la formació pròpia “Intervenir i treballar amb mirada interseccional” a modo d'exemples pràctics:

Exemple 1: “Formació Atenció a la Diversitat Cultural” (àmbit educatiu)

Quin és el nostre punt de partida?

Aquesta formació va sorgir d'una demanda de formació i acompanyament per part del Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) que va detectar que necessitava formar al seu personal en matèria d'interculturalitat per millorar la seva tasca i poder abordar d'una manera adequada la pluralitat cultural, pròpia de la ciutat i en concret en el sistema educatiu. Entre les diverses necessitats formatives que varen manifestar, es va incloure la necessitat de treballar amb les treballadores que fan atenció directa a la seu del CEB per tal que milloressin el seu servei, amb una major sensibilitat envers la pluralitat cultural, de creences, lingüístiques i la realitat de les persones migrades.

Algunes preguntes que ens vàrem fer prèviament:

- ▲ Quins són els perfils de les treballadores i quines tasques desenvolupen?
- ▲ Quins són els perfils que sol·liciten informació en el seu servei i quines són les demandes més recurrents?
- ▲ Quines són les dificultats que els treballadors identifiquen en la seva feina?

- ▲ De quina manera es veu la diversitat cultural present en el seu lloc de treball?
- ▲ Quins coneixements previs tenen en interculturalitat?
- ▲ Quines són les seves expectatives del curs i quins temes els agradaria treballar?

Segons aquests aspectes es van desenvolupar **els objectius específics de la formació**, que van ser els següents:

1. Adquirir de forma vivencial habilitats pràctiques per aplicar-les a l'atenció al públic.
2. Conèixer els circuits que estableix la llei d'estrangeria.
3. Reflexionar sobre els conceptes de cultura, diversitat i interculturalitat.
4. Treballar de quina forma operen els privilegis i la discriminació.
5. Analitzar els processos de creació i potenciació d'estereotips, rumors i prejudicis.
6. Conèixer les principals competències per a una comunicació intercultural efectiva.

La idea era, per tant, **generar un espai formatiu que no només donés continguts sinó que promogués el pensament crític**, de manera que les treballadores poguessin qüestionar-se i revisar la seva pràctica professional.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Al llarg de les sessions es va aprofundir sobre la asimetria en la relació de les treballadores envers de les persones que atenen pel fet d'estar en possessió de la informació, presa de decisions i pel fet de representar l'administració. La reflexió va anar més enllà i es va explorar també com aquest desequilibri podia quedar accentuat per aspectes, com la situació administrativa i compensat o agreujat per alguns aspectes relacionats amb l'edat o el gènere, tal i com assenyala la perspectiva interseccional.

Així doncs, **la formació va permetre iniciar un procés de reflexió i presa de consciència** i una mirada menys estereotipada vers la diversitat, que a la llarga podria contribuir a una millor atenció que no discrimini o agreugi les desigualtats i per tant, més intercultural.

Estratègies i aprenentatges

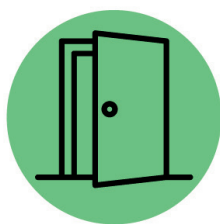
Donat les particularitats del context de treball i del perfil dels professionals, es va posar l'accent en la **dimensió relacional de la interculturalitat sense deixar de vista una millor comprensió del funcionament de les estructures que generen desigualtats**. Segons els principis de la interculturalitat, de **diàleg intercultural transformador i d'equitat i no discriminació**, cal reconèixer les relacions de desigualtat i de privilegi entre les persones. En aquest context, es va assolir l'objectiu de que les treballadores del CEB iniciessin un procés de reflexió, guiat per les formadores, entorn a la seva posició i les diferents formes de discriminació. Es varen usar diverses estratègies, des de metodologies més vivencials per experimentar des del cos els temes treballats, sessions teòriques, en les que s'expliquen els conceptes, i sessions informatives. Per tal d'iniciar aquest pro-

cés de qüestionament i **sacsejar les creences**, tant arrelades en els imaginaris compartits i apresos de les persones, es varen llençar diverses preguntes. Algunes d'aquestes varen ser:

- ▲ Des d'on parlem?
- ▲ Qui pren les decisions?
- ▲ Quines veus i necessitats són escoltades?
- ▲ Coneixem la realitat de les persones a les que atenem?
- ▲ Quina imatge tenim de les persones que atenem?
- ▲ Com interpretem les situacions que considerem “conflictives”?
- ▲ Les persones a les que atenem poden expressar-se en el seus termes?
- ▲ Estem contribuint a generar desigualtat?

Tot i que ambdós grups varen extreure reflexions profitoses i varen fer una valoració positiva de la formació, un dels grups tenia una major receptivitat que l'altre i una major predisposició a les metodologies participatives. D'aquest fet n'extraïem un aprenentatge fonamental, **és imprescindible adaptar les sessions a les particularitats, interessos i resistències dels grups**. Tot i que els perfils dels dos grups eren molt semblants, la manera de funcionar i rebre les propostes de les formadores era molt diferent. Aquesta diferència, que d'entrada no podíem preveure, es va tenir en compte **generant un espai de coordinació entre les formadores que els va permetre conèixer millor els grups i adaptar les seves propostes**.

Exemple 2: “Intervenir i treballar amb mirada interseccional”

Quin és el nostre punt de partida?

Per tal d'incorporar el principi d'equitat i no discriminació, propi de la **perspectiva interseccional**, cal apostar per la **mirada interseccional com a eina crítica d'anàlisi**. Aquesta permet aprofundir sobre les causes històriques que ajuden a entendre les diverses desigualtats, discriminacions, violències i exclusió en la vida simbòlica i material de les persones. Aquesta formació va sorgir arrel de la necessitat d'incorporar i donar a conèixer aquesta perspectiva a professionals de la ciutat des d'una mirada aplicable i potencialment transformadora.

Aquesta eina d'anàlisi permet **explorar i entendre les asimetries en diferents contextos** o circumstàncies i resulta útil per a totes aquelles persones que vulguin treballar i identificar com operen els diferents eixos, com el de diversitat sexual i de gènere o cultural, en els seus llocs de treball. Els **objectius de la formació**, per tant, eren:

1. Aportar coneixement sobre la perspectiva interseccional, de gènere i la LGTBI.
2. Introduir el concepte d'interseccionalitat com a eina d'anàlisi de les relacions de poder en diferents contextos.

3. Donar eines per incorporar la mirada interseccional a la intervenció social i al desenvolupament de projectes locals.

Un dels principals reptes de la formació va ser fer una proposta suficientment general per ser aplicable a contextos molt diferents entre sí a la vegada poder aportar exemples concrets ja que els perfils professionals eren molt diversos.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

En la darrera edició de la formació es va procurar crear un grup el més divers possible en quant a perfils i àmbits de treball. Per tal de fer la formació el més accessible possible, es va pensar en format obert perquè qualsevol persona hi pogués accedir. Es va fer una difusió extensa i es va programar en horari de tarda per tal de facilitar l'accessibilitat.

Cal notar que també es va tenir en compte la diversitat de les formadores, **això va facilitar l'autorepresentació d'aquestes i la incorporació de relats allunyats dels hegemònics**, quelcom fonamental per treballar d'acord el principi de pluralisme cultural de la perspectiva intercultural.

La valoració de la formació va ser molt positiva ja que es va aconseguir generar interès envers els temes treballats. Es va generar la cohesió de grup necessària perquè la formació esdevingués un **espai de seguretat i confiança on poder debatre amb respecte i profunditat els temes treballats**. Cuidar la dimensió afectiva és imprescindible per poder tractar temes que poden generar tensions, incomoditat i divergències d'una manera efectiva i pot suposar el primer pas cap a un major esperit crític i autorevisió.

Estratègies i aprenentatges

La metodologia de la formació fomenta la cohesió grupal, la confiança, dinàmiques en grups, en parelles i el diàleg per afavorir l'intercanvi de coneixements, experiències i l'aprenentatge compartit.

Pel que fa a l'equip de formadors/es, és important mencionar l'esforç de la línia de Formació Intercultural de comptar amb una plantilla diversa de persones externes i properes al Programa. Enguany, **s'ha continuat treballant perquè el nombre de formadors i formadores de diversos contextos culturals continuï augmentant**. D'aquesta manera s'aposta per la diversitat en els equips de formació amb l'objectiu d'adequar-se a la realitat social de la ciutat i de ser coherent amb els propis objectius del Programa BCN Interculturalitat. Aspecte que també ha estat molt ben valorat per part dels participants a les formacions.

3.3. Reptes de futur

S'ha vist com el 2019 la línia de Formació Intercultural s'ha mantingut pel que fa tant al nombre de formacions com al nombre d'actors que han conegut el recurs i s'hi han adreçat, sostenint el creixement assolit en els darrers anys. Per tant, **s'espera que el 2020 com a línia consolidada, oberta i flexible als canvis socials i a donar resposta a les necessitats específiques dels territoris, dels serveis i la ciutadania**. L'objectiu és seguir donant una resposta adequada a les noves demandes que sorgeixin alhora que es detectin aquells nous temes que suscitin interès acompanyant els processos d'un procés d'avaluació i re-adequació permanent.

Per tal de mantenir el contacte amb la realitat de la ciutat, el 2020, la línia de Formació Intercultural seguirà treballant molt estretament, com fins ara, **en coordinació amb la línia d'Impulsem la Interculturalitat i la línia Antirumors**. Doncs la línia de formació és un recurs bàsic en la tasca de territorialitzar la perspectiva intercultural als districtes i barris de la ciutat, i des de la vessant antirumors, abordar la prevenció de la discriminació i de racisme. Pel que fa les formacions pròpies el repte serà revisar i consolidar la nova proposta de continguts de la formació Antirumors i actualitzar la formació de disseny de projectes per tal de què incorpori les últimes perspectives teòriques i metodològiques.

Les formacions a demanda seguiran sent la via principal d'acció de la línia i **s'espera que la formació en perspectiva intercultural arribi a més treballadors i treballadores municipals**. Així mateix, serà important **seguir potenciant les formacions sobre interseccionalitat** a equips de professionals i per a entitats. I serà una prioritat, també, oferir formació a equips de professionals que fan atenció directa a persones, com ara els equips de serveis socials.

Un altre repte **serà seguir treballant en l'àmbit de l'educació**. Aquesta aposta per la formació a professionals vinculats al sector de l'educació esdevindrà és transversal a les altres línies del Programa.

A més, serà també un objectiu de cara el 2020 reactivar la formació amb **Barcelona Activa**, per la seva rellevància i bona acollida, i per què és una molt bona via per poder donar sortida laboral amb una formació reglada a les persones de diferents contextos i orígens culturals, especialment als joves.

Pel que fa el treball amb els Districtes, i donada la bona rebuda i valoració de la formació al Districte de l'Eixample, es preveu fer-ho extensible a d'altres amb **una formació general que sigui capaç d'adaptar-se a les particularitats de cada territori**.

Finalment, per tal d'ampliar l'impacte de la línia, al 2020 es fomentaran i sistematitzaran els assessoraments a altres agents que vulguin oferir formacions en matèria d'interculturalitat i així multiplicar la capacitat d'impacte del Programa Barcelona Interculturalitat.

4. Impulsem la Interculturalitat

Impulsem la Interculturalitat és una de les línies d'acció del Programa BCN Interculturalitat que té com a objectiu final incorporar l'enfocament intercultural als diferents serveis, projectes i accions que es duen a terme a la ciutat de Barcelona. A través de les estratègies de territorialització i transversalització s'ha treballat durant el 2019 tant amb els districtes de la ciutat, amb les àrees i àmbits temàtics més estratègics, com amb col·lectius i entitats.

4.1. Què hem fet al 2019

4.1.1. Districtes

Des de la línia Impulsem s'aposta per avançar cap a la territorialització de l'enfocament intercultural, amb suport econòmic i tècnic als diferents districtes de la ciutat per tal que s'impulsin projectes, programes i serveis en matèria d'interculturalitat.

Amb diferent grau i segons les particularitats de cada territori, enguany hi han participat els deu districtes de la ciutat: Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí i Les Corts.

S'han desenvolupat un total de 23 projectes de diversa temàtica i tipologia, que han incidit en les principals necessitats detectades des dels districtes. A continuació detallem els projectes duts a terme i el suport econòmic rebut des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme Religios, que ha estat de 166.045€ en el total dels districtes:

Districte	Projectes
Ciutat Vella	<ul style="list-style-type: none"> • Projecte XAFIR: Xarxa d'atenció a famílies i infància del Raval • Projecte "Seguim!" • Casal Familiar - Casal Infantil (Drassanes) • Aprenentatge i ús social del català per famílies i aprenentatge de llengües maternes per a infants • Programa per a la Convivència i el Bon Veïnatge a l'Espai Públic i a les Escales de Veïns • Suport a l'inici de la construcció del Programa Ciutat Vella intercultural • Formació en perspectiva intercultural en el marc de la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella
Eixample	<ul style="list-style-type: none"> • Desplegament Programa Eixample Intercultural • Càpsules formatives per àmbits temàtics
Sants-Montjuïc	<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Fragments • Batukasec • Mentoria social (Rossinyol)

Districte	Projectes
Sants-Montjuïc	<ul style="list-style-type: none"> • Totes fem xarxa • Orquestra del Poble Sec (Do d'acords)
Sarrià-Sant Gervasi	<ul style="list-style-type: none"> • La Cruïlla Comuna • Noves Mirades
Gràcia	<ul style="list-style-type: none"> • El món a la meva escola • Aprenentatge de l'àrab com a llengua d'origen en activitat extraescolar • Recuperació de la llengua romaní i acostament de la cultura del poble gitano
Horta-Guinardó	<ul style="list-style-type: none"> • Servei de Convivència i d'Interculturalitat
Sant Andreu	<ul style="list-style-type: none"> • Servei d'Interculturalitat
Nou Barris	<ul style="list-style-type: none"> • Projecte Llengües Maternes. Urdú a l'escola El Turó
Sant Martí	<ul style="list-style-type: none"> • Programa Annisa Servei de Suport a les Comunitats Veïnals • Projecte Llengües Maternes

El suport a programes i projectes de districte permet que siguin els propis actors del territori que planifiquin i desenvolupin aquells projectes i accions que creguin necessaris i prioritaris. Aquesta iniciativa es valora molt positivament, ja que permet:

- ▲ **Reflexionar** específicament i de forma conjunta sobre les dimensions de la interculturalitat.
- ▲ **Conèixer** millor el grau d'acompliment de l'enfocament intercultural dels projectes.
- ▲ **Recopilar** diferents estratègies per complir els objectius comuns.
- ▲ **Prendre consciència** de la importància del **context**.

Amb la finalitat de donar visibilitat als diferents projectes s'ha elaborat la **memòria de projectes de districte** ([Memòria 2018](#)), que vol mostrar de manera virtual i interactiva la tasca duta a terme als diferents districtes.

D'altra banda, l'any 2019 s'ha continuat treballant en diferents temes relacionats amb el desplegament de la perspectiva intercultural amb les àrees tècniques de la ciutat a través de les **Trobades de districtes**, iniciades a l'any 2016 i celebrades de forma itinerant a la ciutat. Aquestes trobades, s'estan consolidant com a espais de treball col·laboratiu i formatiu centrat en les diverses realitats territorials.

Enguany, a la sessió feta al Centre cultural Islàmic del Clot (13 de juny) va estar centrada en pluralisme religiós. Es va convidar al Jordi Moreres i l'Oficina d'Afers Religiosos (OAR) com a formadors de la sessió i vam assistir-hi en total 25 tècnics i tècniques d'interculturalitat, cultura i educació. Sobre tot, **a la sessió es va qüestionar la idea que la diversitat religiosa de la ciutat fos un fenomen nou**. Es va reflexionar sobre la gestió de la pluralitat preguntant-nos si es pot abordar com a mer exercici burocràtic o com a una oportunitat per entendre la realitat d'una altra manera i es va parlar dels conflictes/reticències que genera la incorporació gradual d'un marc de pluralisme religiós, arribant a la conclusió de la importància dels marcs estructurals per treballar en aquest àmbit.

A la sessió celebrada al Centre Cívic Golferichs (20 de novembre) centrada en **Memòria Històrica**, vam participar 23 tècnics/ques, d'interculturalitat, educació i un parell vinculats a les polítiques de memòria i cultura. l'Anyeli Marin es va encarregar de conduir aquesta sessió com a experta en el tema.

Les dues trobades van comptar amb una molt bona resposta per part dels i les persones assistents, les quals van poder compartir diàleg, espais de treball i formació amb les persones expertes convidades i les mateixes tècniques.

En el quadre següent, es detallen les diferents accions d'acompanyament i de suport tècnic als diferents districtes de les ciutat.

Districte	Accions
Ciutat Vella	<p>Durant el 2019 s'ha continuat amb els acompanyament i assessorament tècnic a projectes i accions que es detallen a continuació:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participació activa en la Taula de Salut Mental del districte i col·laboració en el disseny d'una formació específica per a professionals de l'àmbit de la salut mental del territori. • Jornada sobre pluralisme mèdic en col·laboració amb el Centre d'Estudis Africans i interculturals (CEAI): "Perspectiva de la salut i la medicina integrativa des de la tradició religiosa Bassa de Camerun". • Assessorament i acompanyament al projecte de dinamització comercial a Ciutat Vella. • Revisió i assessorament per incorporar la perspectiva interseccional de la "Guia bàsica en salut sexual per agents comunitaris". • Assessorament al Pla Comunitari de Barceloneta en el disseny d'un Pla d'acció antirumors al barri a fi que aquest es desenvolupi al llarg de 2020, tot depenent de la disponibilitat del territori.
Eixample	<p>Durant el 2019, s'ha acompanyat al desplegament del Pla Eixample Intercultural, tant en les formacions específiques com en els espais de treball tècnic. Els principals aspectes a destacar són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El procés, guiat i dinamitzat per la cooperativa Spora, per transversalitzar la interculturalitat al districte de l'Eixample, entenent aquest com un procés global (tècnics, serveis, equipaments, etc).
Sants-Montjuïc	<p>Al llarg del 2019, s'ha seguit treballant en col·laboració estreta entre l'equip Impulsem i l'àrea tècnica d'Interculturalitat del districte. Algunes de les accions implementades han estat les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Presentació del PROGBI a àrees i serveis del districte per tal de donar a conèixer el Programa i pensar en futures col·laboracions.

Districte	Accions
Sants-Montjuïc	<ul style="list-style-type: none"> ● Acompanyament en el procés de millora del projecte Totes fem Xarxa, en el qual s'han afrontat diverses dificultats:<ul style="list-style-type: none"> ○ les relacions entre la direcció de l'escola i algunes figures de l'AFA. ○ els canvis en la pròpia direcció del centre. <p>Tot això ha implicat la modificació dels objectius, degut a les dificultats per assolir-los.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formació per a tècnics/es d'equipaments del barri de la Marina de Port, a partir de la necessitat detectada d'eines en competències interculturals. L'objectiu era adquirir habilitats pràctiques per aplicar-les en l'atenció al públic, analitzant els processos de creació i potenciació d'estereotips, rumors i prejudicis, i avançar així cap a una comunicació intercultural efectiva i respectuosa.
Sarrià-Sant Gervasi	<p>El 2019 s'ha donat continuïtat als projectes desenvolupats els anys anteriors, de manera que, s'ha mantingut el treball en matèria d'interculturalitat i antirumors al districte. Les principals accions han estat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Implementar els tallers de la Cruïlla Comuna amb alumnes dels mateixos centres educatius que l'any anterior (INS Menéndez i Pelayo, INS Montserrat, INS Costa i Llobera, Escola Projecte). ● Seguiment del projecte Noves mirades que, ha permès treballar amb gent gran els estereotips i rumors vers la diversitat a través del teatre fòrum<ul style="list-style-type: none"> ○ Un dels objectius era l'auto-organització del grup però finalment s'ha modificat ja que s'ha prioritzat la incorporació de l'enfocament intercultural com a punt principal a treballar.
Gràcia	<p>Respecte l'any 2019 s'ha donat continuïtat als projectes del districte, destacant els següents projectes i accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Seguiment del projecte el Món a la Meva Escola, que ha iniciat un procés de replantejament per tal de focalitzar els esforços en transversalitzar la perspectiva intercultural a les escoles i contribuir a l'educació intercultural. ● Realització d'una formació d'Agents Antirumors, amb l'objectiu de facilitar la creació d'una possible Xarxa Intercultural que entomi l'acció intercultural al districte. ● Inici del projecte de llengües romanov, que no ha tingut l'impacte esperat a causa de la falta de quòrum. Així mateix, s'ha començat també un curs d'àrab que ha comptat amb molt bona assistència.
Horta-Guinardó	<p>Del treball realitzat el 2019 amb el districte d'Horta-Guinardó destaquem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● El manteniment de la col·laboració i assessorament amb el Programa Servei de Convivència i Interculturalitat, principalment als diferents projectes que porta a terme el Servei i d'acord amb les necessitats del districte.
Sant Andreu	<p>Durant el 2019, s'ha canalitzat el suport a través del Servei d'Interculturalitat, el qual centralitza els projectes i accions interculturals, prioritzant els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● S'han mantingut les reunions de coordinació i seguiment de les diferents accions dutes a terme pel districte. ● Assessorament a la biblioteca del Bon Pastor davant l'atac racista a l'exposició de dones musulmanes. ● Suport a les formacions en matèria d'Antirumors i de Joves Referents.

Districte	Accions
Nou Barris	<p>L'any 2019 s'ha mantingut el contacte amb el districte i s'han impulsat les següents accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Impulsar el projecte de l'ensenyament de l'urdú com a extraescolar a l'escola del Turó. • Presentar del PROGBI a la Taula de salut comunitària de Nou Barris.
Sant Martí	<p>Al llarg del 2019, s'ha mantingut una col·laboració estreta amb el districte. Algunes de les accions dutes a terme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuitat en acompanyament tècnic a diferents projectes i iniciatives sorgides al districte. • La necessitat d'una transició del Programa Annisa cap a un procés més integral al barri ha significat el tancament del Programa Annisa, que venia desplegant-se al barri des de l'any 2014. En conseqüència, s'ha treballat de manera anticipada, pensant en un camí cap a la transversalització de la perspectiva intercultural al districte. • Inici d'un procés d'assessorament al Circuit de violències de gènere del districte. Aquest neix a partir de l'anàlisi realitzada des de l'àrea de Feminismes, la qual posava de relleu la necessitat d'incorporar la perspectiva intercultural al circuit. Es preveu un desplegament de formació específica per al Circuit durant l'any 2020.

4.1.2. Àrees i àmbits temàtics

Des del Programa s'està fent una aposta per avançar cap a la transversalització de l'enfocament intercultural, amb suport tècnic i assessorament a diferents àrees i posant èmfasi en diversos àmbits temàtics estratègics.

Àrea	Accions
Gènere i feminismes	<p>Al llarg del 2019, la línia de gènere i feminismes s'ha treballat a partir de la promoció de la perspectiva interseccional:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'han realitzat formacions interseccionals obertes però també adreçades a perfils tècnics municipals a nivell de ciutat però també de districte, com és el cas de Sant Andreu. • Presentació dels estudis duts a terme pel Departament de Transversalitat de Gènere: <i>"Barcelonines d'origen pakistanès: empoderament i participació contra la feminització de la pobresa"</i> i l'estudi <i>"Barcelonesas de contexto cultural chino. Retos y oportunidades para la ciudad"</i> • S'està treballant amb el Circuit de Violències de gènere del districte de Sant Martí per incorporar la perspectiva intercultural en la seva tasca. • S'ha impulsat una sessió de treball conjunta entre l'equip del PROGBI i l'equip de Promoció de Drets de les Dones i LGTBI per tal de veure com aplicar la perspectiva interseccional a la participació ciutadana.

Àrea	Accions
Salut	<p>Aquest any s'ha continuat treballant en la línia de Salut, duent a terme les següents accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha dissenyat una proposta formativa amb la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella sobre salut i interculturalitat per professionals, especialment, que es dediquen al camp de la salut mental. • Sessió de pluralisme mèdic "Perspectiva de la salut i la medicina integrativa des de la tradició religiosa Bassa de Camerun" amb la col·laboració del CEAI. • S'ha presentat el Programa BCN Interculturalitat a diferents grups de treball en salut:<ul style="list-style-type: none"> ◦ Taula de Salut Mental de Sant Andreu. ◦ Taula de Salut Mental de Nou Barris. ◦ Grup Motor de Salut Zona Nord.
Educació Intercultural	<p>Sent aquesta una línia prioritària, durant al 2019 s'ha establert un pla de treball, seguint el marc iniciat l'any anterior, on s'han portat a terme les següents accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha consolidat un espai tècnic de treball amb el Consorci d'Educació de Barcelona que es reuneix unes 3 vegades l'any.<ul style="list-style-type: none"> ◦ Aquest espai té com a objectiu fer un treball de col·laboració continuat on es puguin anar detectant diferents necessitats a prioritzar. ◦ En aquest marc, s'han realitzat formacions als equips tècniques LIC, referents territorials i personal d'atenció al públic del Consorci d'Educació de Barcelona. • S'han revisat els documents del Pla de Convivència que han de realitzar totes les escoles per l'any 2020 i s'ha fet una proposta de materials i productes a introduir en la oferta de recursos per a les escoles. • Hi ha participació en la comissió tècnica del Projecte d'Escoles per la Igualtat, on s'han aportat fitxes didàctiques centrades en la diversificació de metodologies i continguts amb l'objectiu de nodrir el seu banc de recursos, material curricular que incorpori la perspectiva intercultural a l'acció educativa a l'aula. • S'ha creat un cicle que ha tractat l'educació intercultural vista des de diferents agents de la comunitat educativa a la Programació de l'Espai Avinyó: L'educació intercultural en diàleg. On a través de 4 sessions s'han abordat i s'ha escoltat la visió dels joves que han passat pel sistema educatiu, la visió dels pares i mares, la visió de l'estructura educativa i la visió dels joves que estan ara cursant estudis en l'educació secundària.
Comerç	<p>Al llarg del 2019 s'han assessorat projectes vinculats a la diversitat cultural en l'àmbit comercial:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En districtes com Ciutat Vella, on es porten a terme accions de desplegament del Pla de Desenvolupament Econòmic, col·laborant així amb projectes desenvolupats per Barcelona Activa i Pla de Barris. • S'han fet aportacions al disseny d'accions sobre dinamització comercial als barris i promoció de les relacions interculturals entre el veïnat. • Formació als equips d'Inspectors comercials de l'Agència de Salut de Barcelona.

Àrea	Accions
Diversitat lingüística	<p>L'any 2019 s'ha continuat treballant per la promoció de la diversitat lingüística per tal de reforçar el reconeixement del plurilingüisme ja existent a la ciutat a través de diferents accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ensenyament i aprenentatge de les llengües familiars, sobretot en l'àmbit educatiu, que permet una major incidència i intensificació en el desplegament de projectes en matèria de diversitat lingüística, ampliant progressivament els espais on es desenvolupen i ajustant el plantejament d'aquells que no han tingut una bona acollida. • S'ha realitzat una trobada d'entitats que treballen en l'àmbit de la diversitat lingüística i l'ensenyament de les llengües maternes amb l'objectiu d'establir un espai comú de coneixença de les entitats i trobar sinergies que fomentin la diversitat lingüística de la ciutat.
Memòria històrica	<p>Durant el 2019, s'ha anat consolidant el treball iniciat l'any anterior, que es va començar a treballar sobre la memòria des d'una perspectiva intercultural entenent aquesta com a element important que impacta la construcció del relat de ciutat i el veïnat. En aquest sentit s'ha prioritzat algunes accions:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha realitzat l'acte del Racisme té memòria al Museu Marítim per reflexionar sobre el tema de memòria, conjuntament amb l'Espai Avinyó. • Aquesta aposta per la tasca sobre memòria també ha permès a la resta de les diferents línies d'acció del Programa com Antirumors, l'Espai Avinyó, Formació i Comunicació.

4.1.3. Projectes subvencionats

En el marc de la Convocatòria General de Subvencions de l'Ajuntament de Barcelona 2019, s'ha donat suport tècnic a la línia X de "Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat". L'any 2019 s'han destinat 497.200€ a la subvenció de projectes de la línia X (dels 500.000€ de pressupost que es disposava), i s'han presentat un total de 172 projectes, dels quals 115 s'han aprovat i han rebut finançament.

497.200€

a la subvenció
de projectes
de la línia X

Aquestes dades ens mostren que els projectes encaminats a promoure la transferència i l'aprenentatge de sabers culturals diversos tenen bona rebuda a la ciutat ja que hi ha un gran nombre d'entitats que es presenten i tenen projectes en clau intercultural.

D'altra banda, s'ha organitzat la trobada d'entitats, celebrada el 10 de juliol i a la qual es van inscriure van 48 persones de diferents entitats. La trobada ha comptat amb un espai informatiu on es van poder resoldre dubtes sobre les novetats de la convocatòria i un espai de treball on es va promoure l'intercanvi de coneixements i la interacció entre les entitats assistents.

Per tal de generar sinergies, conèixer els projectes i visibilitzar-ne el potencial, s'ha ofert a les entitats que han estat subvencionades els diferents recursos del Programa, difusió de les seves activitats i suport individualitzat quan s'ha requerit.

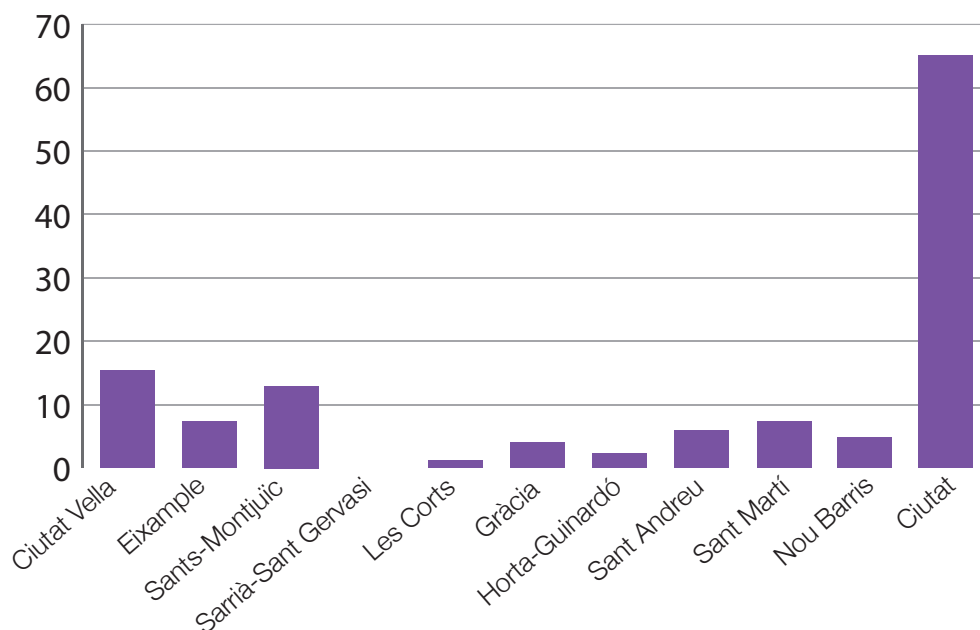

Línia X: Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat

Sublínies	Projectes presentats	Projectes aprovats
Xa Formació i educació any 2019	30	17
Xb Formació i educació curs escolar 2019-2020	15	12
Xc Promoció interculturalitat	71	53
Xd Transferència i l'aprenentatge de sabers	33	25
Xe Participació	23	8
Total projectes	172	115

Enguany s'ha continuat amb l'organització d'espais de trobada temàtic amb entitats, convidant les que treballen al voltant de la mateixa matèria per poder compartir i ampliar coneixements, alhora que rebre formació al respecte. La primera trobada s'ha realitzat el dia 26 de novembre al centre cívic Pati Llimona i ha girat al voltant de la concepció de la **salut mental**, en aquest cas en societats negro-africanes. La valoració de la sessió va ser positiva i va comptar amb 26 persones de l'àmbit sanitari i entitats assistents. Es preveu per a continuar amb aquesta línia tenir un proper espai al voltant de la **memòria històrica**. Pel que fa a la distribució territorial dels projectes subvencionats als districtes de la ciutat, a continuació podeu observar-ne la taula.

Distribució territorial dels projectes subvencionats per districtes 2019

Projectes subvencionats per districtes de la ciutat any 2019

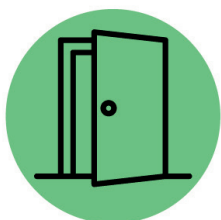
4.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?

La línia d'Impulsem, a l'igual que la resta de línies del PROGBI, ha fet un esforç per incorporar elements de treball metodològics, a fi d'aterrar l'aplicació de la perspectiva intercultural a les diferents accions que fan a nivell de districte i a la tasca de transversalització.

Les demandes permanents de com aterrar aquesta perspectiva, ens porta a donar algunes pistes, que finalment es tradueixin en quines preguntes ens estem fent i quines no, de quina manera el context i les necessitats d'aquest realment es tenen en compte a l'hora de pensar segons quins tipus d'accions es vulguin engegar. Per tant, tornem sempre a la idea de procés, i que aquest procés ha de ser flexible en tot moment.

Exemple 1: "Transversalització Educació"

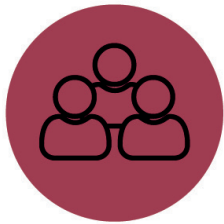
Quin és el nostre punt de partida?

A l'any 2019, el Programa BCN Interculturalitat va intensificar el treball per abordar l'Educació Intercultural al sistema educatiu, a partir de la **detecció** d'algunes actituds problemàtiques per part d'alguns clausres docents, així com algunes resistències a l'hora de reconèixer situacions de discriminació basats en prejudicis culturals en l'àmbit escolar.

L'informe de perspectives demogràfiques¹, així com l'informe del Síndic de greuges sobre segregació escolar² van confirmar els interrogants i motivar la prioritització de la línia de treball d'Educació Intercultural com a acció prioritària.

Alhora, en el marc d'aquesta feina, es va començar per l'elaboració d'un document explicatiu titulat *La importància de l'Educació intercultural* on es reflexa de manera argumentada i amb dades algunes de les raons que justifiquen l'emergència de la necessitat d'incloure la perspectiva intercultural a l'educació formal.

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

En un àmbit tan clau, com és l'àmbit educatiu, es va considerar fonamental treballar a diferents nivells i implicacions amb els diferents agents que conformen la comunitat educativa i definir així diferents estratègies de treball a partir del que es comenta en el punt anterior. Clau va ser:

- ▲ El Consorci d'Ensenyament de Barcelona (CEB), es feia molt necessari comptar amb el CEB com organisme principal en relació a l'educació.
- ▲ A partir d'aquí es va considerar indispensable treballar amb els Centres de Recursos Pedagògics (CRP) i els equips de Llengua i Cohesió Social LIC
- ▲ El professorat
- ▲ Les famílies
- ▲ L'alumnat
- ▲ Altres tècnics/ques vinculats a l'educació i interculturalitat als districtes.
- ▲ L'àmbit acadèmic: experts en temes educació i interculturalitat i amb altres temes vinculats a la pluralitat cultural, com per exemple en temes de llengua.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Hem pogut observar que una polisèmia àmplia en el que es considera interculturalitat i/o educació intercultural en documents oficials i també alhora de desplegar accions i projectes en l'àmbit educatiu.

Donat aquesta indefinició, les mesures i accions que es despleguen són sovint contradictòries i no s'ajusten una perspectiva intercultural que realment busca modificar les dinàmiques de discriminació, necessari per caminar cap a un sistema educatiu inclusiu i transformador. En aquesta línia, s'han detectat diferents necessitats sobre els quals es treballa actualment:

- ▲ Dificultats i necessitats d'eines per millorar les relacions a les comunitats educatives en relació a famílies de diversos contextos culturals. També en relació a les AFAs.
- ▲ Revisió de les recursos i continguts pedagògics des d'una perspectiva intercultural.

¹ http://ced.uab.es/PD/PerspectivesDemografiques_011_CAT.pdf

² https://www.sindic.cat/site/unitFiles/4155/Informe%20segregacio%20escolar_I_gestiprocesadmissio_defok.pdf

- ▲ Donar a conèixer les recursos del Programa BCN Interculturalitat a les escoles de la ciutat.
- ▲ Desplegament de formacions en interculturalitat/educació intercultural per a àrees tècniques del Consorci d'educació fins a claustres escolars i altres figures que en formen part de les comunitats educatives.
- ▲ Un cicle sobre Educació i els diferents membres de la comunitat educativa amb l'Espai Avinyó, però conèixer quins són els reptes, dificultats i avantatges de l'educació des d'una mirada intercultural transformadora de la veu dels seus protagonistes.

Estratègies i aprenentatges

Treballem a demanda i en format de procés i molt sovint sense una finalitat de resultat d'un "producte". Les demandes arriben a través de les mateixes escoles o altres figures tècniques ja siguin del Consorci d'Educació, com figures educatives de districte. Sobretot assessorem o podem fer d'acompanyament gradual de projectes i accions. Puntualment també hem atès situacions particulars que requereixen de la perspectiva intercultural en la seva comprensió dels fets; com ara un cas de preocupació sobre el hijab, un altre sobre participació en classes de gimnàs, o temes d'alimentació halal al menjador de l'escola.

En general la nostra eina és l'argumentari i el diàleg constant i dinàmic. Per aquesta raó, la tasca diària ens requereix d'una actualització quotidiana de temes concrets i formació contínua, també de coneixement teòric en àmbits específics.

En un nivell més simbòlic, d'aquests processos s'esperen modificacions en les mirades de les àrees tècniques de ciutat i en concret de l'educació, que han de dissenyar i implementar la política pública educativa des d'una perspectiva intercultural. En el nivell més material, confiem que els processos puguin oferir eines analítiques per a una major capacitat dels responsables educatius de discernir entre mesures, projectes i accions necessàries per a la millora del sistema educatiu català i barcelonès en particular.

Els reptes que es plantegen actualment en aquesta línia son:

- ▲ Revisió de continguts curriculars i treball sobre el currículum ocult.
- ▲ Conscienciació i sensibilització sobre situacions de discriminacions a les escoles; molt especialment a partir de la secundària (primària?) i l'ESO.
- ▲ Comprendre que el treball d'incorporació de la perspectiva intercultural al sistema educatiu és una tasca de llarga durada, a tots els nivells (des de l'estructura, fins l'administració, claustres i nivell relacional) i constant (mai s'acaba).

Exemple 2: “Programa Eixample Intercultural”

Quin és el nostre punt de partida?

Des dels inicis del Programa BCN Interculturalitat, tot i ser un programa de ciutat, hi ha hagut una consciència de territorialitzar l'acció intercultural ja que és l'espai més immediat i proper a la població. Així mateix, les diferències existents entre els barris de Barcelona obliga a tenir en compte les particularitats socioeconòmiques que presenten els territoris per tal de respondre a les seves necessitats. La manera en la que s'ha anat abordant això de manera sistemàtica és amb el treball amb els Districtes; des del suport econòmic als projectes interculturals fins a l'acompanyament i assessorament tècnic. A dia d'avui, la majoria dels districtes tenen projectes d'interculturalitat consolidats, fins i tot, hi ha districtes (Horta i Sant Andreu) que tenen una mena de programa intercultural propi que gestiona de manera coherent i unificada totes les accions i projectes en clau intercultural que es porten a terme al districte. Aquests dos casos (Servei d'Interculturalitat de Sant Andreu i Servei de Convivència i Interculturalitat d'Horta-Guinardó), s'han valorat positivament ja que permet transversalitzar la perspectiva intercultural al districte i treballar en clau de procés.

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

En aquest cas, clau i actor fonament és el districte, Direcció de Servei a les Persones i la seva aposta per transversalitzar la perspectiva intercultural a tota la tasca que fa el districte.

El districte va considerar clau, començar la feina amb els tècnics que treballen en temes de cultura i programació cultural, i a partir d'aquí treballar amb els diferents tècnics, principalment a través de la formació i l'acompanyament per part del Programa BCN Interculturalitat.

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

D'aquesta manera, l'Eixample també va iniciar un procés semblant de transversalitzar la interculturalitat amb la diferència que ha posat el focus en la pròpia estructura del districte: la Direcció del Servei a les Persones del Districte. També ha sigut un procés sistematitzat des del principi amb l'acompanyament de la consultora Spora i l'assessorament del Programa BCN Interculturalitat. Es va realitzar un procés participatiu dins de la Direcció on es van establir els diferents objectius, sent el primer (incloure la perspectiva intercultural en la gestió interna dels Districtes) el que s'està duent a terme. Aquest objectiu s'està portant a terme de dues maneres; per una banda, s'han creat tres grups de treball tècnic que es dediquen a l'execució dels objectius; per altra banda, a través de les formacions temàtiques oferides a tècnics de diferents àmbits (programació cultural, informadors, comunicació i territori).

Com que és un procés en marxa encara no es pot avaluar en clau de resultats, tot i que sí es pot dir que, el Programa Eixample Intercultural és a dia d'avui un bon exemple de transversalització de l'enfocament intercultural ja que ha prioritzat els serveis i equipaments del Districte per incorporar la

interculturalitat formant a tots els tècnics i tècniques de la Direcció. Així mateix, no s'ha tractat la interculturalitat simplement com a marc teòric, sinó que s'ha aterrat en diferents àmbits tècnics segons les necessitats dels tècnics/ques a qui anava dirigida la formació per tal de poder portar a la pràctica la interculturalitat des del seu àmbit de treball.

Estratègies i aprenentatges

El fet de que ja existeixin altres serveis de interculturalitat a la ciutat permet conèixer quines coses funcionen, quines coses no han funcionat i quins són els buits. Considerem que això ha facilitat la creació d'un Programa Intercultural més ajustat a la realitat i a les necessitats de cada districte, per tant facilita el disseny d'estratègies de transversalització, és a dir, en el si del propi districte i amb el seu criteri, possibilitat i prioritacions. A més a més, la incorporació d'una figura dinamitzadora com suport al procés ha facilitat la sistematització del mateix, així com la seva posada en marxa de manera més coherent.

Cal destacar especialment, el lideratge existent a la Direcció de Servei a les Persones del Districte que ha apostat per la formació de tots els equips tècnics, clau per engegar la transversalització de la interculturalitat.

4.3. Reptes de futur

Els reptes plantejats des de l'equip Impulsem la Interculturalitat per al 2020 es poden englobar de forma genèrica en **aprofundir en la tasca de territorialització**, explorant diferents vies d'arribada als territoris i **intensificant i diversificant la tasca de transversalització** de la perspectiva intercultural en diferents àmbits temàtics.

En tant que la línia Impulsem treballa principalment en clau de procés, en els reptes plantejats per al 2020 hi trobarem tant plantejaments de continuïtat d'aquells marcats ja anteriorment, com d'evolució i innovació en aquells casos que la feina ja desenvolupada hagi permès avançar cap a nous escenaris. Aquests reptes es concreten en dues línies principals.

Territorialització de la perspectiva intercultural

Mantenir el treball iniciat als districtes com un recurs arrelat i reconegut als diferents territoris i augmentar i millorar l'impacte en la introducció de la perspectiva intercultural en diferents àrees de treball dels districtes. Per tal de dur a terme aquest repte, ens proposem:

- ▲ Continuar treballant en la línia d'acció iniciada al 2019 per a impulsar Programes d'Interculturalitat als districtes de la ciutat, per tal de **fomentar la transversalització de la perspectiva intercultural** en totes les estructures municipals de serveis a les persones, tal com s'està treballant al districte de l'Eixample.
- ▲ Treballar per a la generalització del model de **Servei d'Interculturalitat** als districtes de la ciutat, a fi de tenir una estructura dins del mateix districte que d'alguna manera coordini i impulsi la transversalització de la perspectiva intercultural als diferents departaments del districte. En aquest sentit, es considera important posar especial atenció en el model teòric de la perspectiva intercultural sobre el qual es desplegarien aquests serveis, per tal d'evitar possibles derives assimilacionistes o folkloritzants de la política pública intercultural.

- ▲ Seguir implementant formacions en aplicació de la perspectiva intercultural als diferents agents i professionals de cada districte i de les diferents àrees de treball.
- ▲ Incrementar el treball de diagnosi i anàlisi en matèria intercultural, **analitzant conjuntament amb els districtes les accions que es desenvolupen** per tal d'adequar-les al principis de la interculturalitat.
- ▲ Connectar els recursos del programa amb nous projectes i accions a desenvolupar segons les necessitats emergents de cada territori o oportunitats que es puguin identificar i que permetin introduir transformacions en profunditat, més enllà de projectes puntals amb poc impacte.
- ▲ Establir ponts entre les entitats subvencionades des de la línia de ciutat *X-Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat* i els diferents agents que treballen per incorporar la mirada intercultural al territori.

Transversalització de la perspectiva intercultural:

Consolidar i ampliar el treball realitzat amb les diferents àrees i departaments de l'Ajuntament, i obrir nous espais de treball que permetin multiplicar la tasca d'incidència i difusió de la perspectiva intercultural en els àmbits temàtics prioritzats.

- ▲ Continuar desenvolupant el pla de treball dissenyat amb el Consorci d'Educació de Barcelona per tal d'introduir l'**educació intercultural** als diferents agents de l'àmbit educatiu i **prevenir situacions de racisme i discriminació en l'àmbit de l'educació** formal. Ampliar la incidència del treball i la facilitació de recursos en diferents agents com les famílies, l'alumnat i el professorat.
- ▲ Seguir creant xarxa entre les entitats i projectes que treballen per a la promoció de la **diversitat lingüística**. Impulsar accions de sensibilització sobre la importància de l'educació plurilingüe i del reconeixement de les llengües maternes. Contactar amb nous centres educatius i amb àrees tècniques dels districtes per a fomentar activitats de promoció de la diversitat lingüística i de millora de les dinàmiques entre famílies de diversos contextos culturals i els centres.
- ▲ Ampliar la incidència en la incorporació de la **perspectiva intercultural per tal de construir un marc interseccional** en àrees de treball com feminismes, amb diferents projectes vinculats a la lluita contra les violències masclistes o l'atenció a dones, entre d'altres posant especial èmfasi en el treball amb els circuits de violència de gènere.
- ▲ Replicar accions formatives, de divulgació i sensibilització en l'**àmbit de la salut** des de la perspectiva intercultural, especialment en el de la salut mental, i intervenir en espais de treball com les Taules de Salut Mental per entrar en contacte amb les entitats i persones expertes en la matèria.
- ▲ Continuar el treball en altres àmbits estratègics on ja s'han començat a iniciar accions d'incorporació de la perspectiva intercultural a l'any 2019, com en el camp de la **memòria històrica**, creant esdeveniments i establint connexions amb els diferents agents implicats per repensar i ampliar les narratives locals establertes des d'una mirada intercultural. Per exemple iniciar un treball amb els centres cívics de la ciutat, biblioteques, museus.

5. Comunicació intercultural

La Comunicació intercultural pretén **contribuir a la creació d'un relat comú i compartit sobre la pluralitat cultural de la ciutat de Barcelona**, cohesionat i a la vegada flexible i en reconstrucció contínua amb una voluntat nítidament transformadora.

Així, es constitueix com un **eix transversal** clau dins del Programa, donant suport i assessorament comunicatiu a totes les línies de treball del Programa, a entitats i altres departaments de l'Ajuntament.

Dins dels seus principals objectius, destaquen:

- ▲ Reflectir la pluralitat cultural, religiosa, de creences, de llengües que existeixin i que formen part de la nostra ciutat.
- ▲ Generar discurs crític i narratives alternatives per fer front als discursos d'odi dirigits a les persones més vulnerabilitzades de la ciutat.
- ▲ Difondre l'acció intercultural que desenvolupa tant la ciutat com el propi Programa i altres àrees de l'Ajuntament.
- ▲ Aportar i donar suport a com transversalitzar la perspectiva intercultural a la comunicació, tant a l'Ajuntament com a les entitats de la ciutat que vulguin comunicar des d'aquesta mirada.

5.1. Què hem fet aquest 2019?

5.1.1 Espais virtuals: web i xarxes socials

Durant l'any 2019, s'han continuat prioritant les **xarxes socials com a eina comunicativa clau**, transmissora de missatge i contingut intercultural. L'impacte, l'intercanvi que es pot aconseguir a través d'aquestes eines avui dia és fonamental. Les xarxes socials són altaveus comunicatius claus per transmetre pedagògicament com comunicar des d'aquesta mirada i poder arribar a diversos públics.

Per comunicar a través de les xarxes socials hem ideat campanyes comunicatives amb una **estratègia de difusió específica**, que consisteixen a: dissenyar comunicacions adreçades a públics específics, definint objectius concrets de les campanyes, horari de sortida coordinat amb tota una bateria d'accions comunicatives a nivell de xarxes.

Un exemple d'aquest tipus de treball ha estat l'estratègia comunicativa del cicle **#MiradesCrítiques**, organitzat pel grup de formació de la Xarxa BCN Antirumors. Es tracta d'un hashtag que donarà continuïtat al cicle formatiu. Així mateix, hem continuat posicionant els hashtags **#XarxaBCNAntirumors** **#AturemRumors** i **#BCNInterculturalitat** com els identificatius del Programa, en especial de l'Estratègia BCN Antirumors.

FACEBOOK

El creixement de seguidors i seguidores a Facebook ha sigut positiu, de 4.146 fins a 4.926, és a dir un **augment d'un 18,81%** i de 4.187 a 4.707 m'agrades, és a dir un **augment del 12,42%**, per tant el total de persones impactades ha crescut respecte l'any passat.

Pel que fa al nostre públic, el rang d'edat més comú és d'entre 25 a 44 anys i la ciutat en la qual resideixen els usuaris i usuàries és Barcelona, en segon lloc Madrid i en tercer lloc Sabadell.

Durant el 2019 hem aconseguit 780 nous seguidors a la pàgina de Facebook i hem incrementat notablement les interaccions amb els usuaris, contestant a les seves demandes, aprofitant la idiosincràsia de les xarxes. Gràcies al servei de missatgeria directa, responent diàriament a dubtes o demandes dels usuaris a través de les xarxes socials, hem aconseguit ser un interlocutor eficaç a xarxes com Facebook, el qual ens ha donat la insígnia de "Nivell alt de resposta".

Hem augmentat la mitjana de m'agrades des de la utilització de la pàgina.

TWITTER

Al Twitter de Barcelona Antirumors (@BCNAntirumors), el creixement de seguidors i seguidores durant el 2019 ha sigut de 2.872. Hem passat de 4.183 a 7.055, és a dir un augment del 68.66% i hem comptat amb una mitjana de 3.645 visites al perfil cada mes. D'altra banda, els nostres twits van arribar a 225 milers d'impressions durant el mes de juliol.

Al Twitter de l'Espai Avinyó (@EspaiAvinyo), el creixement de seguidors i seguidores durant el 2019 ha sigut de 2.054. Hem passat de 2.192 a 4.246, és a dir un augment d'un 93,70% amb una mitjana de 2.400 visites al perfil cada mes. Els nostres twits han arribat a les 121 milers d'impressions durant el mes d'octubre.

twitter

CANAL YOUTUBE BCN ANTIRUMORS

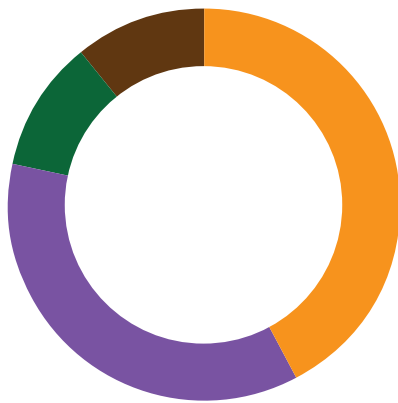
Hem penjat 36 vídeos i hem guanyat 124 subscripcions. L'any acaba amb 21.205 noves visualitzacions. Els vídeos més visualitzats són:

- ▲ [Entrevista a l'activista anarcofeminista María Galindo](#): 6.350 visualitzacions.
- ▲ [Más allá del feminismo islámico: Hacia un pensamiento islámico decolonial. Amb Sirin Adlbi Sibai](#): 2.305 visualitzacions.
- ▲ ['Així et menges un rumor'](#) #AturemRumors amb Mikel Iturriaga, Ramia Chaoui, Sílvia Albert i Quan Zhou: 1.266 visualitzacions.

WEB

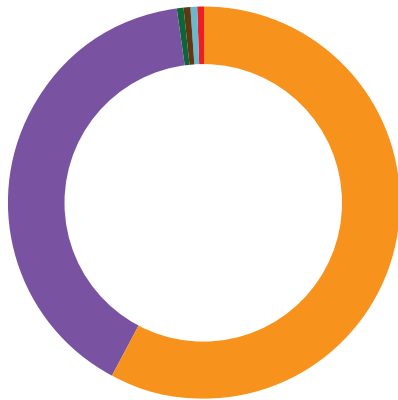
Durant el 2019, hem publicat **127 notícies al web**, amb l'eina de Wordpress, que interconnecta tota la producció de notícies de l'Ajuntament, moltes de les quals han estat relacionades amb activitats i contingut de les entitats membres de la Xarxa BCN Antirumors, així com de contingut generat des del propi programa. Aquest any hem continuat creant contingut per tal de posicionar l'actualitat intercultural de la ciutat i de l'Ajuntament a l'agenda mediàtica. D'altra banda, el flux compartit de notícies ha incrementat la presència informativa del Programa BCN Interculturalitat en altres webs de l'Ajuntament, visibilitzant d'aquesta manera la transversalitat de la mirada intercultural a l'hora de comunicar.

La importància de les xarxes socials es veu reforçada quan analitzem d'on provenen les visites a la nostra web, principalment a xarxes socials, amb un 57,8% de Facebook, 40,1% de Twitter, i la resta d'altres xarxes socials i cercadors com Youtube i Google.

Participants acció comunicativa 2018

42,3%	Cercadors
36,3%	Directe
10,7%	Referència
10,7%	Facebook/Twitter
0%	Campanya
0%	Altres

Visites per Xarxa social

57,8%	Facebook
40,1%	Twitter
0,5%	Instagram
0,5%	LikedIn
0,5%	WordPress
0,5%	Altres

Les **pàgines més visitades** del web han estat:

1. [BCN Acció Intercultural | Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència](#)
2. [#XarxaBCNAntirumors | BCN Acció Intercultural](#)
3. [Programació | BCN Acció Intercultural](#)

EL BUTLLETÍ

Enguany, el Butlletí del Programa BCN Interculturalitat ha passat de ser mensual a quinzenal per tal de mantenir una **comunicació més regular amb els i les subscriptors/es** i per mantenir una comunicació més actualitzada amb les darreres novetats.

Pel que fa al contingut, hem continuat prioritant les notícies a nivell de ciutat, no només del Programa, ja que el butlletí ha de ser una eina referent en l'agenda intercultural institucional, de les entitats i de la ciutat. Ha estat el primer any de l'apartat l'**entrevista**, que ha estat molt ben acollit. Es tracta d'un espai per a artistes, activistes, escriptors/es, etc. on es comparteixen visions sobre els diferents te-

mes d'actualitat vinculats amb la Interculturalitat. També s'ha potenciat l'apartat **Novetats de la Xarxa BCN Antirumors**, un espai pensat per a que les entitats facin difusió d'aquelles activitats o projectes que compten amb la col·laboració d'algun dels grups de la XBCNA. S'ha anat recordant als grups de la disponibilitat d'aquest espai. S'han enviat **19 butlletins** i s'han fet **11 entrevistes** a diferents ponents i col·laboradors/es en el marc de les accions dutes a terme per l'Espai Avinyó i l'Estratègia BCN Antirumors.

Transversalització de la comunicació

La transversalització és un procés clau per integrar la mirada intercultural a la societat i a la tasca comunicativa de l'Ajuntament. La comunicació en aquest sentit té un paper molt important i ha de ser capaç de treballar a diferents nivells i amb diversos actors.

▲ Suport comunicatiu a entitats de la Xarxa i entitats subvencionades

S'ha donat suport a les diferents accions i projectes que desenvolupen les entitats de la Xarxa i les entitats que han rebut subvenció de la línia X de "Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat"

▲ Suport a projectes periodístics

S'ha donat suport, assessorament i seguiment a 3 projectes subvencionats el 2019 per l'Ajuntament dins la línia d'interculturalitat:

1. [Agència de Comunicació Intercultural - ItaCat](#), de l'Associació Intercultural Llatins per Catalunya, un projecte pensat com a continuïtat de les jornades de periodismes diversos, amb col·laboració amb el Programa i la XBCNA. 1.
2. Suport en la campanya comunicativa del portal www.diverscat.cat.
3. Suport en la difusió del curs de comunicació intercultural [#ComuniCanvi](#), organitzat per Llatins/es per Catalunya.

▲ Relació amb l'àrea de Comunicació Central

Amb Comunicació Central de l'Ajuntament de Barcelona hem continuat teixint sinergies comunicatives, col·locant materials comunicatius a les principals xarxes socials de l'Ajuntament per visibilitzar l'activitat del Programa. Principalment, hem donat prioritat a algunes de les activitats més importants dins de la programació de l'Espai Avinyó, els actes en els quals ha assistit el Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios i aquelles activitats organitzades per la XBCNA.

▲ Suport a la difusió d'activitats d'altres direccions i/o departaments

Donem difusió a activitats, actes i materials d'altres direccions que tinguin contingut intercultural, com ara l'OAR (Oficina d'Afers Religiosos), feminismes o BCN Ciutat de Drets. Mantenim un contacte mensual amb BCN Ciutat Refugi i passem dues notícies interculturals per difondre-les en el seu butlletí.

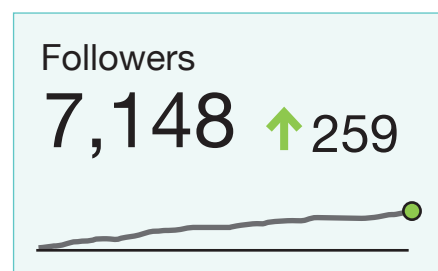
▲ Suport en formacions interculturals a tècnics de districtes per aprofundir qüestions comunicatives com: el tractament de la diversitat, llenguatge inclusiu, campanyes a xarxes socials i molt més.

- ▲ Suport a l'Estratègia BCN Antirumors i el grup de Comunicació de la Xarxa BCN Antirumors: Des de Comunicació hem seguit assistint a totes les reunions de la Xarxa BCN Antirumors i hem participat activament en el disseny de campanyes, promoció d'actes i visibilització de la xarxa, com ara el [3er Curs de Comunicació i Periodisme intercultural #ComuniCanvi](#), el [Poetry Jam #AturemRumors al 'Black Barcelona Encuentro 2019'](#), el [Poetry Slam #Aturem Rumors + trobada poètica plurilingüe](#) i suport en la difusió del projecte [Diverscat](#) i el programa radiofònic [Connexió Intercultural](#) de Radio Trinijove.
- ▲ Suport comunicatiu a l'Observatori del discurs discriminatori als mitjans de comunicació, impulsat pel Grup de Periodistes Ramon Barnils, amb el suport de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat de l'Ajuntament de Barcelona. A través de totes aquelles notícies que perpetuen els discursos d'odi, s'ha creat una mini campanya de xarxes socials per denunciar aquesta pràctica i per incentivar a la gent a participar del test crític de l'observatori de mitjans.

Per tant aquest 2019 hem aconseguit:

- ▲ Hem aconseguit definir una estratègia comunicativa unificada amb una conceptualització i definició clara del missatge a transmetre.
- ▲ Hem unificat el discurs comunicatiu de les diferents línies del Programa i dels grans temes treballats.
- ▲ Hem reforçat el Programa BCN Interculturalitat com al referent del treball intercultural a la ciutat de Barcelona.
- ▲ Hem aconseguit augmentar el número de seguidors de les diferents xarxes socials que té el Programa a través de petites campanyes comunicatives.
- ▲ Hem aconseguit major impacte en les xarxes socials. Hem continuat amb l'estratègia d'adoptar dinàmiques de *Community Manager*, interactuant amb els usuaris, creant contingut de qualitat i oferint a la ciutadania recursos i eines per combatre el racisme a la ciutat.
- ▲ Un dels reptes del 2018 era començar a treballar poc a poc amb les universitats de periodisme i comunicació, sobre el tractament periodístic de la diversitat cultural als futurs comunicadors. A través del curs de comunicació intercultural #ComuniCanvi, organitzat per [Llatins per Catalunya](#), membre del grup de comunicació de la Xarxa BCN Antirumors, hem començat a establir aquest vincle i al llarg d'aquest any continuarem amb la formació.
- ▲ Han incrementat les demandes de suport comunicatiu en quant a contingut i difusió tant per part de les entitats vinculades al Programa com d'organitzacions externes però relacionades amb els temes que es treballen dels del programa. Això és un bon indicador del coneixement que es té del Programa com a difusor de contingut i com a eina que arriba a diferents públics, encara que aquest continua sent un gran repte.

5.2. Eines i metodologies de treball: Com ho hem fet?

Des de la línia de comunicació, es porta molt de temps, intentant unificar el discurs i la comunicació, creiem que en aquest repte hem anat avançant fent molta feina interna en aquest sentit. Per altra el treball a nivell de les xarxes socials, també ha anat millorant considerablement. Fent un anàlisi de les diferents eines comunicatives, dels perfils que tenien més presència, ens vam

adonar, que certs temes no s'estaven abordant, que certes veus no s'estaven escoltant, per tant la comunicació del PROGBI però potser un dels temes que s'estava quedant penjat, era el que la comunicació del Programa pogués servir de pont, de canal per escoltar i aprendre de veus que no sempre tenen cabuda en espais com aquests. Per això destaquen com una eina important, per assolir una comunicació més plural, per facilitar els llocs d'enunciació en primera veu, el temes d'interès, visions que conflueixin amb els del Programa, entre d'altres l'apart d'entrevistes.

Exemple: “La entrevista del mes”

Quin és el nostre punt de partida?

Per què es va a començar a fer entrevistes a persones amb diferents perfils?

S'identifica en primer lloc, que la comunicació del PROGBI:

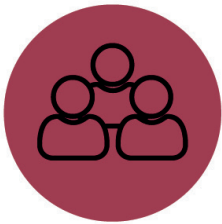
- ▲ Estava enfocada a visibilitzar únicament les activitats i el contingut de les diferents línies del programa i totes aquelles informacions provinents d'altres espais / entitats. Per tant, tenia com a principal objectiu informar i difondre.
- ▲ Es va detectar la necessitat que la comunicació també fos generadora de contingut, per tant la forma de comunicar va començar a canviar.
- ▲ I, finalment l'aspecte més important, no s'estava aprofitant tot el bagatge de les persones que han col·laborat, participat de les diferents activitats del Programa, especialment de l'Espai Avinyó, de l'Estratègia BCN Antirumors, etc.

Per tant, les entrevistes parteixen de la necessitat de generar contingut més profund i especialitzat des de la línia de comunicació.

Partint d'aquí, es va elaborar un seguit de preguntes que ens ajudessin a donar resposta a les necessitats existents i al context en el que ens trobàvem:

- ▲ Normalment, quines són les veus escoltades i quines no?

- ▲ Si apareixen, de quina manera ho fan i en quin context?
- ▲ Quins relats generen incomoditat i per què?
- ▲ Quins són els relats que predominen a la ciutat? Quins no apareixen?
- ▲ Quins coneixements són els grans absents?

Quins són o haurien de ser els actors implicats?

La línia de Comunicació Intercultural, al ser transversal a tota la feina que es fa des del Programa, defineix els seus actors conjuntament amb la resta de línies del Programa. Tenint en compte la temàtica que treballen, si aquesta s'emmarca dins d'algun dia internacional, o si són veus que no estem acostumades a escoltar.

Seguint aquesta línia, l'any 2019 s'han entrevistat 11 persones que han col·laborat amb les diferents línies de treball del PROGBI. A continuació es posa un exemple d'alguns actors claus que han format part de les activitats del 2019.

Najia Lotfi

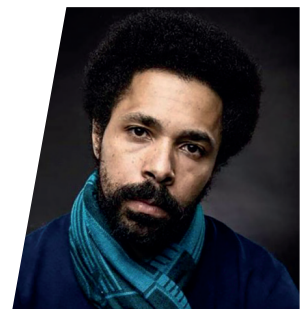
Yos Piña

Cari McCay

Youssef Ouled

Marc Ayza

Quins han estat els resultats de la nostra acció?

Els resultats es consideren molt positius per què ha permès:

- ▲ Fer d'altaveu de la pluralitat cultural, religiosa, de creences, de llengües, en especial de les persones migrants i/o racialitzades principalment, en relació als temes que es tracten des de les línies del PROGBI.
    - ▲ Difondre aquells coneixements, sabers absents a la ciutat i que no sempre han estat escoltats com a coneixements vàlids.
- ▲ Ampliar i aprofundir en aquells temes que han sorgit de les activitats / tallers / esdeveniments organitzats per altres línies del Programa. Una activitat a vegades no permet aprofitar tot el bagatge del ponent, formador/a etc.
- ▲ Abordar en profunditat aquells temes prioritaris del Programa i, per tant, per estar en sintonia amb el que es treballa des de les altres línies.
- ▲ Generar contingut que sigui atemporal i pensat per a que es pugui difondre per les xarxes socials a llarg termini i a través d'altres canals de l'Ajuntament.
- ▲ Visibilitzar aquells dies internacionals, com per exemple el 8 de març, 21 de març, 12 d'octubre... des d'una perspectiva crítica i transformadora.
- ▲ Increment de la qualitat de les comunicacions i, com a conseqüència, increment del nombre de seguidors de les nostres xarxes socials i que l'abast de les nostres comunicacions s'ampliï i arribi a més persones racialitzades, migrants... convertint-se en un dels canals de l'Ajuntament que té un perfil de seguidors/es més divers.
- ▲ El contingut ha estat divulgat des d'altres canals de l'Ajuntament, així com de plataformes i entitats que fins ara no feien ús de les nostres xarxes
- ▲ Ha servit com a recurs i complementació del material creat en les diferents xerrades i tallers organitzats per les altres línies del programa o per altres entitats membres d'algun dels grups de la Xarxa BCN Antirumors.
- ▲ Ha servit perquè aquelles persones que van participar en alguna de les taules rodones organitzades per l'Espai Avinyó poguessin ampliar i aprofundir en aquells temes que, per manca de temps, es van quedar a mitges.
- ▲ Com que els temes que s'han tractat a les entrevistes han estat molt diversos i han abordat certes problemàtiques que es donen al món de la música, de la dansa, del món LGTBI... ha contribuït a que certs espais, que rarament estan ocupats per persones racialitzades, en fessin ressò. És ha dir ha estat un bon espai per obrir els canals i els llocs d'enunciació i autorepresentació, i per tant d'amplificació de la memòria migrant, com un quelcom contemporani.

Estratègies i aprenentatges

Partint de les preguntes inicials i, per tal d'aconseguir els nostres objectius:

- ▲ Hem entrevistat aquelles persones que tenen un discurs crític i transformador, amb propostes constructives de canvi i vinculat amb la línia que estem seguint des del programa.
- ▲ El fet que les altres línies del programa organitzin debats, xerrades i activitats varies, ens facilita poder contactar amb les persones que hi han participat com a ponents, dinamitzadores, etc. i, per tant, establim un vincle de col·laboració més ampli i no limitat a una activitat.
- ▲ Hem fet una cerca d'aquells espais relacionats amb el tema de cada entrevista, on hi ha una manca de representativitat de la pluralitat cultural de Barcelona, i els hem etiquetat a les xarxes socials per interpel·lar-los. Tanmateix, aconseguir que aquests missatges apareguin en aquests espais i que contribueixin a generar un canvi real és complicat i requereix d'una pressió política continuada. Això ens ha fet veure que és molt necessari entrar dins d'aquests espais.

5.3. Reptes de futur

Dins dels reptes que des de la línia de comunicació intercultural es plantegen de cara al 2020, destaquen:

- ▲ Continuar amb la tasca de visibilització dels diferents projectes i accions interculturals que es duen a terme a la ciutat.
- ▲ Elaborar estratègies comunicatives per teixir complicitats i crear sinèrgies amb els mitjans de comunicació diversos, mitjançant trobades més personalitzades que ens permetin arribar a una proposta més global de treball.
- ▲ Continuar amb l'apartat de l'entrevista com a eina fonamental de generadora de contingut i de pensament crític.
- ▲ Crear sinèrgies amb les universitats de periodisme i comunicació, per tal de poder realitzar formacions als futurs comunicadors sobre narratives i visions alternatives que es poden construir en l'àmbit del periodisme per a contrarestar el discurs d'odi i les pràctiques que fomenten el creixement del racisme a través de narratives que fomenten la xenofòbia i la islamofòbia.
- ▲ Incidir als mitjans de comunicació per millorar la qualitat de la informació al voltant de la pluralitat cultural de la ciutat.
- ▲ Realitzar formacions o trobades amb aquelles entitats de la Xarxa BCN Antirumors que en els seus discursos i en les seves comunicacions, segueixen perpetuant les contra narratives, i incidir perquè no segueixin emprant aquests mecanismes, ja que són contraproductius.
- ▲ Incrementar la tasca en detectar discurs d'odi i racisme i totes aquelles males praxis periodístiques que incitin a l'odi i a la discriminació cap a determinats col·lectius, comunitats i/o persones.
- ▲ Fer visibles els mecanismes d'opressió generadors de les desigualtats i discriminació.
- ▲ Potenciar i col·laborar en posicionar el portal Diverscat i, sobretot l'apartat 'Qui és qui', com a una eina de referència per als comunicadors i per a la ciutadania en general a l'hora de contactar amb persones expertes en certes temàtiques.
- ▲ Seguir incrementant els i les seguidors de les nostres xarxes socials.

V. REPTES DE FUTUR

De cara al 2020, el Programa es proposa com a principals reptes el de continuar aprofundint, consolidant i ampliant la transversalització a les diferents àrees i departaments de l'Ajuntament de Barcelona, a la vegada que continuar amb la idea de la territorialització de la perspectiva intercultural. Cada línia del PROGBI haurà d'incorporar aquests reptes d'acord al seus objectius.

A continuació, els reptes generals del PROGBI de cara al 2020:

1. Territorialitzar la perspectiva intercultural als districtes i barris de Barcelona

- ▲ Impuls i recolzament a l'elaboració de Programes d'acció intercultural als districtes de la ciutat, començant amb l'Eixample, Ciutat Vella i Sants-Montjuïc.
- ▲ Impuls a Plans de formació en perspectiva intercultural adreçats als professionals que intervernen matèria d'interculturalitat als districtes i barris de la ciutat.
- ▲ Suport a la creació Serveis d'interculturalitat als districtes, seguint l'exemple de Sant Andreu i Hort-Guinardó
- ▲ Treballar amb els Plans i/o iniciatives comunitàries per tal que incorporin la perspectiva intercultural als diferents projectes/accions que estiguin o vulguin desenvolupar
- ▲ Donar suport a la Xarxa veïnal i associativa, mitjançant la línia de subvencions X

2. Transversalitzar la perspectiva intercultural a les diferents àrees de l'Ajuntament de Barcelona, prioritzant:

a. Cultura:

- ▲ Treballar amb els equipaments de proximitat, museus, fabriques de creació...
- ▲ Incorporar la perspectiva intercultural a la mesura de govern cultura i educació.
- ▲ Fomentar el respecte, reconeixement i la promoció de la diversitat lingüística com a característica del capital cultural de la ciutat i com a dret cultural clau en la vida de les persones.

b. Educació:

- ▲ Potenciar, enfortir i consolidar la feina feta a l'àmbit educatiu d'aquests anys.
- ▲ Ampliar la formació pel professorat.
- ▲ Trobar aliances amb altres agents implicats o vinculats a l'àmbit educatiu.
- ▲ Potenciar el treball entorn a les llengües maternes i/o familiars dins de l'escola.
- ▲ Fomentar el treball entorn a la de la diversitat lingüística i el plurilingüisme a l'àmbit educatiu.
- ▲ Proporcionar assessorament, formació i eines interculturals als centres educatius (Currículums escolar, plans de convivència) i als professionals del CEB: LICs, equips territorials, CRPs

- ▲ Treballar amb les AFAS, principalment en temes de participació.

c. Feminismes:

- ▲ Incorporar la perspectiva interseccional al circuit de violències masclistes al districte de Sant Martí, com a prova pilot.
- ▲ Incorporar la perspectiva interseccional en el marc de treball del Departament de Promoció de les dones i LGTBI

d. Memòria democràtica:

- ▲ Enfortir i potenciar el treballar entorn a la Memòria històrica, entesa per una banda, com a la Memòria de barri, on s'incloguin les memòries de les persones migrants i racialitzades, memòries que han estat oblidades i que cal recuperar-les des de la contemporaneïtat, des de la quotidianitat del dia a dia.
- ▲ Treballar entorn a la Memòria gran (H), a fi de revisar els relats oficials, i poder comptar les històries oblidades del gran relat oficial.

3. Promoure la contractació pública i privada de persones estrangeres i persones de contextos culturals diversos (gitanes, fills/es de la diàspora, etc):

- ▲ Promoure que es revisin les clàusules socials en la contractació, les subvencions, convenis etc., per incorporar persones de contextos culturals diversos. Guia de contractació pública.
- ▲ Explorar la possibilitat de la contractació directa de l'Ajuntament de Barcelona, així com els òrgans i empreses que en depenen, com a personal laboral.
- ▲ Treballar amb les xarxes de cooperatives socials per que contribueixin i incorporin criteris de contractació que fomentin la incorporació d'aquests col·lectius.

4. Fomentar la formació en perspectiva intercultural pels professionals dels serveis públics i la xarxa associativa de la ciutat amb una mirada teòrica i amb l'aterratge d'aquesta d'acord a l'àmbit d'actuació dels i les professionals.

VI. ANNEXOS

ANNEX 1: Entitats subvencionades Xa-Xb-Xc-Xd-Xe 2019

Xa11 - Incorporació de la perspectiva intercultural en accions específiques en l'àmbit de la formació i l'educació durant l'any 2019

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	RROMANE SIKLYOVNE ASS. JOVES ESTUDIANTS GITANOS	Gitanos amb futur	15.000,00
2	INDIAN CULTURE CENTRE	La Interacció és positiva. Compartim!!	6.000,00
3	AULA D'IDIOMES SCCL	Pedagogia i llengües per a totes	3.000,00
4	ASSOCIACIO CULTURAL ELPARLANTE	Filminuts interculturals	4.500,00
5	ASOC.MÚSICOS POR PAZ Y INTEGRACION	Orquestra Social VOZES (abans Orquestra iberoamericana de Catalunya)	2.000,00
6	ASSOCIACIO COMUNITARIA VERDUM	Franja Jove Nou Barris	1.000,00
7	ASSOCIACIÓ MEDIAM	L'escola referent de convivència harmoniosa	3.000,00
8	ASSOCIACIÓ CARABUTSI	No perdís el ritme! Projecte per lluitar contra l'abandonament prematur de la població gitana de Poble Sec i El Raval	3.000,00
9	ASSOCIACIÓ SOCIOCULTURAL LA FORMIGA	CALA-Català i lleure joves nouvinguts/des	6.000,00
10	FEDERACIÓ TRANSFORMA PORTA	Àrea de Pedagogia Transformadora i Intercultural	2.000,00
11	FUNDACIÓ PRIVADA PERE CLOSA	Cultura Gitana	4.000,00
12	COMUNITAT ISLÀMICA AMICS DE LA MESQUITA DE LA PAU	Clases de lengua arabe para niños/as y jovenes	2.500,00
13	INS MIQUEL TARRADELL	Lectura i cultura Intercultural i igualitària	2.500,00
14	ASSOCIACIÓ EUROPA SENSE MURS	Ciutat Plurilingüe, Portal d'aplicació	1.200,00
15	ASSOCIACIÓ DE FAMILIES D'ALUMNES DE L'ESCOLA TABOR	Tabor inclusiva i diversa - Persones	1.000,00
16	ASS.JOVES GITANOS DE GRACIA	Foment de la Participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos en els espais de participació de la ciutat	3.000,00
17	ASSOCIACIO JOSUR ATTAWASOL INTERMEDITERRANIA	Escolar itinerant extraescolar arab&kids	3.000,00

Xb11 - Incorporació de la perspectiva intercultural en accions específiques en l'àmbit de la formació i l'educació durant el curs escolar 2019-2020

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	FEDERACIO ASSOC.PARES ALUMNES CATALUNYA	Superem barreres: Tothom a l'AMPA	3.000,00
2	CONSORCIO CASA ASIA	AFEX - Aprenem - Famílies en Xarxa	6.750,00
3	ASSOC. EDUCATIVA XERA	Instituts i escoles inter(musicals)	4.000,00
4	FUNDACIO PRIVADA BAYT AL-THAQAFI	Classes d'àrab clàssic i urdú com a activitats extraescolars	6.000,00
5	ASOC MUNTICULTURAL NAKERAMOS	"Interculturalit'zat" (Fem activisme a secundària)	3.000,00
6	FUND.PRIVADA SERVEI SOLIDARI PER INCLUSIÓ SOCIAL	Rossinyol Barcelona	15.000,00
7	ASOC. HIBISCUS DE AFRO ESPAÑOLAS Y AFRODESCENDIENTES	No es país para negras/Institutos	5.000,00
8	EDUALTER-EDUCACIO ALTERNATIVA	Itineraris de participació diversa i igualitària en la secundària	2.234,00
9	CENTRE D'ESTUDIS AFRICANS C.A.E.	Cricket Jove BCN	12.000,00
10	ASSOC. EDUCATIVA INTEGRAL DEL RAVAL	Del Raval a la ciutat	4.000,00
11	ASSOCIACIÓ DE FAMILIES D'ALUMNES ESCOLA PÚBLICA BALDIRI REIXAC	Carmanyolades per a la diversitat, la interculturalitat i la cohesió de la comunitat educativa	310,00
12	ASOCIACIÓN MAMÁS QUE LEEN	Alfabetització i llengua per a dones adultes del Raval	8.000,00

Xc11 - Accions per promoure la prespectiva intercultural

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	EL GENERADOR ART I CREACIÓ CULTURAL	Accions per a la interculturalitat al HOP19	2.500,00
2	CENTRO FILIPINO TULUYAN SAN BENITO	Iskwelang Pinoy -Escuela para niños y niñas	3.000,00
3	FUND. PRIVADA LA RODA. d'ACCIONS CULTURALS I DEL LLEURE	Mosaic de Colors	6.000,00
4	ASS.UCRAÏN.CAT.TXERVONA KALYNA	Ensenyament de la llengua, la cultura i la història ucraïneses	4.650,00
5	ASSOCIACIÓ CASA DE MALI	Interculturalitat a través de música i cinefòrums – Mali/Barcelona	5.000,00
6	EII CASC ANTIC (ESPAI INCLUSIÓ I FORMACIÓ)	Apropament a la Diversitat Cultural	4.000,00
7	ASSOCIACIO CATALUNYA-LIBAN	El coneixement mutu a través de la diversitat	4.340,00
8	CENTRO ESTUDIOS Y INVESTIGACION EN ECONOMIA Y FINANZAS ISLAMICAS (CEIEFI)	Tercer Congrés de Barcelona per a les finances islàmiques	4.000,00

Continúa en página siguiente

Xc11 - Accions per promoure la prespectiva intercultural (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
9	ASSOCIACIÓ INTERCULTURAL LLATINS PER CATALUNYA	Agència de Comunicació Intercultural ITACAT	6.350,00
10	INSTITUT DIVERSITAS SCCL	Vincles per la diversitat	6.500,00
11	INSTITUT DIVERSITAS SCCL	Fem un Té	4.000,00
12	RED SOLIDARIDAD TRANSFORM.SOCIAL	Dones i migració: trencant estereotips	2.000,00
13	ALIA, ASSOC CULTURAL DONES RECERCA I ACCIÓ	La xarxa de Penélope	5.000,00
14	ASSOC PROM CENTRE CULTURA DONES F.B	Migròctones	5.000,00
15	CASA ASIA	Aula de Teatre Fòrum Intercultural 17 i 18	3.850,00
16	CONSORCIO CASA ASIA	Barcelona Coral Àsia	7.500,00
17	ASSOCIACIÓ CULTURAL EL MIRADOR	El Calidoscopi	4.000,00
18	ASS. INT. SOLIDARITAT I COOP. SUDS	Mirades no hegemòniques (II etapa)	8.000,00
19	ASS.CAT.INTEG.HOMOS.BISEX.TRANSSEX. IMMIGRANTS	Biblioteca Vivent i Laboratori creatiu per a la sensibilització	4.000,00
20	ASOCIACIÓN LA TREGUA, ARTE Y TRANSF. SOCIAL	MiA Barcelona (Migració i Art)	2.960,00
21	ASSOC. CASALS I GRUPS JOVES DE CATALUNYA	Programa Interculturalitat i antiracisme	2.000,00
22	ASSOCIACIO L'ETNOGRAFICA. ANTROPOLOGIA PER A LA TRANSF. SOCIAL	Totes diverses. Sensibilització, reflexió i acció des dels feminismes i la interculturalitat	3.500,00
23	ASSOCIACIÓ PLANIFICACIÓ FAMILIAR DE CATALUNYA I BALEARNS	Promoció SSiR: Des de nosaltres cap a la comunitat	8.000,00
24	FUNDACIÓ PRIVADA MIGRA-STUDIUM	Trobades interculturals - Espai de trobada i Parelles lingüístiques	4.000,00
25	ART & COOP PRODUCCIONS I PROCESSOS COMUNITARIS	Creació XIC: arts escèniques comunitàries per a la convivència	6.200,00
26	DIOMIRA DE BARCELONA	Clic! Barcelona Intercultural - Fotoperiodisme per a promoure la convivència	4.000,00
27	FUNDACIÓ GUNE PER A LA INFÀNCIA	Teixint veus de dona	4.000,00
28	HEURA DE BARCELONA	Realitats diverses	3.164,42
29	ASSOCIAC.CAF, COMUNITATS AUTOFINANÇADES	Enxarxament, capaciació i estalvi comunitari per la inclusió	4.000,00
30	IGLESIA ORTODOXA RUSA, PATRIARCADO	Conservació de la llengua i la cultura russa	3.000,00
31	CURCUMA SCCL ACCIO DIVERSITAT	Interculturalitat amb perspectiva de gènere: experiència artística de creació	8.000,00
32	ASOC. CULTURAL LA QUINTA PATA	Microhistorias Migrantes - 8 edició -	4.300,00
33	ASOC COORDINADORA MENTORIA SOCIAL	Mentoria per a la interculturalitat	3.500,00

Continúa en página siguiente

Xc11 - Accions per promoure la prespectiva intercultural (cont.)

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
34	ASSOCIACIÓ LA XIXA TEATRE ASSOCIACI	Interculturalitat fent teatre fòrum: L'art de la Multiplicació. 7a Edició	5.000,00
35	ASSOCIACIÓ LINGUAPAX INTERNATIONAL	Les llengües compten. Barcelona celebra l'Any Internacional de les Llengües	5.000,00
36	FUNDACIO CIUTADANIA MULTICULTURAL M	Veus del món	4.000,00
37	ASOC. HIBISCUS DE AFRO ESPAÑOLAS Y AFRODESCENDIENTES	Black Barcelona. Encuentro 2019	5.000,00
38	METGES DEL MÓN	Societat diversa i intercultural: Xarxa de dones africanes	4.000,00
39	AMICAL INMIGRANTES MARROQUIES	Celebració YENNAYER 2969. Any nou AMAZIGH2011	2.192,50
40	EQUIP D'ATENCIÓ I MEDIACIÓ INTERCULTURAL SOCIO SANITARI	Bridging the gap: entre los profesionales de salud pública, servicios sociales	5.000,00
41	XARXA EUROPEA DE DONES PERIODISTES	Interculturalitat i empoderament comunicatiu	2.000,00
42	COL.LEGI PERIODISTES DE CATALUNYA	Diverscat: el portal de referència sobre la diversitat i la interculturalitat	4.000,00
43	ASOC. CULTURAL ATENEU DEL RAVAL	Donde ellas quieran: mujeres musicas migrantes, relatos desde Barcelona	3.500,00
44	INTERCULTURA CENTRE PEL DIALEG INTERCULTURAL DE CATALUNYA	Com viu la dimensió LGTBI+La joventut diversa	3.000,00
45	CENTRO CULT. ISLÁMICO SANTS	Activitats interculturals al barri	4.000,00
46	COMUART art sense límits	Aquario Barcelona. Projecte de creació artística amb la comunitat xinesa, veïns i veïnes	2.500,00
47	ASSOCIACIÓ INTERCULTURAL PUNT COMÚ	Diari/Revista El Mirador dels immigrants	7.000,00
48	ASSOCIACIO CULTURAL MEXICANO-CATALANA	Casa Mèxic Barcelona, l'espai de la comunitat mexicana	3.000,00
49	ASS. INTERCULTURAL DIÀLEGS DE DONA	Dialoguem entre nosaltres les dones	5.000,00
50	CEIP COVES D'EN CIMANY	Fem l'escola intercultural	4.000,00
51	ASOCIACIÓN MUJERES PALANTE	Dones migrades, dones diverses- Formació intercultural	5.000,00
52	UNIO D'ENTITATS DE LA MARINA	Tots som la Marina	2.000,00
53	FEDERACIO D'ASSOC GITANES DE C	Sastipen Talí: Promoció de la Salut a través de la dona gitana	5.000,00

Xd11 - Accions per promoure la transferència i l'aprenentatge de sabers culturals diversos

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	EL GENERADOR ART I CREACIÓ CULTURAL	Prollema, ensenyant llengua materna	600,00
2	CENTRO FILIPINO TULUYAN SAN BENITO	Campaña educativa "Edaismo y +Amor"	5.000,00
3	FUND. PRIVADA LA RODA. d'ACCIONS CULTURALS I DEL LLEURE	Novembre Vaca 2019, 20ª Mostra de creadores	4.000,00
4	ASS.UCRAÏN.CAT.TXERVONA KALYNA	Sudversió -una mirada a Barcelona des del sud global	5.000,00
5	ASSOCIACIÓ CASA DE MALI	Dansa amb instrument	1.100,00
6	EII CASC ANTIC (ESPAI INCLUSIÓ I FORMACIÓ)	Orobroy, singularitat Romaní	2.000,00
7	ASSOCIACIÓ CATALUNYA-LIBAN	29é Festival de cante flamenco La Mina	4.000,00
8	CENTRO ESTUDIOS Y INVESTIGACION EN ECONOMIA Y FINANZAS ISLAMICAS (CEIEFI)	Barcelona diversa: Unes pràctiques financeres islàmiques ja hi existeixen	3.000,00
9	ASSOCIACIÓ INTERCULTURAL LLATINS PER CATALUNYA	Vis a bis	4.000,00
10	INSTITUT DIVERSITAS SCCL	Cinemigrante - Difusió i Formació	9.000,00
11	INSTITUT DIVERSITAS SCCL	Xerrem d'arreu	3.000,00
12	RED SOLIDARIDAD TRANSFORM.SOCIAL	VI Mostra de Cinema Día de Brasil	2.000,00
13	ALIA, ASSOC CULTURAL DONES RECERCA I ACCIÓ	Barcelona, l'antropologia com a punt de trobada	7.500,00
14	ASSOC PROM CENTRE CULTURA DONES F.B	Akanasthe Romnja	3.000,00
15	CASA ASIA	Afro-Meninas	5.000,00
16	CONSORCIO CASA ASIA	Conèixer el nostre passat per construir el nostre futur (continuació)	4.500,00
17	ASSOCIACIÓ CULTURAL EL MIRADOR	Conteactes amb altres veus	1.500,00
18	ASS. INT. SOLIDARITAT I COOP. SUDS	Cartografia de Coneixements: Interculturalitat i Salut	6.000,00
19	ASS.CAT.INTEG.HOMOS.BISEX.TRANSSEX. IMMIGRANTS	Arxiu Virtual de Memòria Oral i Visual de les gitanes i gitanos de Barcelona	5.000,00
20	ASOC. CULTURAL ATENEU DEL RAVAL	2ona. Edició La Olla Común-Festival de culturas latinoamericanas en resistencia	3.000,00
21	XARXA DE MIGRACIÓ, GÈNERE I DESENVOLUPAMENT	Escola feminista decolonial - Transferència i aprenentatge de sabers divers	4.000,00
22	ASSOCIACIÓ KERAS BUTI	Romanó Kidipén	4.000,00
23	ASSOC. RROMANE GLASURA-VEUS GITANES	Memòria i antigitanisme de gènere: Resusos per a l'apoderament i la diversitat	8.000,00
24	SINDIHOGAR / SINDILLAR	Cicle d'art i Política de l'estima	8.000,00
25	CENTRO EURO ÀFRICA DE CATALUNYA	Vine i coneix l'alteralitat del teu veí	4.000,00

Xe11 - Foment de la participació de persones d'origens i contextos culturals diversos en els espais de participació de la ciutat

nº	Entitat sol·licitant	Títol del projecte	Import
1	FED. DE ASOCIACIONES AMERICANAS EN CATALUNYA	Ave Fenix 2019	5.000,00
2	EXIL	Programa d'activitats socio-culturals per al foment de la cultura popular per a víctimes de violència	2.000,00
3	SECRET.D'ENTIT.SANTS-HOSTAFRANCS I LA BORDETA	Taula Intercultural	6.000,00
4	ASSOC. CASALS I GRUPS JOVES DE CATALUNYA	Guia diversitat per a projectes juvenils	1.500,00
5	FUNDACIÓ PRIVADA PERE CLOSA	Romapren	5.000,00
6	COORDINADORA D'ENTITATS DEL POBLE SEC	Compartim Poble-Sec	5.000,00
7	ASSOC. VEINS I VEINES ESQUERRA EIXAMPLE	Diversitat Cultural	1.500,00
8	CASTELLERS DEL POBLE SEC	Tots som una colla	2.500,00

ANNEX 2: Ressò mediàtic als mitjans de comunicació

liniaxarxa.cat (4 de desembre)

NOTÍCIES

Sants s'implica en la lluita contra la islamofòbia

Redacció | 4 desembre 2019 | Sants-Badal | Línia Sants

Una sessió anterior del cicle Mirades Crítiques. Foto: Twitter (@BCNAntirumors)

El Centre Cultural Islàmic de Sants acollirà el 14 de desembre una nova sessió del cicle 'Desmantant la islamofòbia als barris' que organitza el grup de formació de la Xarxa BCN Antirumors.

ara.cat (13 de març)

La mesquita de Nou Barris troba la pau després d'un inici convuls

El centre va topar amb el rebuig d'alguns veïns però celebra que la situació s'ha reconduït

3 min. BARCELONA 13/03/2019 22:10

CLARA LÓPEZ

0

Comparteix

Guarda

El centre de culte islàmic se situa al carrer Japó de Barcelona / PERE TORDERA

elPeriodico.com (17 de març)

MENÚ BUSCAR **el Periódico**

BARCELONA BARCELONEANDO +BARCELONA METRÓPOLIS BARCELONA DISTritos BADA

 Luis Benavides
DOMINGO, 17/03/2019 - 19:13

En el centro, Elblout, en un momento de la visita a la mezquita de la calle de Japó / **ÀNGEL GARCIA**

Insultos, pintadas islamofóbicas y caceroladas diarias. Durante casi un año los miembros de la Asociación Islámica de Nou Barris, instalada en el número 28 de la calle de Japó, vivieron rodeados de intolerancia. Hoy solo

ara.cat (13 de febrer)

Barcelona acull la diversitat religiosa al carrer

○ 2 min. BARCELONA 13/02/2019 00:18

N.V. 0 Comparteix Guarda

Un grup d'homes durant la pregària prèvia al Ramadà. / FRANCESC MELCION

elpuntavui.cat (9 de setembre)

“ Ens hem d’apropar a les altres cosmovisions ”

- “És un intent d’apropar les tradicions religioses i espirituals de casa nostra a l’altre”
- “El dia 14, es faran rutes interreligioses al Raval i a Sants-Hostafrancs i hi haurà més per conèixer el passat jueu i musulmà de Barcelona i l’hinduisme”
- “La cultura del diàleg implica escoltar-te a tu mateix i alhora obrir-te a l’altre”

La budista Montse Castellà és la presidenta de l’Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós (Audir) J.M. PADRÓS

NOTÍCI

Barcelona

elPeriodico.com (3 de maig)

El críquet (también) es cosa de ellas

El Raval y el Trinitat Vella se disputan este sábado la final de la segunda liga de críquet femenino; aunque la gran compartida entre los cuatro equipos que la conforman, es haber tenido la valentía y las ganas de disputarla

Helena López

VIERNES, 03/05/2019 - 18:02

Primer partido femenino de críquet disputado en la ciudad. / ÁLVARO MONGE

beteve.cat (27 de març)

El racisme i la xenofòbia lideren les denúncies per discriminació a Barcelona

Segueixen els casos relacionats amb l'orientació sexual i la identitat de gènere, segons l'informe elaborat per 13 entitats conjuntament amb l'Ajuntament

Núria Lladró | Dimecres, 27 de Mar del 2019, a les 10:31

el més vist

Coronavirus a Barcelona | Última hora: Primer cas confirmat a Catalunya

Primer cas de coronavirus a Barcelona: una dona italiana de 30 anys que viu a Barcelona

Tallada la ronda de Dalt durant dues hores per l'accident d'un camió que ha perdut la càrrega

El Col·legi de Farmacèutics crida a la calma per la compra descontrolada de mascarilles

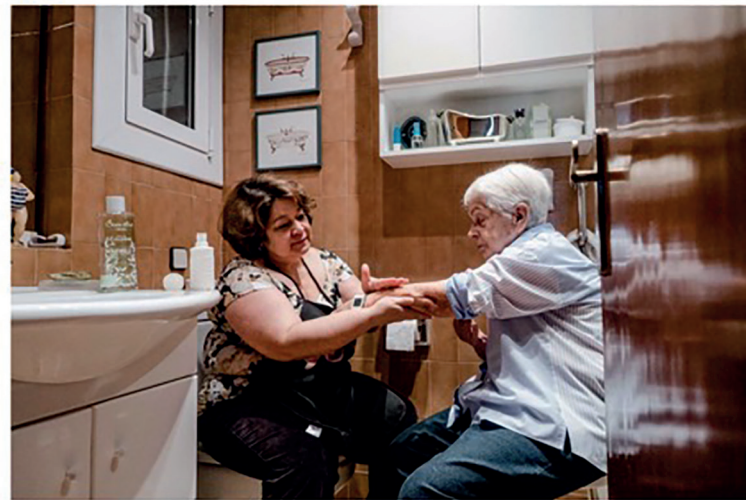
naciodigital.cat (13 d'octubre)

Tres iniciatives d'economia social per superar la precarietat del sector de les cures

La Fundació Surt, Mujeres Pa'lante i Cuidem Lluçanès s'enfronten al poc valor que socialment es dona a l' i a la competència del treball submergit

per Núria Ferrés, 13 d'octubre de 2019 a les 09:30 |

Beatriz Morán, treballadora de Mujeres Pa'lante | Adrià Costa

Programa BCN
Interculturalitat

Ajuntament de
Barcelona

